

Πανελλήνιο
Επιστημονικό
Συνέδριο
Λογοτεχνίας

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

«Η Λογοτεχνία της περιόδου
του Μεσοπολέμου
στο χώρο της Δυτικής Ελλάδας»

Αγρίνιο, 12-13-14 Απριλίου 2018

Διοργάνωση:
Σύνδεσμος Φιλολόγων Αιτωλοακαρνανίας

ΧΟΡΗΓΟΙ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

Αφοι Χούση ο.ε.
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΑΡΑΚΗ ΦΡΟΣΙΝΗ / ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ - ΕΞΑΓΩΓΕΣ

Από το 1951
με συνέπεια, συνέχια και κοινωνική προσφορά

Κομβός Δημοτικού Σταδίου - Αγρίνιο
τηλ.: 26410 44588 - 26410 39300 fax:26410 39301
e-mail:housisbros@otenet.gr

Mripma Chara

Διπλ. Αρχιτέκτων Μηχανικός Α.Π.Θ.
Msc Advanced Sustainable Design

Γερίου & Γουρίτσας, Αγρίνιο
T-Fax: 26410 46181 M: 697772686

ΜΠΙΜΠΑΣ

Μπίμπας Παναγιώτης

Η λύση στα κεραμικά

Τηλ.: 26410 25716 - κιν.: 6935602276
e-mail:qbibaseb@otenet.gr - http://www.mpipmas.gr

ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ

Η Επιστημονική Επιτροπή του Συνεδρίου

Πρόεδρος: Γεωργία (Τζίνα) Καλογήρου,
*Καθηγήτρια Νεοελληνικής Φιλολογίας και Διδακτικής της,
Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών*

Αντιπρόεδρος: Νάσος Βαγενάς,
*Καθηγητής της Θεωρίας και Κριτικής της Λογοτεχνίας
του τμήματος Θεατρικών Σπουδών της Φιλοσοφικής Σχολής
του Πανεπιστημίου Αθηνών*

Μέλη:

Χρυσούλα Σπυρέλη,
*Διδάκτωρ Νεοελληνικής Φιλολογίας,
Σχολική Σύμβουλος Φιλολόγων Αιτωλοακαρνανίας*

Απόστολος Βετσόπουλος,
*Διδάκτωρ Νεότερης και Σύγχρονης Ιστορίας,
Σχολικός Σύμβουλος Φιλολόγων Αιτωλοακαρνανίας*

Ιωάννης Νεραντζής,
*Διδάκτωρ Ιστορικής Γεωγραφίας,
Εξωτερικός Επιστημονικός
Συνεργάτης Πανεπιστημίου Πατρών,
Επίτιμος Σχολικός Σύμβουλος Φιλολόγων
Αιτωλοακαρνανίας*

Κούγκουλος Αθανάσιος,
*Δρ. Νέας Ελληνικής Φιλολογίας,
Εργαστηριακό Διδακτικό Προσωπικό Τμήματος Ιστορίας
και Εθνολογίας Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης*

Μαλάμου Μαντώ,
Διδάκτωρ Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών

Η Οργανωτική Επιτροπή

Αδάμης Ευθύμιος,

*Πρόεδρος Συνδέσμου Φιλολόγων Αιτωλοακαρνανίας,
Διευθυντής 5ου Γυμνασίου Αγρινίου*

Υφαντής Ηλίας (Λίνος),

*Αντιπρόεδρος Συνδέσμου Φιλολόγων Αιτωλοακαρνανίας,
Επιμορφωτής ΤΠΕ*

Γιοπάνου Ειρήνη,

*Οργανωτικός Γραμματέας Συνδέσμου
Φιλολόγων Αιτωλοακαρνανίας*

Ζήβα Μαντώ,

Μέλος ΔΣ Συνδέσμου Φιλολόγων Αιτωλοακαρνανίας

Παπαντώνη Ελένη,

Ταμίας Συνδέσμου Φιλολόγων Αιτωλοακαρνανίας

Κόκκαλη Πανωραία

μέλος ΔΣ Συνδέσμου Φιλολόγων Αιτωλοακαρνανίας

Κούρτης Χάρης,

φιλόλογος, Μέλος Συνδέσμου Φιλολόγων Αιτωλοακαρνανίας

Μαραγιάννης Κώστας,

*Διευθυντής Γενικού Λυκείου Θέρμου,
Πρόεδρος Δημοτικού Συμβουλίου Θέρμου*

Τεχνική Υποστήριξη

Κουμπαρούλης Γιώργος,

*Msc Δικτυακές Πόλεις και Αναπαραστάσεις, τμήματος
Διαχείρισης Πολιτισμικού Περιβάλλοντος και Νέων Τεχνολογιών
Πανεπιστημίου Αγρινίου, υπεύθυνος ΚΕΠΛΗΝΕΤ*

Κουκούλης Κώστας,

*Msc Δικτυακές Πόλεις και Αναπαραστάσεις,
τμήματος Διαχείρισης Πολιτισμικού Περιβάλλοντος
και Νέων Τεχνολογιών Πανεπιστημίου Αγρινίου*

Εκπρόσωποι Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης

Λιάτσος Κωνσταντίνος,
Διευθυντής 4ου Δημοτικού Σχολείου Αγρινίου

Κατσιώπη Παρασκευή,
Msc Παιδαγωγικής

Η Τιμητική Επιστημονική Επιτροπή

Δώρα Μονιούδη - Γαβαλά,
*Πρόεδρος Τμήματος Διαχείρισης Πολιτισμικού Περιβάλλοντος
και Νέων Τεχνολογιών Πανεπιστημίου Πατρών (έδρα Αγρίνιο)*

Παναγιώτης Κοντός,
*Πρόεδρος Αιτωλικής Πολιτιστικής Εταιρείας (ΑΙ.ΠΟ.Ε.),
Καθηγητής Πανεπιστημίου Αθηνών*

Γρηγόριος Κωσταράς,
*Καθηγητής Φιλοσοφικής Σχολής Πανεπιστημίου Αθηνών,
Πρόεδρος Ένωσης Αιτωλοακαρνανών Λογοτεχνών (Ε.Α.Λ.).*

Τασούλα Καραγεωργίου,
Πρόεδρος της Πανελληνίας Ένωσης Φιλολόγων (Π.Ε.Φ.)

Σοφία Π. Χριστοπούλου,
*Προϊσταμένη Επιστημονικής και Παιδαγωγικής
Καθοδήγησης Δ.Ε. Δυτικής Ελλάδας*

Θεόδωρος Μπαρής,
*Προϊστάμενος του Τμήματος Επιστημονικής
– Παιδαγωγικής Καθοδήγησης Π. Ε. Δυτικής Ελλάδας,
Σχολικός Σύμβουλος της 1ης Περιφέρειας Σχολικών Συμβούλων
Δημοτικής Εκπαίδευσης Αχαΐας*

Μήτσος Κασόλας,
Λογοτέχνης, σεναριογράφος, δοκιμιογράφος

Βησσαρία Ζορμπά-Ραμμοπούλου,
Δρ. Εκπαιδευτικός-Συγγραφέας

Πρόγραμμα Εισηγήσεων

Πέμπτη 12 Απριλίου 2018

- Αίθουσα εκδηλώσεων του Επιμελητηρίου Αιτωλνίας,
Παπαστράτου 53 & Σμύρνης, Αγρίνιο.

17:30-:19:00: Προσέλευση- Εγγραφές συνέδρων, εισηγητών.

ΕΝΑΡΞΗ

Εισαγωγικές Ομιλίες:

19:00-19:10: - **Ευθύμιος Αδάμης,**

Πρόεδρος του Συνδέσμου Φιλολόγων Αιτωλοακαρνανίας.

19:10-19:20: - **Γεωργία (Τζίνα) Καλογήρου**

Πρόεδρος της Επιστημονικής Επιτροπής

19:20-19:30: - **Τασούλα Καραγεωργίου,**

Πρόεδρος της Πανελληνίας Ένωσης Φιλολόγων.

19:30-20:00 - **Χαιρετισμοί:**

- Σεβασμιότατος Μητροπολίτης Αιτωλίας και Ακαρνανίας
- Εκπρόσωποι Τοπικής Αυτοδιοίκησης
- Μέλη Τιμητικής Επιστημονικής Επιτροπής
- Εκπρόσωποι Εκπαιδευτικών φορέων
- Πολιτιστικοί & Φιλεκπαιδευτικοί Σύλλογοι

Συντονισμός έναρξης: Ηλίας (Λίνος) Υφαντής,
Αντιπρόεδρος Συνδέσμου Φιλολόγων, Επιμορφωτής ΤΠΕ.

Εισηγήσεις προσκεκλημένων ομιλητών

Προεδρείο:

Γεωργία (Τζίνα) Καλογήρου, Νάσος Βαγενάς, Ευθύμιος Αδάμης,

Ηλίας (Λίνος) Υφαντής, Ειρήνη Γιοπάνου

20:00-20:15: **«Ποιητική Πράξη».** - Γρηγόριος Κωσταράς, *Καθηγητής Φιλοσοφικής Σχολής Πανεπιστημίου Αθηνών*

νών, Πρόεδρος Ένωσης Αιτωλοακαρνανών Λογοτεχνών.

- 20:15-20:30:** Η “χαμένη γενιά” των ποιητών: παραίτηση, αδιέξοδο ή αλλαγή; -Σοφία Π. Χριστοπούλου, Σχολική Σύμβουλος, Προϊσταμένη Παιδαγωγικής καθοδήγησης Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης.
- 20:30-20:45:** Ο Γ. Κοτζιούλας και η γενιά του 30. - Νάσος Βαγενάς, Καθηγητής Πανεπιστημίου.
- 20:45-21:00:** Η γενιά του ‘30 και ο Άγγελος Σικελιανός. - Μαντώ Μαλάμου, Διδάκτωρ Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών
- 21:00-21:15:** Ο Ρίτσος και η εκτέλεση των 120 πατριωτών την Μεγάλη Παρασκευή του 1944 στο Αγρίνιο. Η επισφράγιση της αναδυόμενης Μεσοπολεμικής έντασης. - Σπύρος Αδάμης, Αντιδήμαρχος Δήμου Αγρινίου.

Παρασκευή 13 Απριλίου 2018

- Αίθουσα εκδηλώσεων του Επιμελητηρίου Αιτωλνίας,
Παπαστράτου 53 & Σμύρνης, Αγρίνιο.

Α΄ Συνεδρία. Μέρος Α.

Θεματικές: Ζ. Παπαντωνίου, Δ. Γιάκος, Σ. Ξεφλούδας, Κ. Χατζόπουλος.

Προεδρείο:

Τασούλα Καραγεωργίου, Ευθύμιος Αδάμης,
Μαρία Ψάχου, Ειρήνη Γιοπάνου

09:00-09:15: Ένα βιβλίο, μια εποχή: στοχασμοί και αναστοχασμοί πάνω στα «Ψηλά Βουνά» του Ζαχαρία

Παπαντωνίου. - Ελένη Μπρούτα, Φιλολόγος, *Υποψήφια Διδάκτωρ στο Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.*

- 09:15-09:30:** Η επανανάγνωση των Λυρικών της Ρούμελης του Δημητρίου Γιάκου. Σχόλια και γραμματολογικές προσεγγίσεις στους Λογοτέχνες του Μεσοπολέμου. - Έλλη Αθανασοπούλου, *μεταπτυχιακή φοιτήτρια φιλολογίας.*
- 09:30-09:45:** Από το «Φθινόπωρο» του Κωνσταντίνου Χατζόπουλου στον εσωτερικό Μονόλογο του Στέλιου Ξεφλούδα - Δήμητρα Γ. Μπεχλικούδη, *Διδάκτωρ Φιλολογίας, Επίτιμη Σχολική Σύμβουλος.*
- 09:45-10:00:** Σάννου Χαίγκμαν Χατζοπούλου, Τα απομνημονεύματά μου. «Η ζωή μου με τον Κώστα Χατζόπουλο». - Μαίρη Χρυσικοπούλου, *Καθηγήτρια Ξένων Γλωσσών, Συγγραφέας.*
- 10:00-10:15:** Ο Κώστας Τριανταφυλλίδης σχολιάζει Κωσταντίνο Χατζόπουλο. - Νάκος Κωνσταντίνος, *Σχολικός Σύμβουλος Δ/θμιας Εκπαίδευσης.*
- 10:15-10:30:** «Είμαστε μεσοπόλεμος, σου λέω...». Προδρομικές απεικονίσεις της ποιητικής του μεσοπολέμου στο ποιητικό έργο του Κ. Χατζόπουλου. - Μαρία Ν. Πάχου, *Δρ. Νεοελληνικής Φιλολογίας.*
- 10:30-10:40:** Ερωτήσεις- Συζήτηση.

Α΄ Συνεδρία. Μέρος Β.

Θεματικές: Κ. Καρυωτάκης, Ν. Κατηφόρης.

Προεδρείο:

**Αδάμης Ευθύμιος, Νεραντζής Ιωάννης,
Ειρήνη Γιοπάνου, Μαντώ Ζήβα**

10:40-10:55: Νίκος Κατηφόρης έναντι Τζων Στάινμπεκ: δύο

διαφορετικές προσεγγίσεις της θεώρησης της γυναίκας στο κοινωνικοπολιτικό πλαίσιο του Μεσοπολέμου. - Ειρήνη Γιοπάνου, *Φιλολόγος*.

10:55-11:10: «Κάθαρσις». Ο ασυμβίβαστος Κ. Καρυωτάκης και η πολιτική εξουσία.- Ευθύμιος Αδάμης, *Πρόεδρος Οργανωτικής Επιτροπής*.

11:10-11:25: Το φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον σε ποιήματα του Κ.Γ. Καρυωτάκη: διδακτική αξιοποίηση στη ΣΤ΄ τάξη Δημοτικού. - Αγγελική Αθανασακοπούλου, Αλεξία Σπανουδάκη, Σοφία-Ειρήνη Αθανασακοπούλου, *Φιλολόγος*, *Υπ. Δρ. Ε.Κ.Π.Α.*, - *Νηπιαγωγός*, *Υπ. Δρ. Παν/μίου Κρήτης*, - *Φιλολόγος*.

11:25-11:40: Η μοιραία αφάνταστη απόγνωση του Κ.Γ. Καρυωτάκη από ψυχοβιολογική σκοπιά. - Κωνσταντίνος Δημουλάς, Θεοδώρα Παπαδημητρίου, Ευριπίδης Δημουλάς, Έλλη Βέλλιου, Αρετή Γαλλή, Αγορίτσα Οικονόμου, Δημήτριος Γαλλής. *Ο Κωνσταντίνος Δημουλάς είναι επί τιμή Α΄ Σχολικός Σύμβουλος Φιλολόγων, πρ. αναπληρωτής Διευθυντής Περιφερειακού Επιμορφωτικού Κέντρου Εκπαιδευτικών Θεσσαλίας. Η Θεοδώρα Παπαδημητρίου είναι Καθηγήτρια Γαλλικής Φιλολογίας και Γλώσσας. Ο Ευριπίδης Δημουλάς είναι Ηλεκτρολόγος Μηχανικός και Μηχανικός Η / Υ / Ενεργειακός, MSc Παραγωγής και Διαχείρισης Εναλλακτικών Μορφών Ενεργείας. Η Έλλη Βέλλιου είναι Εκπαιδευτικός Εικαστικός, MSc Καλές Τέχνες και Δημόσιος Χώρος. Η Αρετή Γαλλή είναι Φοιτήτρια Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας, Η Αγορίτσα Οικονόμου είναι Εκπαιδευτικός Νοσηλεύτρια, Ειδική Παιδαγωγός, MSc Οργάνωσης και Διοίκησης Εκπαίδευσης. Ο Δημήτριος Γαλλής είναι Πτυχιούχος Στελεχών Επιχειρήσεων / Λογιστηρίου και Οικονομικών και Εμπορικών Επιστημών / Διοίκησης Επιχειρήσεων.*

11: 40-12:00: Ερωτήσεις-συζήτηση. Διάλειμμα. Λήξη πρώτης συνεδρίας.

Β΄ Συνεδρία. Μέρος Α.

Θεματικές: Μ. Ζώτος, Μ. Μαλακάσης, Σ. Ζαρκιάς.

Προεδρείο:

**Τασούλα Καραγεωργίου, Ευθύμιος Αδάμης,
Παπαντώνη Σπυριδούλα, Μαντώ Ζήβα**

- 12:00- 12:15: Μίνως Ζώτος: Φευγαλέα βήματα προς την μελαγχολία.** - Καρανάσιος Παναγιώτης, *Μεταπτυχιακός Φοιτητής Τμήματος Δημιουργικής Γραφής (ΕΑΠ).*
- 12:15- 12:30: Ο maître και ο (καλός) μαθητής του. Η ποίηση του Μιλτιάδη Μαλακάση και η πρωτοτυπία της μίμησης του Μίνου Ζώτο.** - Θάλεια Ιερωνυμάκη, *ΕΔΙΠ, Τμήμα Φιλολογίας, Πανεπιστήμιο Πατρών.*
- 12:30-12:45: Ο “χώρος” και ο “χρόνος” στην ποίηση του Στάθη Ζαρκιά.** - Ιφιγένεια Χριστοδούλου, *Φιλολογος.*
- 13:00-13:15: Μίνως Ζώτος και Στάθης Ζαρκιάς: Η άβυσσος του «καρυωτακισμού» και οι λησμονημένοι μιας γενιάς.**- Βασίλης Μακρυδήμας, *Υποψήφιος Διδάκτορας Νεοελληνικής Φιλολογίας.*
- 13:15-13:30: Μίνως Ζώτος: μια οπτικοακουστική προσέγγιση του πεσιμισμού του ποιητή.** - Δημήτρης Ραΐζης, *Φιλολόγος, καθηγητής Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης.*
- 13:30:-13:45: Μίνως Ζώτος: μια ανολοκλήρωτη ποιητική πορεία από τον Μαλακάση της αθηναϊκής σχολής προς τον Καρυωτάκη και τους άλλους εκπροσώπους (Ρώμο Φιλύρα, Μαρία Πολυδούρη κ.ά) της γενιάς του '20.** - Τασούλα Καραγεωργίου, *Πρόεδρος Πανελληνίας Ένωσης Φιλολόγων (ΠΕΦ).*
- 13:45-14:00: Ερωτήσεις- Συζήτηση.**

Β΄ Συνεδρία-Μέρος Β.

Θεματικές: Δ. Λιμπεράκης

Προεδρείο:

Ολυμπία Τσώλου, Χάρης Ταμπάκης, Μαντώ Ζήβα, Χασιώτη Μαρία

- 14:00-14:15:** Δημήτρης Λιμπεράκης, ο αισθητικός και λόγιος από το Μεσολόγγι και το εικαστικό του αποτύπωμα στο έργο του Κοσμά Πολίτη. - Ασπασία Γκικόκα, Φιλόλογος.
- 14:15-14:30:** Οι Παιδικοί Ύμνοι του Μίμη Λιμπεράκη και ο αντρικός ομοερωτισμός. -Χαράλαμπος Οταμπάσης, Υποψήφιος Διδάκτορας.
- 14:30-14:45:** “Οστρακα” της ζωής του esthète γείτονά μου, Μίμη Λιμπεράκη”. -Μαρία Χασιώτη, Φιλόλογος.
- 14:45-15:00:** Από το Μίνω Ζώτο στον Edgar Allan Poe και από τον Μίμη Λιμπεράκη στον Walt Whitman: Δράσεις και Διαδράσεις Εκπαιδευτικών ΠΕ02 και ΠΕ06 με όχημα τη Συνανάγνωση.-Ολυμπία Τσώλου, Χρυσούλα Σπυρέλη, Σχολικοί Σύμβουλοι ΠΕ06 & ΠΕ02.
- 15:00-15:15:** Ερωτήσεις-Συζήτηση.

Γ΄ Συνεδρία- Μέρος Α.

Θεματικές: Ι. Μ. Παναγιωτόπουλος, Έλλη Αλεξίου,
Διον. Α. Κόκκινος, Γ. Βλαχογιάννης.

Προεδρείο:

**Τζίνα Καλογήρου, Κωνσταντίνος Μαραγιάννης,
Ειρήνη Γιοπάνου, Σπυριδούλα Παπαντώνη**

- 17:30-17:45:** Όψεις της κοινωνικής διαστρωμάτωσης και των

ηθικών μεταπτώσεων στο μεσοπολεμικό πεζογραφικό έργο του Διονυσίου Α. Κόκκινου.- Δαούτη Παναγιώτα, *Μεταδιδακτορική Ερευνήτρια*.

- 17:45-18:00:** Διονύσιος Αντωνίου Κόκκινος: “**Ηχοι και οράματα από τον ατμό της ζωής ...**”. -Αγγελική Τσούρα, *Φιλολόγος, ΜΔΕ στις Επιστήμες της Αγωγής*.
- 18:00-18:15:** Αναβιώνοντας τα «Μεγάλα χρόνια». Μια διδακτική πρόταση με αφόρμιση την «**Εξοδο**» του Γ. Βλαχογιάννη / **Επαχτίτη**. -Αργυρούλα Αλεξανδρόπουλου, *Δρ. Ιστορίας, Αγγελακόπουλος Παναγιώτης, & Φωτειάδου Ελένη, φιλόλογοι, εκπαιδευτικοί*.
- 18:15-18:30:** **I.M. Παναγιωτόπουλος:** «**Η Πολυδιάστατη προσωπικότητα με το ανθρωπιστικό υπόβαθρο γραφής**». -Αθανάσιος-Φοίβος Ι. Μπέρδος, *Πολιτισμολόγος, Σύμβουλος Πολιτισμικής Διαχείρισης, Εκπαιδευτής Ενηλίκων*.
- 18:30-18:45:** **Ο I.M. Παναγιωτόπουλος στο Άγιο Όρος.** - Ευαγγελία Δαμουλή-Φίλια, *Διδάκτωρ Γενικής και Συγκριτικής Γραμματολογίας, Συγγραφέας*.
- 18:45-19:00:** Μια ψυχαναλυτική προσέγγιση του μυθιστορήματος εφηβείας **Αστροφεγγιά**, του **I. Μ. Παναγιωτόπουλου:** τα πορτρέτα εφηβείας και η **σηματοποίηση του εαυτού ως λογοτεχνική ύλη**. - Τάσος Μιχαηλίδης, *Μεταδιδακτορικός ερευνητής Νεοελληνικής Φιλολογίας ΕΚΠΑ*.
- 19:00-19:15:** **I. Μ. Παναγιωτόπουλος:** **κορυφαίος κριτικός λογοτεχνίας του Μεσοπολέμου.** - Σοφία Γ. Μεσίγκου-Κρικώνη, *Φιλολόγος Δ.Ε.*
- 19:15-19:30:** **I.M. Παναγιωτόπουλος και Αστροφεγγιά: Η ιστορία μιας εφηβείας. Ο συγγραφέας εξιστορεί την εποχή του.** -Απόστολος Μαγκαρδάς, *απόφοιτος του Τμήματος "Σπουδές στον Ελληνικό Πολιτι-*

*σμό" του Ανοικτού Πανεπιστημίου Κύπρου (Α.Π.ΚΥ),
με κατεύθυνση Ιστορία-Αρχαιολογία-Τέχνη.*

- 19:30-19:45:** Η φωνή του αφηγητή και η οργάνωση του μυθιστορήματος *Αστροφεγγιά* του **Ι. Μ. Παναγιωτόπουλου**. -Βασιλική Οικονομοπούλου, ΣΕΠ ΕΑΠ.
- 19:45-20:00:** Με τον κριτικό “τρόπο” του **Ι.Μ. Παναγιωτόπουλου**: η μεσοπολεμική πεζογράφος Έλλη Αλεξίου. -Γεωργία Βλαχονικολέα, *Κάτοχος Πτυχίου στις Επιστήμες της Αγωγής από το ΕΚΠΑ και Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης στη Σχολική Ψυχολογία.*
- 20:00-20:15:** Η ρητορική των μυθιστορηματικών χαρακτήρων στην *Αστροφεγγιά* του **Ι.Μ. Παναγιωτόπουλου**. -Τζίνα Καλογήρου, *Καθηγήτρια Νεοελληνικής Φιλολογίας και Διδακτικής της, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών*
- 20:15-20:30:** Ερωτήσεις-Συζήτηση.

Γ΄ Συνεδρία- Μέρος Β.

Θεματικές:

Ρ. Γκόλφης, λογοτεχνικοί χώροι – λογοτεχνική παιδεία στο Αγρίνιο,
Τ. Δόξας, Φ. Πασχαλινός

Προεδρείο:

**Ιωάννης Νεραντζής, Θανάσης Κούγκουλος, Ηλίας (Λίνος)
Υφαντής,
Αρχοντούλα Αλεξανδροπούλου**

- 20:30-20:45:** Ο κοινωνικός ρόλος των Εκπαιδευτικών ως διαμεσολαβητών στην λογοτεχνική πνευματική κίνηση στο Αγρίνιο του “Μεσοπολέμου”, ως απεικάζεται στο Αρχείο Γυμνασίου [Αρρένων] Αγρινίου - Βιβλίο Πράξεων Συλλόγου Καθηγη-

τών. - Ιωάννης Γ. Νεραντζής, *Διδάκτωρ Πανεπιστημίου Κρήτης - Εξωτερικός Συνεργάτης Πανεπιστημίου Πατρών - Επίτ. Σχολ. Σύμβουλος Φιλολόγων.*

20:45-21:00: “Σέρνει η ζωή στο διάβα της γενιά μαραγκιασμένη”. Οι πρώιμες σοσιαλιστικές ιδέες στην ποίηση του Ρήγα Γκόλφη. -Αντώνης Χαριστός - Θανάσης Β. Κούγκουλος

21:00-21:15: **Αναπαραστάσεις χώρων στη λογοτεχνία του Μεσοπολέμου.** - Ηλίας (Λίνος) Υφαντής, *Φιλολόγος, επιμορφωτής ΤΠΕ, Αντιπρόεδρος Οργανωτικής Επιτροπής Συνεδρίου.*

21:15-21:30: **Λανθάνουσες Συγγένειες: Όψεις της Επαρχίας στο έργο των Διόσκουρων του Πύργου «Τ. Δόξα και Φ. Πασχαλινού».** - Αρχοντούλα Αλεξανδροπούλου (Archontoula Alexandroulou), *Εκπαιδευτικός-Μεταφράστρια (EFL State School Teacher Translator).*

21:30-21:40: Ερωτήσεις-συζήτηση.

Σάββατο 14 Απριλίου 2018

Αίθουσα εκδηλώσεων του Επιμελητηρίου *Αιτωλ/νίας, Παπαστράτου 53 & Σμύρνης, Αγρίνιο.*

Δ' Συνεδρία. Μέρος Α.

Θεματικές:

Α. Τραυλαντώνης, Γ. Αθάνας, Θ. Παπαθανασόπουλος,
Τ. Μαυροκέφαλος, Ε. Μάλαινος, λαϊκή ποίηση.

Προεδρείο:

Ειρήνη Γιοπάνου, Κων/νος Λιάτσος,
Μαρία Δρογγίτη, Ρούλα Παπαντώνη

09:00-09:15: Όψεις σάτιρας στην επιστολική Ηλιοστάλαχτη

του Αντώνη Τραυλαντώνη. - Νικολέτα Ζαμπάκη,
Υποψήφια Διδάκτωρ Νέας Ελληνικής Φιλολογίας,
Τμήμα Φιλολογίας, Ε.Κ.Π.Α.

- 09:45-10:00:** Το διήγημα “Ο Κοψοπόδαρος” του Αντώνη Τραυλαντώνη. Πρόταση ανάγνωσης, ατομικής και συλλογικής, στο μάθημα της Λογοτεχνίας. - Ελένη Αρχανιώτη, *φιλόλογος.*
- 10:00-10:15:** Η λαϊκή ποίηση στη Ζάκυνθο την περίοδο του Μεσοπολέμου. - Δρογγίτη Μαρία, *Φιλόλογος/Αντιπρόεδρος Συνδέσμου Φιλολόγων Ναυπακτίας.*
- 10:15- 10:30:** Η ποίηση του Γεώργιου Αθάνα στα σχολικά εγχειρίδια της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης. - Γραμμένη –Ελένη Πουρνή, *Μεταπτυχιακή φοιτήτρια.*
- 10:30-10:45:** Η παρουσία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας του Μεσοπολέμου στο έργο του Θανάση Παπαθανασόπουλου. - Αθανάσιος Β. Γαλανάκης, *Μεταπτυχιακός φοιτητής Νεοελληνικής Φιλολογίας (Ε.Κ.Π.Α.).*
- 10:45-11:00:** Ο Καρβασαριώτης λόγιος Τάκης Μαυροκέφαλος. - Νικόλαος Χαρ. Τέλωνας, *Συγγραφέας – Ερευνητής.*
- 11:00-11:15:** Ο λυρικός ποιητής του Μεσοπολέμου Επαμεινώνδας Μάλαινος «εξ Αγίου Βλασίου Παρακαμπυλίων» Αιτωλοακαρνανίας. Χρυσούλα Σπυρέλη, *Σχολική Σύμβουλος.*
- 11:15-11:30:** Ερωτήσεις-Συζήτηση.

Δ΄ Συνεδρία- Μέρος Β.

Θεματικές: Περιοδικά και εφημερίδες.

Προεδρείο:

**Απόστολος Μπενάτσης, Απόστολος Βετσόπουλος,
Αθανάσιος Κούγκουλος, Κωνσταντίνος Δημόπουλος,
Λαναρά Σοφία**

- 11:30- 11:45:** Ο Χάρης Σταματίου στο περιοδικό ΜΠΟΥ-ΚΕΤΟ. - Κωνσταντίνος Δημόπουλος, *Εκπαιδευτικός Φιλολόγος, Πρόεδρος Συνδέσμου Φιλολόγων Ναυπακτίας.*
- 11:45-12:00:** Λογοτέχνες του Μεσοπολέμου στο περιοδικό “Ιβυκος” (ανθολογούμενα κείμενά τους και κριτικές για το έργο τους). - Λαναρά Σοφία, *φιλολόγος.*
- 12:00-12:15:** Λογοτέχνες του Μεσοπολέμου στο περιοδικό “Παρουσία” (ανθολογούμενα κείμενά τους και κριτική για το έργο τους). - Ελένη Λιάπη, *φιλολόγος.*
- 12:15-12:30:** Λογοτεχνικές αποτυπώσεις στην Αγρινιώτικη εφημερίδα “Φως” κατά την περίοδο 1930-1934. - Δρ Απόστολος Βετσόπουλος, *Σχολικός Σύμβουλος.*
- 12:30-12:45:** Το περιοδικό “Ελλοπία” 1930-1931. - Απόστολος Μπενάτσης - Ελένη Σιωμοπούλου, *Τέως Αναπληρωτής Καθηγητής Πανεπιστημίου Ιωαννίνων. - Φιλολόγος Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης.*
- 12:45-13:00:** Ερωτήσεις-Συζήτηση. Διάλειμμα.

Δ΄ Συνεδρία. Μέρος Γ.

Θεματικές: Α. Σικελιανός, Π. Δήμας, Γ. Δροσίνης.

Προεδρείο:

Τζίνα Καλογήρου, Ευθύμιος Αδάμης,
Χρυσούλα Σπυρέλη, Αγγελική Πάσχου,
Κούγκουλος Αθανάσιος, Μαντώ Μαλάμου

- 13:00-13:15:** Η ποίηση και η πνευματική δράση του Άγγελου Σικελιανού στον Μεσοπόλεμο: Μια εκδοχή προβληματισμού του φιλόλογου για το σχεδιασμό της διδακτικής προσέγγισης στο ποίημα «Ιερά Οδός». Μαριάννα Τουτζιαράκη, *φιλόλογος και υποψήφια διδάκτωρ στο Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του ΕΚΠΑ.*
- 13:15-13:30:** Ο Θεόδωρος Ξύδης μελετά τον Άγγελο Σικελιανό. - Γεώργιος Π. Αγγελόπουλος, *Φιλολόγος.*
- 13:30-13:45:** Αφιέρωμα στον Πέτρο Αλ. Δήμα: Η *Ars Poetica* ενός ποιητή και πεζογράφου όπως συμπυκνώνεται σε ένα ποίημα και εξακτινώνεται στο υπόλοιπο έργο του. - Βασίλειος Κομπορόζος, *Καθηγητής Αγγλικών – Μεταφραστής.*
- 13:45-14:00:** Το μυθιστόρημα «Έρση» του Γεωργίου Δροσίνη. Μια πρόταση για πρόγραμμα φιλιαναγνωσίας στη σχολική τάξη - Αγγελική Πάσχου & Ζωή Στασινού, *Σχολική Σύμβουλος ΠΕ. - Φοιτήτρια στο Τμήμα Ιστορίας/Αρχαιολογίας Α.Π.Θ.*
- 14:00-14:30:** Συμπεράσματα-Λήξη Συνεδρίου.

ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ

Περιλήψεις εργασιών ταξινομημένες κατά αλφαβητική σειρά με τον πρώτο συγγραφέα

Αγγελόπουλος Γεώργιος Π.
giorgpangel@gmail.com

Ο Θεόδωρος Ξύδης μελετά τον Άγγελο Σικελιανό

Ο Θεόδωρος Ξύδης (1909-1985), ποιητής και δοκιμογράφος από τον Πύργο, υπήρξε μελετητής και βιογράφος του Άγγελου Σικελιανού (1884-1951). Ανέπτυξε στενή φιλική και λογοτεχνική σχέση με το Λευκαδίτη ποιητή και έγραψε για καίρια ζητήματα της ζωής και της ποίησής του. Από την πλούσια θεματική αυτής της ποίησης που απασχόλησε στις μελέτες του τον Ξύδη επιλέξαμε να παρουσιάσουμε τρία μοτίβα: τη φυσιολατρία και το μυστικισμό στο έργο του Σικελιανού (το αίσθημα της φύσης και η ταύτιση μ' αυτήν, η επαφή με τα πλάσματά της, η μεταφυσική, ο ορφικός και χριστιανικός μυστικισμός), το ερωτικό στοιχείο (ζωτικό, πλήρες και έκδηλο, υπηρετούμενο με πάθος από την ποιήσή του) και τη θρησκευτική βούληση του ποιητή (με τη φιλοσοφική και πρωτεϊκή διάθεση και την ισορροπία των αρχαίων λατριών). Οι παραπάνω θεματικοί άξονες της ποίησης του Σικελιανού αναλύονται από τον Ξύδη “με μακρότατη θητεία αγάπης και ευλάβειας” στη σπουδή του Σικελιανού και στην εισήγησή μας με αναφορά σε συγκεκριμένα ποιήματά του.

Βιογραφικό: Γεώργιος Π. Αγγελόπουλος. Γεννηθείς στον Πύργο Ηλείας, απόφοιτος του Φιλολογικού Τμήματος Φιλοσοφικής Ιωαννίνων, καθηγητής Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης από το 1990, διατελέσας πρόεδρος, γενικός και οργανωτικός γραμματέας του Συνδέσμου Φιλολόγων Πύργου-Ολυμπίας (2004-2016),

εισηγητής στα ετήσια συνέδρια της ΠΕΦ (2013, 2017), αρθρογράφος στη ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ και τον τοπικό Τύπο, μέλος της Θεατρικής Ομάδας Πύργου και από το 2016 μεταπτυχιακός φοιτητής στο τμήμα Ανθρωπιστικών Σπουδών (Θεωρία Λογοτεχνίας-Δημιουργική Γραφή) του ΕΑΠ.

Αδάμης Ευθύμιος
eftheadamis@sch.gr

«Κάθαρσις».

Ο ασυμβίβαστος Κ. Καρυωτάκης και η πολιτική εξουσία.

Το κείμενό «Κάθαρσις», σε πεζό λόγο, αποτελεί ένα κείμενο ιδιαίτερο γιατί δηλώνει σε υψηλούς τόνους την ασυμβίβαστη στάση του Καρυωτάκη προς την «εξουσία» και φωτίζει την άγνωστη εικόνα του ποιητή. Σχετίζεται άμεσα με τις κοινωνικές και πολιτικές απόψεις του και συμπληρώνεται (ερμηνευτικά) από άλλα κείμενά του, όπως είναι ο «Καλός Υπάλληλος», η «Αποχαιρετιστήρια Επιστολή» και η «Ανάγκη χρηστότητας. Το δημοσιοϋπαλληλικό ζήτημα», ένα κείμενο δημοσιευμένο το 1928 με την ιδιότητα του Γραμματέα της «Ένωσης Δημοσίων Υπαλλήλων». Η παρηρησία με την οποία ο ποιητής Κ. Καρυωτάκης διατύπωσε τις απόψεις του και η ασυμβίβαστη στάση του προς το «κατεστημένο», της τρέχουσας πολιτικής κατάστασης είναι αφοπλιστική. Η σχέση του με τον συνδικαλισμό ερμηνεύει την δυναμική της αμφισβήτησής του, ενώ αφήνει περιθώρια να μιλήσουμε για τις πολιτικές του απόψεις.

Βιογραφικό: Ο Αδάμης Ευθύμιος, φιλόλογος και αρχαιολόγος υπηρετεί στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση ως Διευθυντής στο 5ο Γυμνάσιο Αγρινίου. Ασχολείται ενεργά με φιλολογικά και αρχαιολογικά ζητήματα, και στο πλαίσιο των ενδιαφερόντων του έχει δημοσιεύσει άρθρα και μελέτες.

Αθανασακοπούλου Αγγελική
agelikiath2009@hotmail.com

Σπανουδάκη Αλεξία
alexiaspan@hotmail.com

Αθανασακοπούλου Σοφία-Ειρήνη
sophieath@hotmail.com

***Το φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον
σε ποιήματα του Κ. Γ. Καρυωτάκη:
διδασκτική αξιοποίηση στη ΣΤ΄ τάξη Δημοτικού***

Στην παρούσα εργασία εξετάζεται το φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον των ποιημάτων «Άνοιξη» και «Δημόσιοι υπάλληλοι» του Κ. Γ. Καρυωτάκη με την προοπτική της διδακτικής αξιοποίησής τους στην ΣΤ΄ τάξη Δημοτικού. Αρχικά, προσδιορίζεται η θέση του Κ.Γ. Καρυωτάκη στο ποιητικό τοπίο των αρχών του 20ου αιώνα. Στην περίπτωση του Κώστα Καρυωτάκη καθοριστικό ρόλο για την ένταξή του στην κατηγορία των τύπων που στη Γαλλία έχουν χαρακτηριστεί «καταραμένοι ποιητές» έπαιξε η ιδιοσυγκρασία του και οι εμπειρίες του εκτός από τις ιστορικές εξελίξεις και συγκυρίες της Ελλάδας (Καραντώνης,). Χαρακτηριστικό ποίημα της μελαγχολικής του διάθεσης, που καθρεφτίζεται στο φυσικό περιβάλλον είναι η «Άνοιξη» από την πρώτη ποιητική του συλλογή «Ο πόνος του ανθρώπου και των πραγμάτων» (1919). Παρατηρείται μια αντίθεση ανάμεσα στον τίτλο και στην ανάπτυξη του θέματος. Η «Άνοιξη» παραπέμπει σε εικόνες πληρότητας και ανθοφορίας. Στους στίχους όμως του ποιήματος εντοπίζεται ένας κόσμος που φθίνει και διαποτίζεται από ένα αίσθημα φθοράς και διάλυσης. Το διερμηνεύον (interpretant) «Έτσι τους βλέπω εγώ τους κήπους» εξηγεί την παραπάνω αντίφαση. (Μπενάτσης, 2014). Στην τρίτη ποιητική συλλογή του, «Ελεγεία και Σάτιρες» (1927), περιγράφει με μελανά χρώματα την καθημερινότητα της αλλοτριωτικής μισθωτής εργασίας στο ποίημα «Δημόσιοι υπάλληλοι». Στη συνέχεια προτείνεται ένα εκπαιδευ-

τικό σενάριο διάρκειας πέντε διδακτικών ορών. Οι μαθητές και οι μαθήτριες χωρίζονται σε ομάδες και υλοποιούν μια σειρά από δραστηριότητες τα αποτελέσματα των οποίων παρουσιάζονται στην ολομέλεια.

Βιογραφικά: Αγγελική Αθανασακοπούλου: Είναι απόφοιτη του τμήματος Ιστορίας-Αρχαιολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Ε.Κ.Π.Α., με ειδίκευση στην Ιστορία. Το 2013 απέκτησε ΜΔΕ στην Περιβαλλοντική Εκπαίδευση και τώρα είναι Υπ.Δρ. του Ε.Κ.Π.Α. Έχει εισηγήσεις σε Διεθνή και Πανελλήνια Συνέδρια. Εργάστηκε στην ταξινόμηση και καταλογογράφηση ιδιωτικού εμπορικού αρχείου του δεκάτου ενάτου αιώνα, που βρίσκεται κατατεθειμένο στο Ι.Ν.Ε/Ε.Ι.Ε. και από το 2009 **Αλεξία Σπανοδάκη:** Το 2011 αποφοίτησε από το Παιδαγωγικό Τμήμα Προσχολικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Κρήτης και το 2013 απέκτησε το ΜΔΕ στην Περιβαλλοντική Εκπαίδευση από το Πανεπιστήμιο Αιγαίου. Το 2015 απέκτησε Πιστοποιητικό Εξειδίκευσης στην Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση από το Κέντρο Μελέτης Ψυχοφυσιολογίας και Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Αθηνών. Κατά το έτος 2013-2014 εργάστηκε ως εκπαιδευτρια στο Δημόσιο Ι.Ε.Κ. Χανίων, στις ειδικότητες Βοηθός βρεφονηπιοκόμων και Παιδαγωγός Προσχολικής Αγωγής, Δραστηριοτήτων Δημιουργίας και Έκφρασης και πρόσφατα εργάστηκε ως παράλληλη στήριξη σε δημοτικό σχολείο. Έχει δημοσιεύσει άρθρα σε επιστημονικά περιοδικά και εισηγήσεις σε Διεθνή και Πανελλήνια Συνέδρια. Συμμετείχε στις διοργανώσεις των 1ου, 2ου και 3ου Θερινού Σχολείου με θέμα «Τ.Π.Ε. και Δημιουργικότητα», στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα “Ο Οδυσσέας στην παλιά πόλη του Ρεθύμνου” και στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα τηλεδιασκέψεων “Οδυσσέας”. Από τον Ιούνιο του 2015 είναι υποψήφια διδάκτορας του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Κρήτης. **Σοφία-Ειρήνη Αθανασακοπούλου:** Είναι απόφοιτη του τμήματος Ελληνικής Φιλολογίας του Ε.Κ.Π.Α. με ειδίκευση στην Κλασική Φιλολογία και φοιτά στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών “Επιστήμες της Αγωγής” του

Ε.Α.Π. και έχει συμμετάσχει ως εισηγήτρια σε Πανελλήνιο Συνέδριο. Έχει εργαστεί στη Δ/νση Κοινωνικής Πρόνοιας του Νοτίου Τομέα και από το 2009 εργάζεται σε φροντιστήριο Μέσης Εκπαίδευσης στην Καλλιθέα Αττικής.

Αθανασόπουλου Έλλη
el113athalie@gmail.com

***Η επανανάγνωση των Λυρικών της Ρούμελης του Δημητρίου
Γιάκου. Σχόλια και γραμματολογικές προσεγγίσεις
στους Λογοτέχνες του Μεσοπολέμου.***

Αφού παρουσιαστεί το περιεχόμενο και επομένως μία εκ νέου ανάγνωση της Γραμματολογίας «οι Λυρικοί της Ρούμελης» του Δημητρίου Γιάκου (1958) και συγκεκριμένα οι Λογοτέχνες του Μεσοπολέμου, όπως εγγράφονται σ' αυτή, ύστερα η μελέτη θα εστιασθεί στα εξής σημεία. Αφενός, θα αναδειχθεί η σημασία της πρώτης αυτής Ανθολογίας στη Βιβλιογραφική συμβολή της τόσο σε ευρύτερο όσο και σε τοπικό επίπεδο. Αφετέρου, η ίδια αυτή Γραμματολογία-Ανθολογία θα συσχετιστεί με τις επόμενες εκδόσεις άλλων Ανθολογιών σε τοπικό επίπεδο εστιάζοντας μόνο στους Λογοτέχνες του Μεσοπολέμου. Θα αναλυθεί το εργοβιογραφικό κείμενο του Γιάκου, ο οποίος φέρνει στην επιφάνεια όσους ποιητές κινδυνεύουν να εξαφανιστούν, όσοι μένουν στην επαρχία κι είναι ήσσονες και προέρχονται από τον γενέθλιο χώρο τους, καθώς δεν εξέδωσαν ολόκληρη συλλογή ή δεν μπόρεσαν να ενταχθούν σε λογοτεχνικούς κύκλους, όπως είναι οι Δημάδης, Γαλάζης, Μάλαινος, Ζαρκιάς, κτλ. Εκ των υστέρων ο αναγνώστης αυτής της Ανθολογίας θα μπορεί να εξάγει συμπεράσματα ποιοι από τους «Λυρικούς της Ρούμελης» διασώζονται κατά κύριο λόγο στην Ανθολογία του Γιάκου ή ποιοι από αυτούς ξεπέρασαν τα στενά όρια της τοπικότητας και το έργο τους είχε μία καλύτερη εκδοτική τύχη. Είναι αξιοσημείωτο πως το εγχειρίδιο του Γιάκου τουλάχιστον σε τοπικό επίπεδο υπήρξε Βιβλιογρα-

φική πηγή σε προγράμματα σχολικά, σε εκδόσεις τοπικής Ανθολογίας.

Βιογραφικό: Αθανασόπουλου Έλλη. Έχω σπουδάσει προπτυχιακά Ελληνική Φιλολογία (2011-2015) στο Τμήμα Ελληνικής Φιλολογίας του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης στη Νεοελληνική και Βυζαντινή Ειδίκευση με γενικό βαθμό 8,38/10 και βαθμό ειδίκευσης 8,78/ 10. Τη συγκεκριμένη περίοδο βρίσκομαι στις μεταπτυχιακές μου σπουδές στον Τομέα της Νεοελληνικής Φιλολογίας του Τμήματος Φιλολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων. Το ακαδημαϊκό εξάμηνο 2012-2013 μετέβη στο Montpellier της Γαλλίας με το πρόγραμμα ανταλλαγής φοιτητών Erasmus, όπου και αρίστευσα ανοίγοντας νέα θέση συνεργασίας μεταξύ του Université Paul Valery Montpellier III και του Δ.Π.Θ. Καθ' όλη τη διάρκεια της ακαδημαϊκής μου πορείας έχω συμμετάσχει σε ποικίλα Συνέδρια τόσο στην οργανωτική επιτροπή τους όσο και ως ομιλήτρια με Ανακοινώσεις πρωτότυπων εργασιών μου, όπως Εκδήλωση προς Αιτωλοακαρνανά ποιητή Σωτήρη Σαράκη, Συνέδρια στο Δ.Π.Θ. και στο Αιγαίο Πανεπιστήμιο. Έχω πτυχίο Αγγλικών, Γαλλικών και Braille με βαθμό Άριστα. Ασχολούμαι με τη διδασκαλία των Φιλολογικών μαθημάτων σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης, αλλά και με τον εθελοντισμό.

Αλεξανδροπούλου Αργυρούλα,
alexroula66@gmail.com,

Αγγελακόπουλος Παναγιώτης,
pangelakopoulos@hotmail.com

Φωτειάδου Ελένη,
elfoteiadou@gmail.com

Αναβιώνοντας τα «Μεγάλα χρόνια». Μια διδακτική πρόταση με αφόρμιση την «Έξοδο» του Γ. Βλαχογιάννη / Επαχτίτη.

Αναβιώνοντας τα «Μεγάλα χρόνια». Μια διδακτική πρόταση με αφόρμιση την «Έξοδο» του Γ. Βλαχογιάννη/ Επαχτίτη ΑΡΓΥΡΟΥΛΑ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΠΟΥΛΟΥ, ΠΕ02, Δρ. Ιστορίας ΑΓΓΕΛΑΚΟΠΟΥΛΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ, ΠΕ02 ΦΩΤΕΙΑΔΟΥ ΕΛΕΝΗ , ΠΕ02 Ο ιστοριοδίφης και λογοτέχνης Γιάννης Βλαχογιάννης, ο οποίος αναγνωρίζεται από τον Α. Παπαδιαμάντη ως «θεματοφύλακας εθνικών παραδόσεων», είναι ένας από τους ελάχιστα ανθολογημένους Έλληνες λογοτέχνες στα σχολικά εγχειρίδια της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης. Συγκριμένα μόνο ένα ιστορικό του αφήγημα, «Η Έξοδο», εμπεριέχεται στο εγχειρίδιο της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας της Α Γυμνασίου. Με αφόρμιση το συγκεκριμένο κείμενο και με εργαλείο την τριμερή διδακτική προσέγγιση (πριν, κατά και μετά την ανάγνωση) θα επιχειρηθεί οι μαθητές να έρθουν σε επαφή με μεγαλύτερο τμήμα του έργου του Γ. Β και να γνωρίσουν την πολυπρισματική προσωπικότητά του. Συγκεκριμένα, η προσέγγιση του ιστορικού αφηγήματος θα συνοδευτεί από βιωματικές και δημιουργικές δραστηριότητες, που θα γονιμοποιήσουν τη φαντασία των μαθητών και θα επιχειρηθεί συνανάγνωση και συνεξέταση συναφών νοηματικά και θεματικά διηγημάτων από τη συλλογή «Μεγάλα Χρόνια » όπου εμπεριέχεται και το προαναφερθέν. Μέσω των παραπάνω κατάλληλα σχεδιασμένων δραστηριοτήτων αναμένεται να αναδειχθεί

ο μοναδικός τρόπος με τον οποίο ο Βλαχογιάννης καταφέρνει να εξωτερικεύσει τον έρωτά του για την πατρίδα συνταιριάζοντας την ιστορία με τη μυθιστορία και αξιοποιώντας γραπτό και προφορικό ιστορικό υλικό (αναφορά στα Σημειώματα του) και όλα αυτά «καθρεφτισμένα στην κρυστάλλινή ομορφιά του λόγου του» (Φ. Πολίτης), ο οποίος φέρει αρκετά γνωρίσματα από το δημοτικό τραγούδι. Τέλος θα γίνει προσπάθεια τα “Μεγάλα Χρόνια και το παραχθέν από το όλο εγχείρημα υλικό να αποτελέσουν τη βάση για το σχεδιασμό και την οργάνωση σχολικής επετειακής εορτής.

Βιογραφικό: Η Αργυρούλα Αλεξανδροπούλου είναι Διευθύντρια του ΓΕΛ Ρίου Αχαΐας. Χρημάτισε για 6 χρόνια Δ/ντρια του Γυμνασίου Ρίου. Είναι απόφοιτος του Ιστορικού –Αρχαιολογικού Τμήματος ΕΚΠΑ, Διδάκτορας Ιστορίας του Ιόνιου Πανεπιστημίου και κάτοχος μεταπτυχιακού διπλώματος ειδίκευσης στις «Επιστήμες της Αγωγής» κατεύθυνση: Εκπαιδευτική Ηγεσία και Πολιτική, από το Ανοιχτό Πανεπιστήμιο Κύπρου, με βαθμό άριστα. Είναι συν-συγγραφέας του 18ου τόμου της πρόσφατης Ιστορίας του Ελληνικού Έθνους (εκδόσεις Λυμπέρη) και έχει δημοσιεύσει πρωτότυπες επιστημονικές εργασίες σε πρακτικά επιστημονικών συνεδρίων και σε επιστημονικά περιοδικά.

Αλεξανδροπούλου Αρχοντούλα
(ArchontoulaAlexandropoulou)
archalex@sch.gr

*Λαυθάνουσες Συγγένειες: Όψεις της Επαρχίας
στο έργο των “Διόσκουρων του Πύργου
Τ. Δόξα και Φ. Πασχαλινού”*

Παρουσίαση, συγκριτική μελέτη και αναζήτηση σημείων σύγκλισης στο ποιητικό και πνευματικό έργο των Ηλείων λογοτεχνών Τάκη Δόξα και Φώτου Πασχαλινού που ξεκίνησαν μαζί την πε-

ριδιάβασή τους ως φίλοι και συνοδοιπόροι στο λογοτεχνικό στερέωμα του Μεσοπολεμικού Πύργου, υποδοριώς “συνδιαλεγόμενοι” στη στιχοπλοκή τους και αφήνοντας ανεξίτηλο το δικό τους λογοτεχνικό αποτύπωμα στο πνευματικό γίγνεσθαι των συγχρόνων και των επιγόνων τους. Τί ώθησε το λογοτεχνικό περιοδικό “Ραδάμανθς” να τους αποκαλέσει “Διόσκουρους” του Πύργου; Βιογραφία, εργογραφία, σύντομη ανάλυση και παρουσίαση των ποιημάτων τους και των επιρροών που δέχθηκε έκαστος από τα πολιτικά και καλλιτεχνικά γεγονότα και ρεύματα της εποχής καθώς και αναφορά στην ανεξάντλητη και χειμαρρώδη έκφραση της αγάπης τους για τη ζωή στην Επαρχία (Πύργος, Ηλεία) και για τα ιδεώδη και τα μειονεκτήματά της.

Βιογραφικό: Η Αρχοντούλα Χ. Αλεξανδροπούλου γεννήθηκε το 1976 στον Πύργο Ηλείας. Είναι αριστούχος του Τμήματος Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας (BA Honours) του ΕΚΠΑ, έχει μεταπτυχιακό τίτλο (MA) στη Μετάφραση -Μεταφρασεολογία (ΕΚΠΑ) και εργάζεται ως EFL Teacher από το 1996 (Ιδιωτικός και Δημόσιος τομέας) και ως μεταφράστρια πανεπιστημιακών συγγραμμάτων (Gutenberg) και άλλων κειμένων από το 1997. Ασχολείται από παιδί με τις εικαστικές τέχνες (σχέδιο, σκηνικά, εικονογράφηση βιβλίων, τοιχογραφίες, αγγειογραφία), τη συγγραφή (θέατρο, ποίηση, πεζογραφία, διήγημα, άρθρα, δημιουργική γραφή, μαθητικά έντυπα) και το θέατρο (μέλος θεατρικών ομάδων, σκηνογραφία, μαθητικές παραστάσεις). Έχει εκδώσει ποιητικά και πεζά έργα, ενώ ποιήματα και κείμενά της έχουν δημοσιευτεί σε συλλογικές εκδόσεις, λογοτεχνικά περιοδικά, εφημερίδες και διεθνείς ιστοσελίδες (κάποια βραβευμένα και μελοποιημένα). Αρθρογραφεί σε τοπικές εφημερίδες και στο διαδίκτυο, μελετά θρύλους και παραδόσεις, και είναι δημιουργός της ιστοσελίδας Ποιητική Ζεύξη με στόχο την προώθηση και ανάδειξη της λογοτεχνικής παραγωγής δημιουργών της Δυτικής Ελλάδας. Ψάχνει αδιάκοπα Στιγμές δημιουργίας στο Αγρίνιο.

Αρχανιώτη Ελένη
earchaniot@sch.gr

*Το διήγημα «Ο Κοψοπόδαρος» του Αντώνη Τραυλαντώνη.
Πρόταση ανάγνωσης, ατομικής και συλλογικής, στο μάθημα
της Λογοτεχνίας.*

Το διήγημα «Ο Κοψοπόδαρος» (1921) περιλαμβάνεται το βιβλίο «Η εξαδέλφη και άλλα διηγήματα» του Αντώνη Τραυλαντώνη. Το σχέδιο μαθήματος που εισηγούμαι μπορεί να προκαλέσει τη διέγερση του ενδιαφέροντος των μαθητών για τη λογοτεχνία, προσφέρεται για διαθεματική προσέγγιση καθώς η ανάλυσή του σχετίζεται με την κοινωνική ζωή του τόπου μας αλλά και τα βιώματα του συγγραφέα. Μπορεί να αξιοποιηθεί το διαδίκτυο και να εφαρμοστεί η σύγχρονη τεχνική διδασκαλίας, όπως είναι το project, σε συνδυασμό με την ερμηνευτική μέθοδο. Στοχεύει αρχικά να γνωρίσουν οι μαθητές και να απολαύσουν ένα ενδεικτικό κείμενο της λογοτεχνίας του Μεσοπολέμου, καθώς και τη χρήση της δημοτικής γλώσσας με στοιχεία ντοπιολαλιάς. Να επισημάνουν ακόμη τα βασικά θέματα του διηγήματος (μορφή του δασκάλου, ρόλος της οικογένειας, θεσμός του γάμου, ρόλος της αστυνομίας) και να διαπιστώσουν τις διαφορές με τη σύγχρονη εποχή. Σκοπός της παρούσας διδακτικής πρότασης είναι αφενός να κατανοήσουν ότι η Λογοτεχνία, σε αντίθεση με την Ιστορία που περιγράφει τα γεγονότα, περιγράφει τον αντίκτυπό τους στη ζωή των ανθρώπων και αφετέρου να διαπιστώσουν πως η κοινωνία της περιοχής μας και συγκεκριμένα του Μεσολογγίου διέπονταν από σταθερές παραδοσιακές αξίες οι οποίες καθόριζαν τη ζωή τους.

Βιογραφικό: Η Ελένη Αρχανιώτη είναι φιλόλογος και εργάζεται στο Γυμνάσιο Γουριάς του Δήμου της Ιερής Πόλης Μεσολογγίου.

Βαγενάς Νάσος
nasosvayenas@hotmail.com

Ο Γιώργος Κοτζιούλας και η γενιά του '30

Από όλες τις αρνητικές κρίσεις και επιθέσεις που γνώρισε, διαχρονικά, η ποιητική γενιά του '30 εκείνη του Γιώργου Κοτζιούλα υπήρξε η σφοδρότερη. Ο Κοτζιούλας αντιτάχθηκε με οργή στις μοντερνιστικές καινοτομίες της γενιάς, γιατί πίστευε ότι δεν αποτελούν παρά μιμήσεις ξενόφερτων εκφραστικών τρόπων που απομάκρυναν την ελληνική ποίηση από τη γνήσια παράδοσή της. Η επιθυμία του να καταδείξει τη χαλαρότητα και την αντιποιητικότητα του ελεύθερου στίχου τού όξυνε την αίσθηση του έμμετρου στίχου και έκανε την ποίησή του ρωμαλεότερη. Είναι φανερό ότι προσπαθούσε να δείξει την αναξιοπιστία της νέας τεχντροπίας και με το παράδειγμα των δικών του στίχων.

Βιογραφικό: Ο Νάσος Βαγενάς γεννήθηκε στη Δράμα το 1945. Σπούδασε Φιλολογία στα Πανεπιστήμια Αθηνών, Ρώμης, Έσσεξ και Καίμπριτζ. Από το 1980 έως το 1991 υπήρξε καθηγητής της Νεοελληνικής Φιλολογίας στο Πανεπιστήμιο Κρήτης και από το 1992 καθηγητής της Θεωρίας και Κριτικής της Λογοτεχνίας στο Πανεπιστήμιο Αθηνών. Δημοσίευσε δώδεκα ποιητικές συλλογές, ένα βιβλίο με πεζά και δέκα βιβλία με δοκίμια και μελέτες πάνω σε θέματα λογοτεχνίας.

Βετσόπουλος, Απόστολος,
apostolosve@yahoo.gr

*Λογοτεχνικές αποτυπώσεις στην Αγρινιώτικη εφημερίδα
“Φως” κατά την περίοδο 1930-1934.*

Η παρούσα εργασία εστιάζει στη Λογοτεχνική σελίδα «Γράμματα και Τέχνα» της Αγρινιώτικης πολιτικής και φιλολογικής εφημερίδας «Φως» κατά την περίοδο του Μεσοπολέμου. Συγκεκριμένα,

θα παρουσιαστούν και θα αξιολογηθούν στοιχεία από τα έργα, που είναι κυρίως ποιήματα ονομαστών λογοτεχνών, καθώς και πεζογραφήματα ή στίχοι ερασιτεχνών λογοτεχνών τα οποία δημοσιεύτηκαν στη δεύτερη σελίδα της Αργινιώτικης εβδομαδιαίας εφημερίδας «Φως» με τίτλο «Γράμματα και Τέχναι» κατά την περίοδο 1930-1934. Όσον αφορά στα ποιήματα λογοτεχνών θα αναδειχθούν η θεματική, η τεχνοτροπία και η πρωτοτυπία τους, ενώ από τα πεζογραφήματα ερασιτεχνών, που είναι κυρίως διηγήματα λόγω και του περιορισμένου προσφερόμενου χώρου στην εφημερίδα, θα αναλυθούν τα σπουδαιότερα στοιχεία τους, όπως η αφηγηματική τεχνική, το θεματικό κέντρο και η πλοκή, επειδή εστιάζουν σε «συμβάντα» της ανθρώπινης ζωής, πλάθοντας μορφές με καθολικό και συμβολικό χαρακτήρα.

Βιογραφικό: Ο Απόστολος Βετσόπουλος είναι φιλόλογος, ιστορικός του ΕΚΠΑ με μεταπτυχιακό στις “Μεσογειακές Σπουδές” και διδακτορικό στη Νεότερη και Σύγχρονη Ιστορία του Πανεπιστημίου του Λονδίνου (2002). Υπηρετεί ως Σχολικός Σύμβουλος Φιλολόγων στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση στην Αιτωλοακαρνανία (Μεσολόγγι, 2007-2012) & (Αργίνο, 2012-2017), ενώ παράλληλα δίδαξε ως επιστημονικός συνεργάτης στο ΤΕΙ Μεσολογγίου για επτά ακαδημαϊκά έτη (2003-2010) τα γνωστικά αντικείμενα «Ελληνικό Συνεταιριστικό Κίνημα», «Ελληνική Οικονομία» και «Συλλογικές δράσεις και Κοινωνικά κινήματα» και στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο (ΕΑΠ) για επτά ακαδημαϊκά έτη (2009-2016) τα γνωστικά αντικείμενα «Γενική Ιστορία της Ευρώπης» και «Κοινωνική και Οικονομική Ιστορία της Ευρώπης». Έχει συμμετάσχει σε διεθνή επιστημονικά συνέδρια και είναι συγγραφέας δύο βιβλίων: «Το Σχέδιο Μάρσαλ και η Ελλάδα» (2007, εκδόσεις Gutenberg) και «Ιστορία των Συνεταιρισμών στην Ελλάδα» (2016, εκδόσεις γράμμα). Έχει επιμεληθεί συλλογικούς τόμους συνεδρίων και έχει δημοσιεύσει άρθρα σε ελληνικά και διεθνή επιστημονικά περιοδικά. Τελευταία δημοσίευσή του είναι: «Η Βιοματική-Εκφραστική σημασία στο λογοτεχνικό κείμενο» στο περιοδικό «Αιτωλικά» (τόμος II, 2016).

**Με τον κριτικό “τρόπο” του Ι.Μ. Παναγιωτόπουλου:
η μεσοπολεμική πεζογράφος Έλλη Αλεξίου**

Ο Ι.Μ. Παναγιωτόπουλος ασχολήθηκε κριτικά με το πεζογραφικό έργο της Έλλης Αλεξίου στα “Ανήσυχα χρόνια” (1943) (Β΄ τόμο των “Προσώπων και των Κειμένων”) και στο “Μικρό Αφιέρωμα” (1979) (τιμητικό τόμο για τα ογδονταπεντάχρονά της). Συνδυάζοντας σχέδια σπουδής από τους χώρους της Ιστορίας και της Κριτικής της Λογοτεχνίας αποτιμά την πεζογραφική της δημιουργία μέσα από τη διττή υπόστασή της: του ανθρώπου (βιογραφία, οικογενειακό περιβάλλον, λογοτεχνικές “καταβολές” / συναναστροφές, συγγραφικό κίνητρο, τόπο διαβίωσης, στοιχεία χαρακτήρα) και του συγγραφέα (ειδολογικές/θεματολογικές/ιδεολογικές/υφολογικές επιλογές). Στα “Ανήσυχα χρόνια” υποστηρίζει πως ο “Φραντζέσκος”, το πρώτο της διήγημα, λειτουργεί ως “το σημάδι το αναφαίρετο του [συγγραφικού] προορισμού της (Παναγιωτόπουλος, 1980: 139) συνάμα, πως τα τρία “πρωτόλεια” αφηγήματά της (“Σκληροί αγώνες για μικρή ζωή”: συλλογή δεκαπέντε διηγημάτων, “Γ΄ Χριστιανικόν Παρθεναγωγείον” / “Άνθρωποι”: μυθιστορήματα) και οι “ορίζουσές” τους (καταγγελία των “εκ προοιμίου” κοινωνικά αδικούμενων αδιαμαρτύρητα, μέσα από τη βιωματική-ρεαλιστική-ψυχογραφική απεικόνισή τους, περιβαλλόμενων από το βαθύτατο ανθρωπισμό της) καταχωρούν εκείνη στο “πάνθεο” των μεσοπολεμικών πεζογράφων. Συμπληρωματικά, στο “Μικρό Αφιέρωμα” αξιολογεί τη συνολική πεζογραφική παραγωγή της με οξύνοια, δικαιοκρισία, αλλά και θέρμη ως “έργο αγάπης και πόνου, ... ζωής και ... ουσίας” (Παναγιωτόπουλος, 1979: 217-218) στον τρόπο γραφής εκείνης αναγνωρίζει τις “αρετές” της αυθεντικότητας, της “εγρήγορης”-παρέμβασης σε τρέχοντα κοινωνικά προβλήματα, του θαυμαστού χειρισμού των τεχνικών έκφρασης (αφηγηματική ικανότητα/περιγραφική δύναμη).

Βιογραφικό: Ονομάζομαι Γεωργία Βλαχονικολέα. Κάτοχος Πτυχίου στις Επιστήμες της Αγωγής από το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών και Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης στη Σχολική Ψυχολογία από το ίδιο εκπαιδευτικό ίδρυμα. Εργάζομαι ως ειδικός παιδαγωγός στη δημόσια εκπαίδευση. Πραγματοποιώ συστηματικά καινοτόμα προγράμματα φιλιαναγνωσίας, όπως το πρόγραμμα “Βιβλία σε ρόδες” με δημιουργό τη μη κερδοσκοπική πολιτιστική εταιρεία “Η Πύρνα” και υπό την αιγίδα του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων. Συμμετέχω με ανακοινώσεις σε συνέδρια, που εστιάζονται ερευνητικά στους χώρους της Παιδαγωγικής, της Εκπαίδευσης και της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας. Μελέτες μου έχουν δημοσιευθεί σε πρακτικά συνεδρίων.

Γαλανάκης Αθανάσιος Β.
than.gal@hotmail.com

Η παρουσία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας του Μεσοπολέμου στο έργο του Θανάση Παπαθανασόπουλου

Αντικείμενο της ανακοίνωσης αποτελεί η παρουσία της μεσοπολεμικής λογοτεχνίας στο έργο του μεταπολεμικού συγγραφέα Θανάση Παπαθανασόπουλου (Περίστα Ναυπακτίας, 1937). Πιο συγκεκριμένα, διερευνάται τόσο σε επίπεδο μορφής όσο και περιεχομένου η πρόσληψη των μεσοπολεμικών τεχνοτροπιών ή/και θεμάτων, ενώ παράλληλα επιχειρείται η παρουσίαση και ερμηνεία του κειμενικού διαλόγου που ο Παπαθανασόπουλος απευθύνει προς συγκεκριμένες μορφές που εμφανίστηκαν ή καθιερώθηκαν στον Μεσοπόλεμο, όπως οι Κ. Γ. Καρυωτάκης, Ν. Καζαντζάκης και Άγγ. Σικελιανός. Το ενδιαφέρον αυτού του διαλόγου εστιάζεται στο γεγονός ότι ο συγγραφέας φαίνεται να προσλαμβάνει γόνιμα τη μεσοπολεμική ποίηση και πεζογραφία, χωρίς όμως η πρόσληψη αυτή να πραγματοποιείται δίχως την προσωπική κριτική ματιά του γράφοντος. Τέλος, ιδιαίτερη μνεία

γίνεται στη σχέση του συγγραφέα με τον ποιητή Γ. Θ. Βαφόπουλο, σχολιάζοντας την ελαχίστως μελετηθείσα *Αλληλογραφία* τους, η οποία αποκαλύπτει τη στιβαρή γνώση που ο Παπαθανασόπουλος κατείχε σχετικά με ζητήματα της λογοτεχνικής συντεχνίας του Μεσοπολέμου.

Η παρούσα μελέτη αποτελεί μιαν ευρετικού τύπου περιδιάβαση στη λογοτεχνία του χαλκέντερου Θ. Παπαθανασόπουλου, με στόχο τόσο να αναδείξει τη διαλογική (ήτοι συγκρουσιακή και ομονοητική) σχέση του συγγραφέα με τον Μεσοπόλεμο και τους συγγραφείς του όσο και να αποτελέσει μια καλή αφηγηρία μιας *ad hoc* μελέτης του Ναυπάκτιου συγγραφέα, ο οποίος ακόμη αναμένει τον κριτικό του.

Βιογραφικό: (Αθήνα, 1993 -): Απόφοιτος Φιλοσοφικής Σχολής Αθηνών [κατεύθυνση: Μ.Ν.Ε.Φ] (2011-2015)· μεταπτυχιακός φοιτητής Νεοελληνικής Φιλολογίας Ή.Κ.Π.Α. (2015-2017)· την περίοδο αυτή εκπονώ τη μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία μου με τίτλο: «Βύρων Λεοντάρης: ο ελεγειακός τρόπος και η μεταπολεμική συνθήκη» (2017-).

Γιόκα Ασπασία
aspgioka@yahoo.gr

**Δημήτρης Λιμπεράκης, ο αισθητικός και λόγιος
από το Μεσολόγγι και το εικαστικό του αποτύπωμα
στο έργο του Κοσμά Πολίτη**

Ο Δημήτρης (Μίμης) Λιμπεράκης γεννήθηκε το 1880 στο Μεσολόγγι και πέθανε εκεί το 1967. Άνθρωπος των γραμμάτων και των τεχνών, ο λεπτότατος αισθητικός και λόγιος σύμφωνα με τη Νέα Εστία, υπήρξε μια εμβληματική φυσιογνωμία για το Μεσολόγγι και όχι μόνο, κατά την εποχή του μεσοπολέμου. Ολιγογράφος ποιητής επηρέασε με το έργο του, αλλά κυρίως με την προσωπική

του ακτινοβολία πολλούς ομότεχνούς του. Ένας από αυτούς υπήρξε ο σημαντικός πεζογράφος της γενιάς του τριάντα Κοσμάς Πολίτης. Ο Κοσμάς Πολίτης, Σμυρνιός γεννημένος στην Αθήνα το 1888, έζησε στη Σμύρνη μέχρι την καταστροφή και μετά από δύο χρόνια παραμονής στην Ευρώπη, εγκαθίσταται στην Αθήνα. Από το 1934 μέχρι το 1942 θα ζήσει στην Πάτρα από όπου θα επιστρέψει στην πρωτεύουσα και θα ζήσει εκεί μέχρι τον θάνατό του το 1974. Σύμφωνα με μαρτυρίες, οι δύο άνδρες γνωρίζονταν καλά και είχαν για πολλά χρόνια φιλικές επαφές. Η επίδραση του Λιμπεράκη στην “Ερόικα” του Κοσμά Πολίτη έχει αναγνωριστεί μάλιστα από τον ίδιο τον δημιουργό της, εφόσον εκείνος τού έχει αφιερώσει το εμβληματικό αυτό έργο: «Στον Κύριο Δ.Λ. αισθητικό από το Μεσολόγγι». Στην εισήγησή μας αυτή θα ανιχνεύσουμε την παρουσία του Δ. Λιμπεράκη στα πρώτα έργα του Κοσμά Πολίτη. Θα μελετήσουμε τα ίχνη της διακειμενικής αυτής συνομιλίας, ιδίως στο πεδίο των καλών τεχνών. Θα καταδείξουμε ότι οι απόψεις του πολυταξιδεμένου μεσολογγίτη εστέ με τις καλλιτεχνικές ευαισθησίες, την ευρεία αισθητική καλλιέργεια, καθώς και τη βιωματικότητα στη σχέση του με τις καλές τέχνες αντανακλώνονται στην ιδεολογική συγκρότηση πολλών μυθιστορηματικών προσώπων του Κ. Πολίτη, στον ευρύτερο θεματικό προβληματισμό και τη συνολική σημασιοδότηση των έργων του.

Βιογραφικό [Γιόκα Ασπασία]: Είμαι Συνταξιούχος καθηγήτρια φιλόλογος. Έχω μεταπτυχιακό και διδακτορικό στη νεοελληνική λογοτεχνία από το Πανεπιστήμιο Αθήνας, Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης. Το θέμα της διατριβής μου: “ Η διακειμενικότητα στο πεζογραφικό έργο του Κοσμά Πολίτη: λόγος-εικόνα-μουσική”. Στα ενδιαφέροντά μου συγκαταλέγεται η νεοελληνική λογοτεχνία, η συγκριτική φιλολογία και οι καλές τέχνες. Ασχολούμαι με θέματα που αφορούν κυρίως τις σχέσεις των καλών τεχνών με το λογοτεχνικό έργο και τους δημιουργούς του. Έχω συμμετάσχει σε φιλολογικά συνέδρια και ημερίδες, ενώ αρθρογραφώ και σε λογοτεχνικά περιοδικά.

Γιοπάνου Ειρήνη, Φιλολόγος.
eiriniagianou@yahoo.com

**Νίκος Κατηφόρης έναντι Τζων Στάινμπεκ:
δύο διαφορετικές προσεγγίσεις της θεώρησης της γυναίκας
στο κοινωνικοπολιτικό πλαίσιο του Μεσοπολέμου.**

Ν. Κατηφόρη, Το καύκαλο (πρώτη δημοσίευση στην Νέα Επιθεώρηση, 1929). Πρόκειται για την εξιστόρηση ενός γεγονότος καθαρά κοινωνικού χαρακτήρα με ήρωες απλούς ανθρώπους μιας επαρχιακής πόλης. Θα επιχειρήσουμε να καταδείξουμε πώς το συγκεκριμένο διήγημα ξεφεύγει από το πλαίσιο της "προπαγανδιστικής φιλολογίας" και ζωγραφίζει με καθαρό, ανεπιτήδευτο τρόπο συνήθεις σκηνές της ελληνικής επαρχίας. Το έργο θα παρουσιαστεί σε παραλληλισμό με το κεφάλαιο Επτά της συλλογής μικρών ιστοριών του Τζων Στάινμπεκ "Ουράνιεςβοσκές", ενός ακόμη έντονα πολιτικοποιημένου συγγραφέα, ο οποίος ρίχνει φως στην σκληρή, καθημερινή ζωή των απλών ανθρώπων της αμερικανικής υπαίθρου, ως συνέπεια της οικονομικής κρίσης στις Η.Π.Α κατά την περίοδο του Μεσοπολέμου.

Δαμουλή-Φίλια Ευαγγελία
litsadamouli@gmail.com

Ο Ι.Μ. Παναγιωτόπουλος στο Άγιο Όρος

Οι άνθρωποι του Μεσοπολέμου, θύματα της Ιστορίας, βιώνοντας «μια μετέωρη ειρήνη» και χωρίς βέβαιη πίστη, οι περισσότεροι απογοητευμένοι και κυνηγημένοι, τρέπονται στη φυγή. Φυγή προς τη φύση, προς άλλους τόπους και τρόπους ζωής, "φυγή" πάντως με κάθε τρόπο και με κάθε μέσο. Αυτό ευνοεί τα ταξίδια και την παραγωγή ταξιδιωτικού λόγου, την ταξιδιογραφία. Ανάμεσά τους ένας ακόμη "αξεδίπαστος" του ταξιδιού στην Ελλάδα και στον κόσμο, ο Αιτωλικιώτης Ι.Μ. Παναγιωτόπουλος, που πα-

ρουσιάστηκε στα Ν. Ελληνικά γράμματα το 1920. Αυτός ο ακάματος και άπληστος περιηγητής στην πράξη και στη σκέψη για τον οποίο το ταξίδι αποτελεί ζωτική ανάγκη και βιωματική λειτουργία, θα δώσει στην Νέα Ελληνική Λογοτεχνία, πολλά ταξιδιωτικά έργα και θα βραβευθεί το 1963, με το πρώτο Κρατικό βραβείο ταξιδιωτικής Λογοτεχνίας. Ανάμεσά στα ταξιδιωτικά του και το “Περιβόλι της Παναγίας”, όπου ονειρευόταν από χρόνια να αποδράσει. Θα επισκεφθεί την Αθωνική Πολιτεία το 1966, χρονιά που βραβεύεται με το πρώτο κρατικό βραβείο για το δοκίμιό του «Ο Σύγχρονος Άνθρωπος», στο οποίο συμπεριλαμβάνονται επιφυλλίδες όπως «Το Περιβόλι της Παναγίας» και δοκίμια δημοσιευμένα στην Κυριακάτικη στήλη της εφημερίδας «Ελευθερία» της Αθήνας, την περίοδο 1957-1966, υπό τον τίτλο: «Ο στοχασμός και ο λόγος». Τι να γύρευε αυτός “ο περιπατητικός”, όπως τον χαρακτήρισε ο Χρ. Μαλεβίτσης στο Άγιον Όρος; Τι του υπαγόρευσε αυτό το ταξίδι στον ιδιαίτερο αυτό τόπο της Ρωμοσύνης; Ποιο ήταν το κίνητρο και ποιος ο στόχος του ταξιδιώτη-συγγραφέα; Πώς βίωσε την εμπειρία της παραμονής του στον Άθωνα; Ήταν ένα από τα πολλά του ταξίδια ή ήταν ένα από τα ιερά του προσκυνήματα; Σε τι κατάσταση βρήκε το Άγιο Όρος την δεδομένη χρονική στιγμή : την παραμονή της Δικτατορίας του 1967; Μέσα από τέτοια ερωτήματα θα εξετάσουμε το ταξίδι του στο Περιβόλι της Παναγίας, για το οποίο αφιέρωσε το ομώνυμο έργο του.

Βιογραφικό: Η Ευαγγελία Ιωάννου Δαμουλή γεννήθηκε και μεγάλωσε στην Αθήνα. Σπούδασε Γαλλική Φιλολογία στη Γαλλία στα Πανεπιστήμια της Προβηγκίας (Aix-Marseille I), Σορβόννης (Paris IV), και Νέας Σορβόννης (Paris III). Σπούδασε Ελληνική Φιλολογία στο Πανεπιστήμιο Αθηνών και διορίστηκε ως φιλόλογος στη Δημόσια Μέση Εκπαίδευση όπου δίδαξε, από το 1981 έως το 2010, σε πολλά σχολεία της περιφέρειας και της Αθήνας. Το 2008, αναγορεύτηκε με άριστα Διδάκτωρ Γενικής και Συγκριτικής Γραμματολογίας του Ιονίου Πανεπιστημίου (Κέρκυρα). Δίδαξε Νέα Ελληνική Λογοτεχνία και Γαλλική Γλώσσα στο Τμήμα

Αρχειονομίας και Βιβλιοθηκονομίας του Ιονίου Πανεπιστημίου στην Κέρκυρα. Είναι συγγραφέας των βιβλίων: «Από την Ανάμνηση στην Ιστορία. Περιήγηση στη Γαστούνη και στην Ηλεία (1880-2000)», (εκδόσεις Βιβλιοπανόραμα , Αμαλιάδα) και, «Μεθώντας μ' ένα κρασί αγιονορείτικο» Η εμπειρία του ταξιδιού στο Άγιον Όρος μέσα από τη Ν. Ελληνική Λογοτεχνία από τη δύση του 19ου αιώνα έως τις μέρες μας. Εκδόσεις Γρηγόρη, Αθήνα, 2017. Γράφει και ποίηση. Συμμετέχει σε Επιστημονικά συνέδρια και έχει δημοσιεύσει μελέτες σχετικές με την Συγκριτική Γραμματολογία την τοπική και προφορική Ιστορία. Έχει τιμηθεί για την έντονη πολιτιστική της δράση.

Δασούτη Παναγιώτα
pdaouti@yahoo.gr

Ώψεις της κοινωνικής διαστρωμάτωσης και των ηθικών μεταπτώσεων στο μεσοπολεμικό πεζογραφικό έργο του Διονυσίου Α. Κόκκινου.

Στόχος της παρούσας εργασίας είναι να παρουσιάσει το μυθιστορηματικό έργο του συγγραφέα Διονυσίου Α. Κόκκινου (Πύργος 1884- Αθήνα 1967) κατά την περίοδο του Μεσοπολέμου. Μολονότι το συγγραφικό του έργο ξεκινά την πρώτη δεκαετία του εικοστού αιώνα, κατά την περίοδο του Μεσοπολέμου εντοπίζεται η κύρια συγγραφική (κυρίως μυθιστορηματική) του δραστηριότητα. Τα έργα του δημοσιεύτηκαν αρχικά στις εφημερίδες στις οποίες εργαζόταν και στην συνέχεια ορισμένα από αυτά εκδόθηκαν σε βιβλία. Στην εν λόγω εργασία θα εξεταστούν τα μυθιστορήματα: Η Κυρία με το Άσπρο Άλογο (1923), Μυστική Φωληά (1924) και Ίλιγγος (1933), τα οποία εμφανίζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον τόσο λόγω της θεματολογίας που παρουσιάζει τις ανησυχίες τις μεσοπολεμικής περιόδου όσο και λόγω της εστίασης στις ηθικές και ψυχολογικές μεταπτώσεις της αστικής κυρίως τάξης. Άλλωστε, αυτή αποτελεί το υλικό της μυθοπλαστικής δραστη-

ριότητας του Κόκκινου, διαπλάθει το πεζογραφικό του χαρακτήρα και του προσφέρει τη δυνατότητα να συνθέσει το αστικό του σύμπαν, όπως αυτό διαμορφώνεται κατά την περίοδο του Μεσοπολέμου.

Βιογραφικό: Η Παναγιώτα Δαούτη αποφοίτησε από το Τμήμα Φιλολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Είναι κάτοχος μεταπτυχιακού τίτλου στις κλασικές σπουδές (Recherche Lettres, spécialité Lettres Classiques) και στη Νεολληνική Γλώσσα, Λογοτεχνία και Πολιτισμό (Langues, Littératures et Civilisations Etrangères et Régionales, spécialité Grec Moderne) από το Πανεπιστήμιο Paul Valery, Montpellier 3, της Γαλλίας. Η Διαδακτορική της διατριβή εκπονήθηκε στο ίδιο Πανεπιστήμιο σε συνεπίβλεψη με τη Σχολή Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Την παρούσα χρονική περίοδο εκπονεί μεταδιδακτορική έρευνα στον Τομέα Νεοελληνικής Φιλολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του ΕΚΠΑ. Έχει δημοσιεύσει άρθρα σε έγκριτα περιοδικά και συλλογικούς τόμους και έχει συμμετάσχει σε διάφορα συνέδρια.

Δημόπουλος Κωνσταντίνος
konstantinos.dimopoulos.ml94@gmail.com

Ο Χάρης Σταματίου στο περιοδικό “ΜΠΟΥΚΕΤΟ”

Ο Χάρης Σταματίου από τη Ναύπακτο υπήρξε ο Διευθυντής της εβδομαδιαίας εικονογραφημένης φιλολογικής επιθεώρησης “Μπουκέτο” που κυκλοφορούσε από το 1924 έως το 1940 μετά από αξιοσημείωτη πορεία σε εφημερίδες και περιοδικά. Η συνεισφορά του περιοδικού αλλά και του Σταματίου μέσα από τις γραπτές του καταθέσεις στην πνευματική ζωή του τόπου στη διάρκεια του μεσοπολέμου υπήρξε ζωτικής σημασίας. Έλληνες (συ-

νεργάστηκε με τους πιο διακεκριμένους συγγραφείς) και ξένοι συγγραφείς λογοτεχνίας όλων των ειδών εμπειρέχονται στις στήλες του. Κυρίως υπήρξε δημοσιογράφος αλλά ξεφυλλίζοντας τις σελίδες του περιοδικού ανακαλύπτεις το λογοτεχνικό του γράψιμο. Επίσης υπήρξε ακέραιος άνθρωπος και μοναδικός στην οργάνωση εβδομαδιαίων εντύπων.

Βιογραφικό: Ο Δημόπουλος Κωνσταντίνος γεννήθηκε στη Νέα Υόρκη το 1974 αλλά ζει στη Ναύπακτο και υπηρετεί ως φιλόλογος στο 2ο Γενικό Λύκειο Ναυπάκτου απ' όπου αποφοίτησε. Σπούδασε Κλασική Φιλολογία στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων. Παρακολούθησε συμπόσια με θέματα αρχαίας ελληνικής, λατινικής φιλολογίας και διδακτική της Νεοελληνικής Γλώσσας στο οικείο Πανεπιστήμιο. Δίδαξε σε φροντιστήρια αλλά και στο ΙΕΚ Ναυπάκτου. Έχει παρακολουθήσει ποικίλα επιμορφωτικά σεμινάρια στο διδακτική των φιλολογικών μαθημάτων, στις νέες τεχνολογίες για τη διδασκαλία των φιλολογικών μαθημάτων, σεμινάρια για την περιβαλλοντική εκπαίδευση καθώς και για πολιτιστικά θέματα με έμφαση στη θεατρική παιδεία. Είναι μέλος της Εταιρείας Ναυπακτιακών Μελετών σε εργασίες της οποίας έχει εισηγηθεί θέματα. Παρουσίασε εισηγήσεις σε διεθνή συνέδρια Δημιουργικής Γραφής στην Κέρκυρα (2015 και 2017) για τη διδασκαλία του θεάτρου στο σχολείο αλλά και σε πανελλήνιο εκπαιδευτικό συνέδριο στους Δελφούς "Διδάσκοντας και εμπνέοντας τους εφήβους". (Μάρτιος 2016). Έχει ανεβάσει θεατρικές παραστάσεις στα σχολεία που υπηρετεί. Είναι ιδρυτικό μέλος και Πρόεδρος του Συνδέσμου Φιλολόγων Ναυπακτίας που δραστηριοποιείται έντονα σε θέματα φιλολογικού αλλά και ευρύτερα πολιτιστικού ενδιαφέροντος στη Ναύπακτο. Έχει παρουσιάσει έργο συγγραφέων στην Παπαχαραλάμπειο Δημοτική Βιβλιοθήκη Ναυπάκτου και στο καφέ-βιβλιοπωλείο ADAGIO II στη Ναύπακτο αλλά και μουσικοχορευτικές εκδηλώσεις στο Τεχνουργείο στη Ναύπακτο Είναι κάτοχος διπλώματος Proficiency στα Αγγλικά και Cambridge στους Υπολογιστές. Είναι φοιτητής στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών στο Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου

“Ελληνική Γλώσσα και Λογοτεχνία”. Αρθρογραφεί περιοδικά στον τοπικό τύπο και και συμμετέχει σε παραστάσεις του θεατρικού εργαστηρίου της Ειρήνης Ευαγγελάτου. Είναι παντρεμένος με την οδοντίατρο Χριστίνα Βλαχογιάννη κι έχουν ένα γιο.

Δημουλάς Κωνσταντίνος, dimoulask@yahoo.gr
Παπαδημητρίου Θεοδώρα, dorapapadim@gmail.com
Δημουλάς Ευριπίδης, euripides5@hotmail.com
Βέλλιου Έλλη, elli.velliou@yahoo.gr
Γαλλή Αρετή, aretigall1998@yahoo.gr
Οικονόμου Αγορίτσα, agoritoik@gmail.com
Γαλλής Δημήτριος, mmsgls@hotmail.gr

Η μοιραία αφάνταστη απόγνωση, από ψυχοβιολογική σκοπιά, του Καρυωτάκη

Η αυτοκτονία δεν είναι, πάντα, το αποτέλεσμα κατάθλιψης, αλλά, ίσως, απόγνωσης. Ο ίδιος αποκαλύπτει, ό,τι έπασχε από αφροδίσιο νόσημα, δυσίατο, για την εποχή. Σίγουρα, δεν επρόκειτο για κληρονομική σύφιλη, καθώς θα έπρεπε, ήδη, να είχε 'δει συμπτώματα, που θα τον είχαν κάνει να ανησυχεί, πριν τα 15-17 του, οπότε και ερωτεύτηκε την Άννα Σκορδύλη, τα είδε, όμως, πριν τα 26 του, οπότε και τον ερωτεύτηκε η Μαρία Πολυδούρη, την πρόταση γάμου της οποίας απέρριπτε, τουλάχιστον ως τα 28 του, οπότε θα είχε 'δει, τα πρώτα σημάδια της αρρώστιας, στο σώμα του. Ο ίδιος αποκαλύπτει, ότι επρόκειτο για επίκτητο νόσο, από επίσκεψη σε οίκο ανοχής, όπου και εσύχναζε, ή περιστασιακή, ερωτική, συνεύρεση. Ίσως, όμως, δεν είναι, τόσο η αρρώστια, όσο το κοινωνικό στίγμα, από τους λόγους της αρρώστιας του. Η σύφιλη θα τον οδηγούσε στην Ψυχιατρική Κλινική, κάτι που τον έφερνε σε απόγνωση, για το δέον γενέσθαι. Άλλος, στην θέση του, θα μπορούσε να αντιμετωπίσει το γεγονός. Ο ίδιος, όχι. Γενικά, ήταν τύπος στενάχωρος, και το έδειχνε, με την γραφή του. Αυτό, και μόνον, όμως, δεν σημαίνει, με τίποτα, ότι ήταν κατα-

θλιπτικός. Ο Καρνωτάκης υπέφερε όχι από κατάθλιψη, αλλά, κυρίως, από το κοινωνικό στίγμα της αρρώστιας του, το οποίο τον σκότωσε.

Βιογραφικά: Ο Κωνσταντίνος Δημουλάς είναι επί τιμή Α΄ Σχολικός Σύμβουλος Φιλολόγων, πρ. αναπληρωτής Διευθυντής Περιφερειακού Επιμορφωτικού Κέντρου Εκπαιδευτικών Θεσσαλίας. Η **Θεοδώρα Παπαδημητρίου** είναι Καθηγήτρια Γαλλικής Φιλολογίας και Γλώσσας. Ο **Ευριπίδης Δημουλάς** είναι Ηλεκτρολόγος Μηχανικός και Μηχανικός Η / Υ / Ενεργειακός, MSc Παραγωγής και Διαχείρισης Εναλλακτικών Μορφών Ενεργείας. Η **Έλλη Βέλλιου** είναι Εκπαιδευτικός Εικαστικός, MSc Καλές Τέχνες και Δημόσιος Χώρος. Η **Αρετή Γαλλή** είναι Φοιτήτρια Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας, Η **Αγορίτσα Οικονόμου** είναι Εκπαιδευτικός Νοσηλεύτρια, Ειδική Παιδαγωγός, MSc Οργάνωσης και Διοίκησης Εκπαίδευσης. **Δημήτριος Γαλλής** είναι Πτυχιούχος Στελεχών Επιχειρήσεων / Λογιστηρίου και Οικονομικών και Εμπορικών Επιστημών / Διοίκησης Επιχειρήσεων.

Δρογγίτη Μαρία
mdroggiti@hotmail.com

Η λαϊκή ποίηση στη Ζάκυνθο την περίοδο του Μεσοπολέμου

Η εισήγησή μου αναφέρεται στο έργο ενός λαϊκού ποιητή που γράφτηκε μετά τη Μικρασιατική καταστροφή το 1922 και εκδόθηκε το 1925 και στόχο έχει την παρουσίαση ενός διαφορετικού τρόπου ποιητικής έκφρασης. Ο Ιωάννης Χασαλεύρης κατάγεται από τις Βολίμες ,χωριό της ορεινής Ζακύνθου και είναι παππούς της εισηγήτριας. Έχει αναγνωριστεί ως λαϊκός ποιητής και το έργο του αναφέρεται στον κατάλογο που εκδόθηκε από τη δημόσια ιστορική βιβλιοθήκη Ζακύνθου με τίτλο: «Τα Ζακυνθινά έν-

τυπα της δημόσιας ιστορικής βιβλιοθήκης Ζακύνθου 2010". Το 1921 επιστρατεύεται και συμμετέχει στη Μικρασιατική εκστρατεία. Τον Αύγουστο του 1922 αιχμαλωτίζεται για ένα περίπου χρόνο σε τουρκικά στρατόπεδα. Επιστρέφει στη Ζάκυνθο και γράφει σε στίχους την περιπέτεια της αιχμαλωσίας του. Το 1925 τυπώνει και εκδίδει το στιχούργημά του. Πρόκειται για ένα αφηγηματικό στιχούργημα 472 στίχων. Ένας λυγμός σα δημοτικό μοιρολόι από τον άνθρωπο που έζησε τα αφηγούμενα καταγράφοντας τα σχεδόν φωτογραφικά. Σχολιάζει και επικρίνει Έλληνες , Τούρκους , Συμμάχους. Ένα ποιητικό ξέσπασμα με γλωσσικές , ακουστικές και μουσικές επιρροές από την κρητική διάλεκτο , με επιδράσεις από τον Ερωτόκριτο, αλλά και από ρίμες κρητικές που διαδόθηκαν στο νησί τους προηγούμενους αιώνες. Το στιχούργημα αποτελεί στοιχείο γραπτής και προφορικής παράδοσης από τα παιδιά, εγγόνια... κατοίκους του χωριού... του νησιού. Ο Ιωάννης Χασαλεύρης έχει γράψει και άλλα έργα με επικολυρικό περιεχόμενο, όλα ποιητικά και μοιρολόγια από τα οποία λίγα έχουν διασωθεί.

Βιογραφικό: Γεννήθηκε και μεγάλωσε στη Ζάκυνθο. Σπούδασε φιλολογία στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης. Αποφοίτησε το 1984 από το τμήμα Βυζαντινών και Νεοελληνικών Σπουδών. Παράλληλα παρακολούθησε μαθήματα Θεατρολογίας και Λαογραφίας. Υπηρετεί ως φιλόλογος από το 1985 σε διάφορα σχολεία και από το 2001 στο 2ο Γενικό Λύκειο Ναυπάκτου. Περιοδικά επιμορφωτικά σεμινάρια: 1. Άμφισσα 1989, 2. Λαμία 1992 και πολλά σύντομης διάρκειας. Συμμετοχή σε διαγωνισμούς: Πανελλήνιος διαγωνισμός μαθητικού θεάτρου, Λαμία 1997 με ειδική διάκριση. Φεστιβάλ μαθητικού θεάτρου, Αγρίνιο 2010. Εισηγήσεις σε συνέδρια: 1) Γ Έπιστημονικό Συνέδριο της Εταιρείας Ναυπακτιακών Μελετών, Ναύπακτος 2004 (είναι μέλος). 2) 2ο Διεθνές Συνέδριο Δημιουργικής Γραφής, Κέρκυρα 2015. 3) Πανελλήνιο Συνέδριο «Διδάσκοντας και εμπνέοντας τους εφήβους». Δελφοί, Μάρτιος 2001 4) Πανελλήνιο Συνέδριο Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας για τον Αριστοτέλη με θέμα

<<..Αναζητώντας την αρετή..>>Φλώρινα , Νοέμβριος 2016, 5)
3ο Διεθνές Συνέδριο Δημιουργικής Γραφής με θέμα <<Θέατρο
και Πολιτική στα χρόνια των μνημονίων>> Κέρκυρα ,Οκτώβριος
2017. Δράσεις: Οργάνωση και παρουσίαση πολιτιστικών εκδη-
λώσεων: Τα Μάρμαρα του Παρθενώνα, Τα Αρχαία Θέατρα της
Αιτωλοακαρνανίας, Αφιέρωμα στο Δ. Σολωμό, Μ. Χατζιδάκη
κ.λ.π, Ανέβασμα θεατρικών παραστάσεων. Δημοσιεύσεις: αρθρο-
γραφεί sporadικά στα έντυπα και ηλεκτρονικά μέσα σχολιάζον-
τας εκπαιδευτικά θέματα. Γνωρίζει Αγγλικά και έχει πιστοποίηση
Α΄ επιπέδου χρήσης Η/Υ. Διετέλεσε πρόεδρος του Συνδέσμου
Φιλολόγων Ναυπακτίας από το 2011 έως το 2017 και ως αντι-
πρόεδρος συνεχίζει και συμμετέχει ενεργά στις πολλαπλές δρά-
σεις του Συνδέσμου (Διοργάνωση συνεδρίων, σεμιναρίων,
παρουσιάσεις βιβλίων, αφιερώματα, πολιτιστικές εκδηλώσεις)
Είναι μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Δημοτικής Παπα-
χαραλαμπίου Βιβλιοθήκης Ναυπάκτου. Είναι παντρεμένη με
τον οικονομολόγο Νίκο Δημητρόπουλο και έχει δύο κόρες.

Ζαμπάκη Νικολέτα
nikoletazampaki@hotmail.com

Όψεις σάτιρας στην επιστολική Ηλιοστάλαχτη του Αντώνη Τραυλαντώνη

Σκοπός της παρούσας ανακοίνωσης είναι η μελέτη της πολιτικής
και κοινωνικής σάτιρας του επιστολικού έργου με τίτλο Ηλιοστά-
λαχτη (1923) του Μεσολογγίτη συγγραφέα Αντώνη Τραυλαν-
τώνη. Αρχικά, θα μελετηθούν οι τεχνικές της σάτιρας μέσα από
τις οποίες θα αποκωδικοποιηθεί η συγγραφική πρόθεση για τους
τοπικούς κοινωνικούς και πολιτικούς ιστούς της εποχής που γρά-
φεται η Ηλιοστάλαχτη. Στη συνέχεια θα εξεταστεί ο βαθμός
άσκησης ελέγχου στην κοινωνία και πολιτική της εποχής του
έργου μέσα από τη χρήση ενός θηλυκού προσώπου. Επιπλέον,

θα αναλυθεί ο επιστολικός λόγος του έργου και θα ανιχνευθούν οι ρητορικές στρατηγικές και πρακτικές λόγου. Δεδομένου ότι η Ηλιοστάλαχτη είναι ένα έργο σειράς από επιστολές, θα εξεταστούν όψεις κι άλλων επιστολογράφων. Εν κατακλείδι, θα ανιχνευθούν κοινά ή διαφορές στην απόδοση των χαρακτήρων της Ηλιοστάλαχτης με αντίστοιχους από το έργο Ιδού ο Άνθρωπος του Ανδρέα Λασκαράτου, διαπιστώνοντας τυχόν επιδράσεις ή μη στο υπό μελέτη έργο του Τραυλαντώνη.

Βιογραφικό: Η Νικολέτα Ζαμπάκη είναι υποψήφια Δρ Νέας Ελληνικής Φιλολογίας του τμήματος Φιλολογίας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών κι ολοκλήρωσε τις προπτυχιακές (ειδίκευση: Μεσαιωνική και Νέα Ελληνική Φιλολογία) και τις μεταπτυχιακές σπουδές της (ειδίκευση: Νέα Ελληνική Φιλολογία) με βαθμό άριστα αντίστοιχα στο τμήμα Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων (2011-2015). Υπήρξε υπότροφος ιδρυμάτων (ΙΚΥ, Α.Γ. Λεβέντη, Ίδρυμα Παιδείας κι Ευρωπαϊκού Πολιτισμού), δημοσιεύει σε ελληνόγλωσσα και ξενόγλωσσα περιοδικά, συμμετέχει σε συνέδρια, συμπόσια κι ημερίδες πάνω στις νεοελληνικές σπουδές κι ομιλεί πολλές ξένες γλώσσες (Αγγλικά, Γαλλικά, Τουρκικά κτλ.). Είναι κάτοχος πτυχίων Η/Υ και προγραμματισμού (Ecdl Advanced, Imagemaker, WebStarter, Java, Fortran etc.). Τα ερευνητικά της ενδιαφέροντα εστιάζονται στη μελέτη της συγκριτικής φιλολογίας, της νεοελληνικής ποίησης (19ος-20ός αι.), της νεοελληνικής κριτικής, της νεοελληνικής σάτιρας κι επιστολογραφίας, των ψηφιακών ανθρωπιστικών σπουδών, της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης, της εκμάθησης της ελληνικής σε ξένους κτλ.

Ιερωνυμάκη Θάλεια,
thaliero@hotmail.com

**Ο maître και ο (καλός) μαθητής του.
Η ποίηση του Μιλτιάδη Μαλακάση και η πρωτοτυπία
της μίμησης του Μίνου Ζώτου**

Θέμα της ανακοίνωσης θα αποτελέσει η ποίηση του Μίνου Ζώτου και η σχέση της με την ποίηση άλλων ομοτέχνων του και κυρίως με εκείνη του Μιλτιάδη Μαλακάση. Από τα νεανικά του χρόνια ο Ζώτος διαβάζει και θαυμάζει την ποίηση του Μαλακάση, ενώ η προσωπική τους γνωριμία ασκεί σημαντικό ρόλο τόσο στη ζωή όσο και στη γραφή του. Θα παρακολουθήσουμε, επομένως, την αφετηρία και την πορεία αυτής της ποιητικής κυρίως σχέσης, εστιάζοντας το ενδιαφέρον στα βασικά μορφικά και θεματικά χαρακτηριστικά της ποιητικής του Ζώτου, σε συσχετισμό με εκείνα της ποίησης του Μαλακάση, η οποία ούτως ή άλλως αποτελεί ένα είδος κανόνα για τους ποιητές της δεύτερης και της τρίτης δεκαετίας του 20ού αιώνα. Παρότι ο Ζώτος έχει θεωρηθεί, ήδη από την εμφάνιση της πρώτης του συλλογής, μιμητής του Μαλακάση, η μίμησή του διαθέτει μια πρωτοτυπία. Στη συνέχεια της ανακοίνωσης θα προσπαθήσουμε να διερευνήσουμε σε τι συνίσταται αυτή η πρωτοτυπία, η οποία εντέλει αποτελεί και το διαφοροποιητικό, σε σύγκριση με άλλους ομοτέχνους, χαρακτηριστικό της ποίησης του Ζώτου.

Βιογραφικό: Η Θάλεια Ιερωνυμάκη σπούδασε στο Τμήμα Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης. Είναι διδάκτωρ Νεοελληνικής Φιλολογίας του Τμήματος Βυζαντινών και Νεοελληνικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Κύπρου. Δίδαξε στη Μέση Εκπαίδευση και στο Πανεπιστήμιο Βουκουρεστίου. Είναι ΕΔΙΠ στο Τμήμα Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Πατρών. Άρθρα και κριτικές της έχουν δημοσιευθεί σε πρακτικά συνεδρίων και περιοδικά. Στα ερευνητικά της ενδιαφέροντα είναι η νεοελληνική ποίηση και, κυρίως, η ποίηση του Μεσοπολέμου.

Καλογήρου Τζίνα
gkalog@primedu.uoa.gr

**Η ρητορική των μυθιστορηματικών χαρακτήρων
στην Αστροφεγγιά του Ι.Μ. Παναγιωτόπουλου**

Προεκτείνοντας προγενέστερη εργασία μας, η εισήγηση αναφέρεται στην ερμηνευτική προσέγγιση των μυθιστορηματικών χαρακτήρων της Αστροφεγγιάς του Ι.Μ. Παναγιωτόπουλου, με πλαίσιο τη ρητορική του μυθιστορηματικού χαρακτήρα στη σύγχρονη θεωρία και κριτική της λογοτεχνίας. Θα εξετάσουμε τους τρόπους με τους οποίους οι χαρακτήρες του μυθιστορήματος, άνδρες και γυναίκες, νοηματοδοτούνται σε σχέση με την αμφιλεγόμενη ειδολογική ταυτότητα του έργου, αλλά και μέσω της τροπικότητας του κειμένου, τις δυικές αντιθέσεις και τα αντιθετικά δίπολα που αναπτύσσονται, καθώς και τις λανθάνουσες λογοτεχνικές και εικαστικές αναφορές που διαστρωματώνουν τη μυθοπλαστική δημιουργία των μορφών του μυθιστορήματος και τη σχέση τους με τον εννοούμενο συγγραφέα.

Βιογραφικό: Η **Τζίνα Καλογήρου** είναι Καθηγήτρια στον Τομέα Ανθρωπιστικών Σπουδών του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, στο γνωστικό αντικείμενο «Νεοελληνική Λογοτεχνία και η Διδακτική της». Έχει συμμετάσχει με εισήγηση και ως key-note speaker σε επιστημονικά συνέδρια στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Μελέτες της στην ελληνική, αγγλική και γαλλική γλώσσα έχουν δημοσιευτεί σε συλλογικούς τόμους, επιστημονικά περιοδικά και πρακτικά συνεδρίων στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Έχει εκδώσει αυτοτελείς τόμους/μονογραφίες και έχει επιμεληθεί την έκδοση ακαδημαϊκών βιβλίων και συλλογικών τόμων. Από το 2014 είναι μέλος της οργανωτικής επιτροπής του ετήσιου διεθνούς επιστημονικού συνεδρίου *The Child and the Book*. Είναι συνεκδότρια (με τον Xavier Mínguez López) του *Journal of Literary Education*, επίσημο μέλος του διεθνούς ερευνητικού δικτύου TALIS και της επιστημονικής επιτροπής της εκ-

δοτικής σειράς ‘Laboratorio Children’s Books’ / Anicia Edizioni
– Rome.

Καραγεωργίου Τασούλα
dalkosch@otenet.gr

**Μίνως Ζώτος: μια ανολοκλήρωτη ποιητική πορεία από
τον Μαλακάση της αθηναϊκής σχολής προς
τον Καρυωτάκη και τους άλλους εκπροσώπους
(Ρώμο Φιλύρα, Μαρία Πολυδούρηκ.ά) της γενιάς του ’20.**

Η εισήγηση θα επιδιώξει να ανιχνεύσει τις ποικίλες και ετερόκλητες επιδράσεις στις λέξεις - σύμβολα, στους εκφραστικούς τρόπους και στις παντός είδους μορφικές επιλογές που καταδεικνύουν πώς ο Μίνως Ζώτος με αφετηρία την ποίηση του φυσικού τοπίου της ιδιαίτερης πατρίδας και του καταγωγικού της ήθους εκκινεί προς την κατάκτηση της ποιητικής ενός άνυδρου και μελαγχολικού αστικού χώρου τον οποίο αντιμετωπίζει ως ξένος και εξόριστος. Ενδεικτικό παράδειγμα: θα καταδείξει πώς το ποίημα «Αγάπη» του Μίνου Ζώτου χρησιμοποιεί το ομότιτλο του Μιλτιάδη Μαλακάση ως παλίμνηστο για να δώσει τη διάσταση του ματαιωμένου έρωτα μέσα στο μελαγχολικό μεσοπολεμικό κλίμα που χαρακτηρίζει τη δική του γενιά

**Η Τασούλα Καραγεωργίου είναι Πρόεδρος της Πανελλήνιας
ένωσης Φιλολόγων.**

ΜίνωςΖώτος: Φευγάλεα βήματα προς την μελαγχολία

Η ποίηση του ΜίνουΖώτου, ενός ποιητή με μικρή παρουσία στα ελληνικά γράμματα, αλλά εξίσου σημαντικού με αντίστοιχους πολυγραφότατους ποιητές της περιόδου του Μεσοπολέμου, έρχεται σαν ένας εξομολογητικά μελαγχολικός ψίθυρος στην πρώτη του ποιητική συλλογή «Βήματα», για να μετατραπεί σταδιακά σε μία αγωνιώδη κραυγή απόγνωσης. Τα θέματα της ποίησής του συχνά συγκρίνονται με εκείνα της Μαρίας Πολυδούρη - ο μονόπλευρος έρωτας για την οποία τον σημάδεψε βαθύτατα- φέροντας παράλληλα σαφείς επιρροές από την ποίηση του Καρυωτάκη, με αποτέλεσμα οι τρεις τους να συνθέτουν –εν αγνοία τους- ένα ποιητικοερωτικό τρίγωνο, με κλώσματα που ενώνουν τόσο την ουσία της ποίησής τους, όσο και την κοινή τραγική τους μοίρα. Η διαφοροποίησή του, ωστόσο, έγκειται στο γεγονός, πως η μελαγχολία, στην οποία πάλλονται ρυθμικά τα περισσότερα ποιήματά του, δεν προέρχεται από την ηδονική προσμονή της λύτρωσης του θανάτου, αλλά από την αγάπη για την ίδια την ζωή που χάνεται. Για την βαθύτερη κατανόηση λοιπόν, των βασικών θεμάτων που διέπουν την ποίηση του Ζώτου, κρίνεται απαραίτητη μία σφαιρική παρουσίαση των ποιημάτων του, η συγκριτική ματιά του συνολικού έργου του με αντίστοιχα έργα των δύο προαναφερθέντων ποιητών, καθώς επίσης και η ανάλυση της τεχντροπίας του που μοιάζει συχνά ακατέργαστη στην προσπάθεια του ποιητή να ειπωθούν εγκαίρως όσα δεν πρέπει να μείνουν ανείπωτα.

Βιογραφικό: Ο Καρανάσιος Παναγιώτης γεννήθηκε στην Αθήνα και μεγάλωσε στη Λιβαδειά. Σπούδασε στο τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας της φιλοσοφικής σχολής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, από όπου και έλαβε πτυχίο με ειδίκευση στην Ιστορία. Από το 2017 και εξής φοιτά στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα Δημιουργικής Γραφής του Ελληνικού

Ανοιχτού Πανεπιστημίου. Από το 2015 μέχρι το 2017 διατέλεσε τακτικό μέλος του συλλόγου «Θετική Φωνή», ενώ παράλληλα ασχολήθηκε με τη συγγραφή, τόσο πεζών κειμένων όσο και ποιημάτων. Το διήγημά του «Απατηλή εξάρτηση» βραβεύτηκε από τον Γ λογοτεχνικό διαγωνισμό «Στέλιος Ξεφλούδας» το 2013, ενώ το 2016 βραβεύτηκε για το ποίημά του «Εν είδει φθινοπώρου», από τον Β' λογοτεχνικό διαγωνισμό «Μίμης Σουλιώτης», που διοργάνωσε το μεταπτυχιακό πρόγραμμα Δημοιουργικής Γραφής του πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας. Κείμενά του έχουν επίσης, συμπεριληφθεί σε συλλογικούς τόμους.

Κομπορόζος Βασίλειος,
vcobor@gmail.com

**Αφιέρωμα στον Πέτρο Αλ. Δήμα:
Η ArsPoetica ενός ποιητή και πεζογράφου όπως
συμπυκνώνεται σε ένα ποίημα και εξακτινώνεται
στο υπόλοιπο έργο του.**

Ο Αργινιώτης ποιητής, πεζογράφος και μεταφραστής Πέτρος Δήμας (18 Μαρτίου 1917 – 9 Απριλίου 2005) αποτελεί τυπικό παράδειγμα λογοτέχνη που δημοσίευσε λίγο πρωτότυπο έργο, το οποίο, ωστόσο, ήταν υπεραρκετό για να τον καθιερώσει στη λογοτεχνία ως αυθεντική φωνή που σκαρφάλωσε σε αξιοζήλευτα ύψη. Ο Δήμας πρωτοδημοσίευσε περί τα τέλη του μεσοπολέμου, λίγο πριν την εμπλοκή της Ελλάδας στον Β' παγκόσμιο πόλεμο. Κεντρικοί πυλώνες του έργου του υπήρξαν αφενός η 'Παυλίνα', η ηγερία του, ένας νεανικός έρωτας, μια κοπέλα που πεθαίνει στην εφηβεία της και, αφετέρου, η αγάπη και η νοσταλγία για τη φύση, την απλή ζωή και την (χαμένη) αθωότητα. Στην παρούσα μελέτη θα παρουσιάσουμε συνοπτικά το πρωτότυπο έργο του λογοτέχνη με κύριο έρεισμα το Αφιέρωμα, ποίημα το οποίο ανήκει σε ποιητική συλλογή που ολοκληρώθηκε το 1938. Το εν λόγω ποίημα συνιστά, κατά τη γνώμη του γράφοντα, μία συμπύκνωση

της ArsPoetica του λυρικού και συμβολικού δημιουργού μας. Έχοντας ως άξονα, συνεπώς, το Αφιέρωμα θα περιστραφούμε γύρω από τα κυριότερα σημεία του έργου του Δήμα, έργο το οποίο μέσα στην ‘αφάνειά’ του κρύβει πινελιές ποιητικής υψηλότητας.

Βιογραφικό: Ο Βασίλης Κομπορόζος (πτυχιούχος Αγγλικής Φιλολογίας, με μεταπτυχιακό στη Μετάφραση) είναι καθηγητής Αγγλικών στο δημόσιο τομέα - μεταφραστής. Ζει στο Αγρίνιο. Έχει μεταφράσει βιβλία για εκδοτικούς. Γράφει και ανεβάζει θεατρικά έργα με μαθητές. Ποιήματά του έλαβαν βραβεία (Α’ και Β’) σε διαγωνισμούς και το Γ’ μαζί με άλλους σε Διεθνή Διαγωνισμό (Ιαπωνία). Αγγλικό ποίημά του συμπεριελήφθη σε εγχειρίδιο διδασκαλίας Αγγλικών (Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης). Ποιητικές Συλλογές: -Από το Συναξάρι των Ονείρων, -Αϋπνίες Ονείρων, εκδ. Γαβρηλίδης, -Ο Κιθαρωδός και τα Σκουπίδια εκδ. Ίβυκος, - Σε λίγους στίχους κourνιασμένος, διαδικτυακές εκδ.24grammata, -Εν ριπή οφθαλμού, εκδ. Μπακής Μεταφράσεις Ποίησης: -Ο Σερ Γκοουέν κι ο Πράσινος Ιππότης (έπος από Αγγλική 14ου αιώνα),24γράμματα, για πρώτη φορά στην Ελλάδα, -H. W. Longfellow, 10+5 Ποιήματα Μεταφρασμένα, διαδικτυακές εκδ.24grammata, -Martialis, Epigrammaton Liber I,II (στο προσωπικό blog) κ.α. Συμμετοχή σε ανθολογίες ποίησης: Μεγάλη Εγκυκλοπαίδεια Νεοελληνικής Λογοτεχνίας, (Χάρη Πάτση) κ.α. Άλλα ενδιαφέροντα Δημοσιεύσεις σε λογοτεχνικά περιοδικά (Ελληνικά και Αγγλικά), μελέτες Ορθόδοξης Υμνογραφίας κ.α.

Λαναρά Σοφία
lanarasofia@gmail.com

Λογοτέχνες του Μεσοπολέμου στο περιοδικό “Ίβυκος” (ανθολογούμενα κείμενά τους και κριτικές για το έργο τους)

Το περιοδικό “Ίβυκος” κυκλοφόρησε στο Αγρίνιο από το Νοέμ-

βρη του 1994 έως το Δεκέμβρη του 2000. Σε μερικά από τα τεύχη του υπάρχουν αφιερώματα σε ποιητές του Μεσοπολέμου. Επίσης σε άλλα τεύχη καταχωρούνται κριτικά σημειώματα σύγχρονων πνευματικών ανθρώπων, καθώς και κριτικά σημειώματα για το έργο τους από σύγχρονους συγγραφείς. Θεωρούμε ότι η παρουσία όλων αυτών συμβάλλει στον ευρύ προβληματισμό για την πρόσληψη της ποίησής τους σήμερα.

Βιογραφικό: Η Σοφία Λαναρά είναι φιλόλογος και υπηρετεί στο Μέση Εκπαίδευση στο Μεσολόγγι.

Λιάπη Ελένη
liapielen@gmail.com

**Λογοτέχνες του Μεσοπολέμου στο περιοδικό “Παρουσία”
(ανθολογούμενα κείμενά τους και κριτική για το έργο τους)**

Το περιοδικό “Παρουσία” είναι τριμηνιαία έκδοση της Ένωσης Αιτωλοακαρνανών λογοτεχνών στην Αθήνα. Άρχισε τον Ιούλιο του 1997 και συνεχίζεται μέχρι και σήμερα. Στην παρούσα εισήγηση θα παρουσιάσουμε μέσα από τα τεύχη της πρώτης περιόδου (1997-2003) άρθρα και κριτικά σημειώματα σύγχρονων πνευματικών ανθρώπων για ποιητές και πεζογράφους του Μεσοπολέμου της Δυτικής Ελλάδας καθώς και τις προτιμήσεις του περιοδικού κατά την ανθολόγηση κειμένων τους. Θεωρούμε ότι η παρουσία όλων αυτών θα είναι κίνητρο για μια νέα ανάγνωση σήμερα αλλά θα συμβάλλει και στην επανεκτίμηση του λογοτεχνικού τους έργου.

Βιογραφικό: Η Ελένη Λιάπη είναι φιλόλογος και υπηρετεί στο 1ο γυμνάσιο Μεσολογγίου.

Μαγκαρδάς Απόστολος

I.M. Παναγιωτόπουλος και Αστροφεγγιά:

Η ιστορία μιας εφηβείας.

Ο συγγραφέας εξιστορεί την εποχή του.

Ένας σημαντικός Έλληνας συγγραφέας, ποιητής, δοκιμιογράφος, κριτικός και εκπαιδευτικός του 20ου αιώνα υπήρξε ο I.M. Παναγιωτόπουλος (Ιωάννης Μιχαήλ Παναγιωτόπουλος, 1901-1982). Ο Ιωάννης Παναγιωτόπουλος γεννήθηκε στο Αιτωλικό της Αιτωλοακαρνανίας. Μια προσωπικότητα πολύπλευρα δημιουργική ο I.M. Παναγιωτόπουλος, υπηρέτησε για περισσότερο από μισό αιώνα τα ελληνικά γράμματα, καλλιεργώντας ευδόκιμα όλα τα είδη του λόγου: αφήγηση, ποίηση, κριτική, δοκίμιο, ταξιδιωτική εντύπωση. Σημαντικό σε έκταση και πολυμέρεια το έργο του, συνοδοιπόρησε με τις εξελίξεις και τα γεγονότα των καιρών. Πνεύμα ανήσυχο και επινοητικό, ανοίγεται από ιδιοσυγκρασία σε εκτεταμένους ορίζοντες, αυξάνοντας με γεωμετρική πρόοδο τους προβληματισμούς του και τις βιωματικές του εμπειρίες.

Η εισήγησή μου θα περιοριστεί στο έργο του *Αστροφεγγιά*. Συγκεκριμένα θα εστιάσει στους εξής άξονες: Το ιστορικό πλαίσιο του μυθιστορήματος και ο αφηγηματικός χρόνος: χρόνος αφήγησης-χρόνος ιστορίας.

Βιογραφικό: Γεννήθηκα στην πόλη Χαϊδελβέργη της Νοτιοδυτικής Γερμανίας, στο Ομόσπονδο Κρατίδιο της Βάδης-Βυρτεμβέργης, το 1973. Μεγάλωσα στην ευρύτερη περιοχή του Πειραιά. Είμαι απόφοιτος του Τμήματος “Σπουδές στον Ελληνικό Πολιτισμό” του Ανοικτού Πανεπιστημίου Κύπρου (Α.Π.ΚΥ.), με κατεύθυνση Ιστορία-Αρχαιολογία-Τέχνη. Αυτή τη στιγμή είμαι Τελειόφοιτος του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών (Μ.Π.Σ.) Επικοινωνία & Νέα Δημοσιογραφία του Α.Π.ΚΥ. Σήμερα εργάζομαι ως Δημοτικός Υπάλληλος στον Δήμο Πειραιά, από το 2006. Έχω εργαστεί επί μακρόν ως συμβασιούχος ορισμέ-

νου χρόνου στο Δημόσιο Τομέα. Κατά το παρελθόν έχω εργαστεί στο Κοινωνικό Καθεστώς Επιδοτήσεων για το βαμβάκι (Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε.), στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (Αλιεία, Δάση) και σε άλλους φορείς του Δημοσίου Τομέα. Επιστημονικά ασχολούμαι με τη Δημόσια Ιστορία, την Ιστορία του 20ου αιώνα, την Πολιτική Επικοινωνία, την επίδραση των Μέσων Κοινωνικής Δικτύωσης στη ζωή μας, η κρίση στα συγκροτήματα τύπου στην Ελλάδα, γεωπολιτικά παίγνια, διεθνείς πολιτικοί συσχετισμοί δυνάμεων κ.α.

Μακρυδήμας Βασίλης,

Μίνως Ζώτος και Στάθης Ζαρκιάς: Η άβυσσος του «καρυωτακισμού» και οι λησμονημένοι μιας γενιάς

Τόσο ο Στάθης Ζαρκιάς (1903-1948) όσο και ο Μίνως Ζώτος (1905-1932) υπήρξαν από τους ποιητές, οι οποίοι πέρασαν από το γνωστό μεσοπολεμικό φιλολογικό καφενείο της Αθήνας «Μπάγκειο». Συγχρωτιζόμενοι με τους περισσότερους από τους μετασυμβολιστές λογοτέχνες της γενιάς του '20, δέχτηκαν ισχυρή επίδραση όχι μόνο από το μελαγχολικό ποιητικό κλίμα της εποχής, αλλά και από τον προεξάρχοντα της γενιάς αυτής Κώστα Καρυωτάκη. Και οι δύο στο άκουσμα του θανάτου του θα του αφιερώσουν από ένα ποίημα ως φόρο τιμής. Στην παρούσα ανακοίνωση θα επιχειρήσω να ανιχνεύσω την ποιητική ως πράξη κάτω από το φάντασμα του «καρυωτακισμού» και το κατά πόσο ο Καρυωτάκης επηρέασε τους ποιητικούς τους τρόπους, οδηγώντας τους στην έκφραση μιας παρακαμιακής διάθεσης. Με φόντο την ελάχιστη συγκαιρινή τους, και κυρίως, την μετέπειτα κριτική τους πρόσληψη θα προσπαθήσω να εξετάσω αν η σύγκριση με τον αυτοκτόνο της Πρέβεζας λειτούργησε αρνητικά ή θετικά, αλλά και τι συνέβαλε ώστε να γνωρίζουμε σήμερα τόσο λίγα για

την ποίησή τους (ο Ζώτος παρέμεινε κάπως γνωστός εξαιτίας της σχέσης του με την Μαρία Πολυδούρη, κανείς όμως δεν γνωρίζει τον Ζαρκιά, η δεύτερη συλλογή του οποίου μάλιστα βραβεύτηκε το 1947 στον Φιλαδέλφειο Διαγωνισμό).

Βιογραφικό: Το 2009 αποφοίτησα από το Τμήμα Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων. Το 2013 ολοκλήρωσα τον μεταπτυχιακό κύκλο σπουδών στη Νεοελληνική Φιλολογία, στο ίδιο πανεπιστήμιο, υποστηρίζοντας την διπλωματική μου εργασία με τίτλο: Όψεις της “επαρχιώτικης” λογοτεχνίας, Αιτωλοακαρνανές λογοτέχνες στην σκιά του “καρωτακισμού”. Από το 2013 μέχρι σήμερα εκπονώ την διδακτορική μου διατριβή για τον ποιητή Τάκη Παπατσώνη. Τα ερευνητικά μου ενδιαφέροντα εστιάζουν στην ελληνική και ευρωπαϊκή λογοτεχνία του 20ού αι., και στην συγκριτική της εξέταση με την θρησκεία, την ψυχανάλυση και την φιλοσοφία. Έχω συμμετάσχει με ανακοινώσεις σε συνέδρια στην Ελλάδα, ενώ εργασίες μου έχουν δημοσιευτεί σε εφημερίδες και περιοδικά. Τον Νοέμβριο του 2016 απέσπασα το Α΄ Βραβείο Φιλολογικής Μελέτης εις μνήμην Στυλιανού Αλεξίου και Μάρθας Αποσκήτη, για την εργασία μου με τίτλο: «Δαμάζοντας τα όρια της πίστης: Ο υπόκωφος χριστιανισμός της *Ursa Minor* του Τάκη Παπατσώνη», στον διαγωνισμό που διοργάνωσε το Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης. Το διάστημα αυτό είμαι υπότροφος του Ι.Κ.Υ.

Μαλάμου Μαντώ
mandomalamou@gmail.com

Η Γενιά του Τριάντα και ο Άγγελος Σικελιανός

Στην εισήγησή μου θα προσπαθήσω να δείξω τον τρόπο με τον οποίο προσέλαβε την ποίηση του Άγγελου Σικελιανού η γενιά του Τριάντα ιχνηλατώντας κυρίως τη στάση των κορυφαίων εκπροσώπων της: Σεφέρη, Ελύτη, Ρίτσο, Εγγονόπουλο, Εμπειρικό. Αξιοποιώντας αφενός δικές τους μαρτυρίες από την προσωπική

τους εμπειρία με τον άνθρωπο ή μάλλον τον «Αρχάγγελο» Σικελιανό και αφετέρου κάποια από τα ποιήματα που, είτε τού αφιερώνουν, όπως ο ύμνος του Ρίτσου «Στον Άγγελο Σικελιανό», ή το ποίημα «Μέθεξις ή ο Άγγελος Σικελιανός είναι δικός μας» του Εμπειρικού, είτε εμπνέονται από την ποίησή του, θα προσπαθήσω να δω ποια είναι εκείνα τα στοιχεία τα οποία οι νεότεροι ποιητές αισθάνονται να τους ενώνουν μαζί του, ώστε να ανακαλύψουν στο πρόσωπό του ένα ποιητικό τους πρόγονο. Τα στοιχεία αυτά είναι κατά την προσωπική μου εκτίμηση τρία: πρώτον η στάση του απέναντι στην Ποίηση-Πράξη, δεύτερον η «ελληνομάθεια και η ελληνοπάθιά του» (σύμφωνα με την διατύπωση του ίδιου του Σικελιανού για τον Νίτσε) και τρίτον η στάση του μπροστά «στο θάμβος και το θάμπος του θανάτου».

Μεσίγκου-Κρικώνη Σοφία Γ.

I.M. Παναγιωτόπουλος: κορυφαίος κριτικός λογοτεχνίας του Μεσοπολέμου

Ο I.M. Παναγιωτόπουλος, γεννημένος στο Αιτωλικό το 1901, αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους κριτικούς λογοτεχνίας της εποχής του. Στα ελληνικά γράμματα παρουσιάστηκε και συνέχισε ως ποιητής, κριτικός και πεζογράφος. Στην παρούσα εισήγηση γίνεται αναφορά στο έργο του I.M. Παναγιωτόπουλου, ως κριτικού λογοτεχνίας. Στον τομέα αυτό ο συγκεκριμένος διέπρεψε και έθεσε τις βάσεις της εμπειριστατωμένης κριτικής στον τόπο μας. Μέσα από τις κριτικές του για πεζογράφους όπως ο Άγγ. Τερζάκης, ο Γ. Σκαρίμπας, ο Π. Φλώρος κ.ά. διαπιστώνεται η γλωσσική και φιλολογική καλλιέργεια του I.M. Παναγιωτόπουλου. Παράλληλα, γίνεται αναφορά στη λογοτεχνική διαμάχη του 1947, της οποίας πρωταγωνιστής υπήρξε ο ίδιος. Με την παρουσίαση των άρθρων του σχετικά με το θέμα (“ Η Φυσιολογία της Υπερβολής”, Ν.Εστία, τεύχ. 480 κ.ά.), γίνεται μία προσπάθεια προσέγγισης της προσωπικότητας αυτού του σημαντικού Έλληνα, αλλά, ταυτόχρονα, και μια προσπάθεια κατανόησης της εποχής του.

Βιογραφικό: Γεννήθηκα στη Θεσσαλονίκη στις 18/12/1970. Σπούδασα στο Τμήμα Ιστορίας-Αρχαιολογίας του Α.Π.Θ., από όπου και αποφοίτησα με βαθμό Πτυχίου “Λίαν Καλώς” (6,58). Διορίστηκα στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση τον Αύγουστο του 2008, ως επιτυχούσα του διαγωνισμού Α.Σ.Ε.Π., στο Κιλκίς. Είμαι ενεργό μέλος της Π.Ε.Φ. από το 2007, καθώς και ιδρυτικό μέλος του πρόσφατα ιδρυθέντος Συνδέσμου Φιλολόγων Κιλκίς “Π.Μουλλάς”, του οποίου είμαι Γενική Γραμματέας. Συμμετέχω στα ετήσια Συνέδρια της Π.Ε.Φ. ως σύνεδρος και ως εισηγήτρια. Είμαι μέλος της Ε.Ε.Π.Ε.Κ. (Επιστημονική Ένωση για την Προώθηση της Εκπαιδευτικής Καινοτομίας). Έχω παρακολουθήσει σεμινάρια διά ζώσης και εξ αποστάσεως σχετικά με θέματα της εκπαίδευσης. Είμαι μέλος της Ε.Λ.Μ.Ε. Κιλκίς. Γνωρίζω αγγλικά, γαλλικά και βουλγάρικα. Είμαι παντρεμένη με δύο παιδιά, 20 κι 17 ετών αντίστοιχα. Ζω μόνιμα στο Καμπάνη Κιλκίς και υπηρετώ στο 2ο Γ.Ε.Λ. Κιλκίς τα τελευταία 7 χρόνια.

Μιχαηλίδης Τάσος
tasmichailides@yahoo.gr

**Μια ψυχαναλυτική προσέγγιση του μυθιστορήματος
εφηβείας Αστροφεγγιά, του Ι. Μ. Παναγιωτόπουλου:
τα πορτρέτα εφηβείας και η σχηματοποίηση
του εαυτού ως λογοτεχνική ύλη**

Η παρούσα εισήγηση αποσκοπεί στην εξέταση των τρόπων αποτύπωσης της εφηβικής και μετεφηβικής ηλικίας των μυθοπλαστικών προσώπων και ιδιαίτερα του πρωταγωνιστή Άγγελου Γιαννούζη, στο έργο του Ι. Μ. Παναγιωτόπουλου Αστροφεγγιά (1971), σε άμεση συσχέτιση με τον τρόπο απεικόνισης της μεσοπολεμικής Ελλάδας που συνιστά άξονα διαμόρφωσης της ταυτότητας του υποκειμένου. Η μελέτη θα εστιάσει στην αποκωδικοποίηση των μηχανισμών αναπαράστασης της προσωπικότητας του ήρωα που ενσαρκώνει αρκετά βιογραφικά στοιχεία του ίδιου

του συγγραφέα (γεννημένου στο Αιτωλικό), ο οποίος κατορθώνει να δημιουργήσει ένα από τα πλέον αγαπητά μυθιστορήματα εφηβείας της νεοελληνικής γραμματείας. Το επίτευγμα του συγγραφέα, σύμφωνα με την κριτική, εδράζεται στην ικανότητά του να ανάγει το προσωπικό σε εθνικό και πανανθρώπινο. Έτσι, με βάση τα εργαλεία της ψυχαναλυτικής προσέγγισης στη λογοτεχνία, όπως αυτή αντιπροσωπεύεται από σύγχρονους θεωρητικούς (H. Kohut, A.M. Scura, M. Alcorn), θα αναλυθεί η δυναμική γραφή του Παναγιωτόπουλου, που καταφέρνει να αποδώσει πειστικά τον ψυχισμό των λογοτεχνικών ηρώων του, έτσι ώστε τα πορτρέτα τους να συνθέτουν μια ενδιαφέρουσα μείξη αρχετυπικών χαρακτηριστικών των νέων του μεσοπολέμου, αλλά και κάθε εποχής. Συνεπώς, η συγκεκριμένη εισήγηση αποσκοπεί στη μελέτη και ανάδειξη των τρόπων με τους οποίους ο Ι.Μ. Παναγιωτόπουλος, αν και εξεικονίζει τις ιστορικοκοινωνικές συνθήκες της εποχής του, επιτυγχάνει να συλλάβει τις βασικές ποιότητες της ψυχικής συγκρότησης ενός νέου ανθρώπου, ο οποίος διαχρονικά αγωνιά να σχηματοποιήσει τον εαυτό του ανάμεσα στην κοινωνική σύμβαση και την προσωπική ελευθερία.

Βιογραφικό: Ο Τάσος Μιχαηλίδης είναι διδάκτωρ Νεοελληνικής Φιλολογίας και μεταδιδακτορικός ερευνητής του τμήματος Φιλολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Γεννήθηκε στην Αθήνα και σπούδασε στο τμήμα Φιλολογίας της Φιλοσοφικής σχολής του Πανεπιστημίου Κρήτης, συνέχισε μεταπτυχιακές σπουδές Νεοελληνικής Φιλολογίας στο Πανεπιστήμιο Αθηνών, όπου αναγορεύθηκε διδάκτορας (2016). Συμμετέχει σε πανελλήνια και διεθνή συνέδρια που άπτονται των ερευνητικών ενδιαφερόντων του, ενώ άρθρα και δοκίμιά του έχουν δημοσιευθεί σε επιστημονικά και λογοτεχνικά περιοδικά. Τα επιστημονικά του ενδιαφέροντα επικεντρώνονται στη μελέτη της νεοελληνικής λογοτεχνίας (19ου-20ου αιώνα), της θεωρίας της λογοτεχνίας, με έμφαση στον χώρο της αφηγηματολογίας και της συγκριτικής φιλολογίας. Σε επίπεδο

παιδαγωγικής, ενδιαφέρεται ερευνητικά για ζητήματα διδακτικής των φιλολογικών μαθημάτων, ιδιαίτερα της λογοτεχνίας και του ρόλου της διεπιστημονικότητας ως εννοιολογικό εργαλείο στην έρευνα και τη σύγχρονη εκπαίδευση.

Μπενάτσης Απόστολος - Σιωμοπούλου Ελένη
abenatsi@cc.uoi.gr

Το περιοδικό “Ελλοπία” 1930-1931

Το περιοδικό «Ελλοπία» 1930-1931 Στην παρούσα ανακοίνωση θα ασχοληθούμε με ένα βραχύβιο, αλλά ιδιαίτερος σημαντικό περιοδικό που εκδόθηκε στα Γιάννενα την περίοδο του μεσοπολέμου, ειδικότερα από το 1930 ως το 1931 ,την «Ελλοπία». Θα μας απασχολήσουν οι στόχοι του, τα θέματά του, οι συνεργάτες του και μέσα από αυτά οι ιδεολογικές συντεταγμένες του περιοδικού με τις οποίες κινούνται οι εκδότες του περιοδικού Πάνος Φάντης και Τάκης Σιωμόπουλος.

Βιογραφικό: Ο Απόστολος Μπενάτσης είναι τ. Αναπληρωτής Καθηγητής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων. Τα επιστημονικά του ενδιαφέροντα σχετίζονται με τη θεωρία της Λογοτεχνίας και την ανάλυση των κειμένων. Η διδακτορική του διατριβή έχει τίτλο «Η ποιητική μυθολογία του Τάσου Λειβαδίτη». Έχει ακόμη ασχοληθεί με το συνολικό έργο του Κώστα Καρυωτάκη και του Κωνσταντίνου Θεοτόκη. Έγραψε ακόμη ένα βιβλίο για το Δομισμό και τη Σημειωτική.. Έχει λάβει μέρος σε επιστημονικά συνέδρια τόσο στην Ελλάδα όσο και το εξωτερικό. Η Ελένη Σιωμοπούλου είναι φιλόλογος. Υπηρέτησε επί 33 χρόνια στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση όπου δίδαξε, μεταξύ άλλων, Λογοτεχνία στη Γ΄ Λυκείου. Υπήρξε επί 27 χρόνια μέλος του βαθμολογικού Ιωαννίνων ως βαθμολογήτρια, αναβαθμολογήτρια και μέλος της επιτροπής βαθμολογικού. Έχει λάβει μέρος ως σύνεδρος σε πολλά συνέδρια λογοτεχνίας, ανάμεσα στα οποία στο συνέδριο λογοτεχνίας που

οργάνωσε η ΠΕΦ το 2009 στην Μυτιλήνη και στο συνέδριο Λογοτεχνία και Παιδεία που οργανώθηκε από το Παιδαγωγικό τμήμα στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων το 2016.

Μπέρδος Αθανάσιος-Φοίβος Ι.

berdos.athanasiosfoivos@upatras.gr afberdos@hotmail.com

I. Μ. Παναγιωτόπουλος: “Η Πολυδιάστατη προσωπικότητα με το ανθρωπιστικό υπόβαθρο γραφής”

Η εισήγηση αυτή έχει διττό σκοπό. Αφ’ ενός να προβάλλει Μορφή έμπνευσης για τους νέους, όπως είναι η προσωπικότητα του αειμνήστου λογοτέχνη και δάσκαλου Ι.Μ. Παναγιωτόπουλου και την διαπίστωση πως τίποτα δεν είναι δεδομένο ούτε αυτονόητο, καθώς ο πόνος και η πάλη για την ζωή γίνονται δημιουργική δύναμη, και ώθηση στην δημιουργία τέχνης και ζωής, έργου και παρακαταθήκης, όπως συνέβη στην συγκεκριμένη περίπτωση! Αφ’ ετέρου να προβάλλει το ανθρωπιστικό υπόβαθρο των έργων του, με στοιχεία που αντλούνται μέσα από αυτά τα ίδια τα έργα αλλά και δεδομένων των συνθηκών και των καταστάσεων που χαρακτηρίζουν την εποχή του μεσοπολέμου. Εξετάζοντας και μελετώντας προσωπικά και οικογενειακά στοιχεία του λογοτέχνη, γίνεται αναφορά στην σχέση του έργου του με την βιοματική τους προβολή. Η ευαισθησία, η πνευματική καλλιέργεια, το πολυδιάστατο συγγραφικό του ταλέντο καθώς ασχολήθηκε, με όλα σχεδόν τα είδη του γραπτού λόγου πλην του θεάτρου, ήταν για μένα τα κίνητρα καθώς και ο θαυμασμός για την προσωπικότητά του, να εκπονήσω την παρούσα εισήγηση. Η γνήσια λυρική και ευαίσθητη ποίησή του, καθώς η ορθή και αντικειμενική κρίση ως κριτικός της λογοτεχνίας αλλά και ο στοχασμός, του σημαντικού Έλληνα συγγραφέα, δοκιμογράφου, ποιητή, κριτικού και εκπαιδευτικού του 20ου αιώνα, απετέλεσε για μένα ζωτική και δημιουργική πρόκληση.

Βιογραφικό: Σπουδές: Διαχείριση Πολιτισμικών Πόρων (Β.Α.,

M.Sc. - Παν. Πατρών), Διοίκηση Επιχειρήσεων (MBA-Παν. Αιγαίου) ειδίκευση στη Διοίκηση Ολικής Ποιότητας. Εκπαίδευση Ενηλίκων (ΕΚΠΑ) Ερευνητικά Ενδιαφέροντα: Διαχείριση Μουσείων-Αρχαιολογικών Χώρων, Βιώσιμη Ανάπτυξη-Τοπικές Κοινωνίες, Πολιτιστικές Βιομηχανίες. Συνεργάζομαι εθελοντικά με ΜΚΟ, Πολιτιστικούς Φορείς (I.M.E, CHS DC) και Πανεπιστημιακά ιδρύματα της Ελλάδας και του εξωτερικού, σχετικά με την ανάπτυξη στρατηγικών διαχείρισης και προβολής της πολιτιστικής κληρονομιάς, θέματα μελέτης πολιτισμικών πόρων, ανάπτυξη υπαρχόντων πολιτιστικών θεσμών/εκδηλώσεων και δημιουργία πολιτιστικών προϊόντων. Από το 2008 έχω λάβει μέρος ως εισηγητής σε Πανελλήνια και Διεθνή Επιστημονικά Συνέδρια Πολιτισμού, Φιλοσοφίας, Αρχαιολογίας και Επιχειρηματικότητας. Αρθρογραφώ στον έντυπο και ηλεκτρονικό τύπο Ελλάδας και εξωτερικού. Είμαι συνεργάτης της ιστοσελίδας Φρυκτωρίες WebTV ως αρθρογράφος, δημοσιογράφος πολιτιστικών θεμάτων και ερευνητής. Μέλος πολιτιστικών συλλόγων και Ινστιτούτων. Μέλος της Mensa International. Εθελοντής Σαμαρείτης του Ερυθρού Σταυρού και Φυσιολάτρης συμμετέχοντας ενεργά ως εθελοντής ανθρωπιστικών και Οικολογικών δράσεων. Ασχολούμαι με τον αθλητισμό με Πανελλήνιες διακρίσεις (Taekwondo, Ιστιοπλοΐα).

Μπεχλικούδη Δήμητρα Γ.

dimbech@otenet.gr

**Από το «Φθινόπωρο» του Κωνσταντίνου Χατζόπουλου
στον εσωτερικό Μονόλογο του Στέλιου Ξεφλούδα**

Γεννημένος στην Άμφισσα ο Στέλιος Ξεφλούδας και πολιτογραφημένος ως ένας από τους πεζογράφους της Θεσσαλονίκης, είναι ο κύριος εισηγητής του εσωτερικού μονολόγου στην Ελλάδα. Η παρούσα εισήγηση εστιάζει στη συμβολή του Ξεφλούδα στην

ανανέωση της νεοελληνικής πεζογραφίας την περίοδο του Μεσοπολέμου. Με αφετηρία τον εσωτερικό διάλογο του Ξεφλούδα με τον Χατζόπουλο και ειδικότερα με το έργο του «Φθινόπωρο», θα αναδείξει τις βασικές παραμέτρους που συνιστούν την ανανέωση, τόσο στο λογοτεχνικό όσο και στο κριτικό του έργο.

Βιογραφικό: Η Δήμητρα Μπεχλικούδη σπούδασε Αγγλική Φιλολογία στο Πανεπιστήμιο Αθηνών και Νεοελληνική Φιλολογία στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης. Είναι Διδάκτωρ Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων (1999) και υπηρέτησε ως Σχολική Σύμβουλος Αγγλικής στη Μέση Δημόσια Εκπαίδευση (2003 μέχρι 2016, έτος αφυπηρέτησής της). Υπότροφος του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών και του Ιδρύματος Fulbright, δίδαξε ως Λέκτορας (Π.Δ. 407) Ελληνική και Ευρωπαϊκή Λογοτεχνία στο Παιδαγωγικό τμήμα Ειδικής Αγωγής του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας και στο Τμήμα Θεατρικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου, Κοινωνιολογία και Θεωρία της Λογοτεχνίας στο Μαράσλειο Διδασκαλείο του Πανεπιστημίου Αθηνών . Δίδαξε επίσης στο Πρόγραμμα Επαγγελματικής Αναβάθμισης Εκπαιδευτικών Α/θμιας Εκπαίδευσης (2001-2005) και στο Τμήμα Επικοινωνίας και ΜΜΕ του Παντείου Πανεπιστημίου (1995-1998). Στα πλαίσια της εκπαιδευτικής της ιδιότητας έχει δώσει πολλές διαλέξεις στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Συμμετείχε στη συγγραφή σχολικών βιβλίων και βιβλίων για τον Καθηγητή, στην παραγωγή βοηθητικού έντυπου και ηλεκτρονικού εκπαιδευτικού υλικού. Άρθρα της για τη Λογοτεχνία και τη διδακτική της έχουν δημοσιευθεί σε διάφορα επιστημονικά Περιοδικά (έντυπα και ηλεκτρονικά). Από τις εκδόσεις Παπαζήση κυκλοφορούν στα Ελληνικά το βιβλίο της Όψεις του Μυθιστορήματος του Μεσοπολέμου, Μια συγκριτική Προοπτική (2005) και οι μεταφράσεις της από τα Αγγλικά: Norman Hamson, Ο Διαφωτισμός, μια αποτίμηση για τις παραδοχές, τις θέσεις και τις αξίες του (1994) και Dorrit Cohn, Διαφανή Πρόσωπα, αφηγηματικοί τρόποι για την παρουσίαση της συνείδησης στη μυθοπλασία (2001).

Μπρούτα Ελένη
broutaeleni@sch.gr

**Ένα βιβλίο, μια εποχή: στοχασμοί και αναστοχασμοί πάνω
στα «Ψηλά Βουνά» του Ζαχαρία Παπαντωνίου**

Τα “Ψηλά Βουνά” του Ζαχαρία Παπαντωνίου αποτελούν ένα ταξίδι στην παιδική ηλικία αναδεικνύοντας την πρωτοτυπία, σαφήνεια, πυκνότητα και γλαφυρότητα του αφηγηματικού του λόγου. Στόχος της παρούσας εισήγησης είναι να αναδείξει ότι το βιβλίο αυτό αποτέλεσε σταθμό στην πεζογραφία μας δηλώνοντας ότι στην Τέχνη περισσότερο και από την ιδέα ή τις όποιες συμβολικές προεκτάσεις που περιλαμβάνει το θέμα, εκείνο που έχει τη μεγαλύτερη σημασία είναι ο τρόπος ή οι τρόποι που ο καλλιτέχνης το αποκωδικοποιεί, το μετουσιώνει και εκφραστικά το διατυπώνει. Στο έργο αυτό ο συγγραφέας ενσωματώνει έντεχνα στην αφήγησή του πολλά είδη λόγου: δημοτικά τραγούδια, λαϊκές ιστορίες, ποιήματα και επιστολές. Το έργο αυτό είναι ένα από τα καλύτερα έργα της νεοελληνικής λογοτεχνικής μας παράδοσης καθώς χαρακτηρίζεται από υψηλή παιδαγωγική και λογοτεχνική αξία και αποτελεί κομβικό σταθμό στην ιστορία της νεοελληνικής σχολικής και παιδικής λογοτεχνίας. Τα “Ψηλά Βουνά” είναι ο χώρος στον οποίο κατοικεί η ελληνική ψυχή, πνοή και τέχνη.

Βιογραφικό: Η Μπρούτα Ελένη είναι Φιλολόγος παντρεμένη με δίδυμα τέκνα. Είναι πτυχιούχος της Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων και κάτοχος δύο μεταπτυχιακών τίτλων στη Εκπαίδευση Ενηλίκων και στη Διοίκηση Εκπαιδευτικών Μονάδων. Από το 2016 είναι Υποψήφιος Διδάκτωρ του τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων. Υπηρετεί στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση και από τον Αύγουστο του 2017 είναι διευθύντρια στο Γυμνάσιο Ματαράγκας. Ένα από τα βασικά της ενδιαφέροντα είναι ο τομέας του πολιτισμού και ειδικότερα η σχέση του με την εκπαίδευση.

Νάκος Κωνσταντίνος
nakosk@sch.gr

Ο Κώστας Τριανταφυλλίδης σχολιάζει
Κωσταντίνο Χατζόπουλο

Ο φιλόλογος και λογοτέχνης Κώστας Τριανταφυλλίδης του Ιωάννη και της Γεωργίας Σωτηροπούλου γεννήθηκε στο Αγρίνιο τον Μάιο του 1929. Μεγάλωσε με τις δύο αδελφές του Ειρήνη και Τασία στο πατρικό του σπίτι στην οδό Μεσολογγίου, κοντά στο σταθμό του τρένου. Το λογοτεχνικό έργο του διακρίνεται για τον ποιητικό στοχασμό. Εγραψε στοχαστικά δοκίμια για νεοέλληνες λογοτέχνες και μεταξύ αυτών και για τον Κωσταντίνο Χατζόπουλο. Στην εισήγησή μου θα παρουσιάσω τους άξονες των δημοσιευμένων κειμένων του Τριανταφυλλίδη που αφορούν το προσωπικότητα και το έργο του Κ. Χατζόπουλου. Συγκεκριμένα την «πολύ ιδιότυπη παρουσία» του Κ. Χατζόπουλου στα Νεοελληνικά Γράμματα τον οποίον, επίσης, χαρακτηρίζει «εραστής των χαμηλών αισθητικών τόνων», «πρωτοποριακό διανοούμενο, λεπταίσθητο ποιητή και πεζογράφο» αλλά και «ανανεωτή των ποιητικών μας τρόπων».

Βιογραφικό: Ο Κωνσταντίνος Νάκος είναι Μαθηματικός και Πτυχιούχος Κοιν. Οικονομίας. Είναι επίσης μεταπτυχιακός φοιτητής της Θεολογίας στο ΑΠΘ. Υπηρετεί ως Σχολικός Σύμβουλος στην Περιφερειακή Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Δυτικής Ελλάδας.

Νεραντζής Ιωάννης Γ.
iner38@otenet.gr

**Ο κοινωνικός ρόλος των Εκπαιδευτικών ως
διαμεσολαβητών στην λογοτεχνική πνευματική κίνηση
στο Αγρίνιο τού “Μεσοπολέμου”, ως απεικάζεται
στο Αρχείο Γυμνασίου [Αρρένων] Αγρινίου -
Βιβλίο Πράξεων Συλλόγου Καθηγητών.**

Ο κοινωνικός ρόλος των Καθηγητών Μέσης Εκπαίδευσης ως διαμεσολαβητών στην πνευματική κίνηση στο Αγρίνιο τού “Μεσοπολέμου”, λειτουργούντων ουσιαστικά ως παρεμβατικός ιδεολογικός μηχανισμός, καταναγάζει μέσα από τις παιδαγωγικές συνεδριάσεις και αποφάσεις τού Συλλόγου Καθηγητών· οι αποφάσεις αυτές είναι καταγραμμένες ειδικά στο «Βιβλίο Πράξεων τού Συλλόγου Καθηγητών Γυμνασίου [μετέπειτα Αρρένων] Αγρινίου», το οποίο χρησιμοποιείται ως αρχειακό υλικό στη μελέτη μου αυτή. Ο συγκεκριμένος παρεμβατισμός των Καθηγητών Γυμνασίων, όχι μόνον στο Αγρίνιο αλλά και πανελλαδικά, αποσκοπούσε στον ιδεολογικό πειθαναγκασμό τής μαθητιώσας νεολαίας να αποδεχθεί τον διαχωρισμό των αναγνωσμάτων σε επιτρεπτά και σε απαγορευμένα· να αποδεχθεί τον διαχωρισμό σε θεάματα επιτρεπτά και απαγορευμένα· να αποδεχθεί τον διαχωρισμό από τη μια σε δράσεις πνευματικές και καλλιτεχνικές αρμόζουσες εις τα χρηστά ήθη των χριστιανών μαθητών, και από την άλλη σε αμαρτωλές συλλογικές ή ατομικές πνευματικές και καλλιτεχνικές δράσεις και συμμετοχές, που απάδουν με την μαθητική ιδιότητα.

Βιογραφικό. Ο δρ Ιωάννης Γ. Νεραντζής γεννήθηκε το 1952 στον “Προσφυγικό Συνοικισμό” τού Αγίου Κωνσταντίνου, τον υπαχθέντα νυν στον Δήμο Αγρινίου. Είναι πτυχιούχος Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας τού Πανεπιστημίου Αθηνών, με τρία μεταπτυχιακά διπλώματα, και Διδάκτωρ Πανεπιστημίου Κρήτης. Τώρα είναι Εξωτερικός Επιστημονικός Συνεργάτης Πανεπιστη-

μίου Πατρών και διδάσκει Αρχαία Ιστορία στο Τμήμα Διαχείρισης Πολιτισμικού Περιβάλλοντος και Νέων Τεχνολογιών με έδρα το Αγρίνιο. Διετέλεσε για τέσσερες θητείες (1998-2016) Σχολικός Σύμβουλος Φιλολόγων. Διετέλεσε πρώτος Διευθυντής του Μουσικού Σχολείου Αγρινίου, το σχολικό έτος 1997-98. Έχει συγγράψει οκτώ συγγράμματα ιστορικού και αρχαιολογικού περιεχομένου για τον Νομό Αιτωλο-Ακαρνανίας. Δημοσιεύει τακτικά ιστορικές και αρχαιολογικές μελέτες του στο περιοδικό ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ & ΤΕΧΝΕΣ, στο περιοδικό ΤΑ ΑΙΤΩΛΙΚΑ, καθώς και φιλολογικές μελέτες του στο περιοδικό ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ. Έχει κάνει Επιστημονικές Ανακοινώσεις σε όλα τα Συνέδρια Αρχαιολογικού και Ιστορικού περιεχομένου που αφορούν ειδικά στην Αιτωλοακαρνανία και γενικά στη Ρούμελη, στις πόλεις Αγρίνιο, Αθήνα, Μεσολόγγι, Ναύπακτο, Βόνιτσα, Καρπενήσι, Λαμία, Λάρισα, Λειβαδιά, Θήβα, Πάτρα, Άρτα, Λαμία, Ηράκλειο Κρήτης.

Οικονομοπούλου Βασιλική

vassoec@gmail.com

**Η φωνή του αφηγητή και η οργάνωση του μυθιστορήματος
Αστροφεγγιά του Ι. Μ. Παναγιωτόπουλου**

Το μυθιστόρημα Αστροφεγγιά του Ι.Μ. Παναγιωτόπουλου ανήκει γραμματολογικά στον τύπο του εξελικτικού μυθιστορήματος, γνωστού ως Bildungsroman και αποτελεί τη «γραφή μιας περιπέτειας», η οποία είναι αδιαχώριστα συνδεδεμένη με την ιστορική εξέλιξη, τις χρονικές, πολιτικο-ιστορικές και πολιτισμικές συνθήκες της εποχής του μεσοπολέμου στην Ελλάδα. Η εξελικτική, γραμμική πορεία του κεντρικού ήρωα, Άγγελου Γιαννούζη, από μια κατάσταση άγνοιας και απειρίας προς μια κατάσταση γνώσης και ωριμότητας συναρτάται άμεσα από τους τύπους εστίασης του μυθιστορήματος (μηδέν/εσωτερική) και την επιλογή της αφηγηματικής φωνής (πρωτοπρόσωπη/τριτοπρόσωπη) (G. Genette).

Στην παρούσα εισήγηση, εξετάζεται πώς αναμειγνύονται η φωνή του αφηγητή και εκείνη του αφηγηματικού προσώπου, ώστε ο λόγος του δεύτερου να παρουσιάζεται αφομοιωμένος από την «οπτική γωνία» του πρώτου. Επίσης, διερευνάται πώς η φορτισμένη ψυχολογικά οπτική της αυτοδιήγησης αντιπαρατίθεται στην απαλλαγμένη από εσωστρέφεια και ψυχαναλυτική διάθεση κινηματογραφική ετεροδιήγηση. Η εναλλασσόμενη εστίαση του αφηγήματος θέτει ζητήματα προβληματικής συνύπαρξης πραγματικότητας και μυθοπλασίας. Η σχεδόν νατουραλιστική αναπαράσταση του κόσμου και της πραγματικότητας του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου, του μεσοπολέμου και της Μικρασιατικής Καταστροφής διαπλέκεται με στοιχεία αυτοβιογραφικά που χρησιμοποιούν στη δραματοποίηση της μυθοπλαστικής αφήγησης. Το ιστορικό και το αυτοβιογραφικό πλαίσιο του μυθιστορήματος λειτουργούν ως καμβάς πάνω στον οποίο δομείται ο κόσμος της μυθοπλασίας, ενώ δημιουργούν ένα «*effet de réel*» (αποτέλεσμα του πραγματικού), όπως θα έλεγε ο Roland Barthes. Η διαλογικότητα μεταξύ ιστορικού και φανταστικού λόγου εμπεριέχεται ισοδύναμα στο σώμα του κειμένου και αποτυπώνει την ταυτότητα μιας κοινωνίας και μιας εποχής υπό το πρίσμα της εσωτερικής εμπειρίας του αφηγηματικού προσώπου.

Βιογραφικό: Η Βάσω Οικονομοπούλου είναι Πτυχιούχος του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης και του Τμήματος Φιλολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Κατέχει Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης στην Κατεύθυνση «Διδακτική Γλώσσας – Λογοτεχνία – Θέατρο και Εκπαίδευση» από το ίδιο Τμήμα. Είναι Διδάκτωρ Νεοελληνικής Φιλολογίας του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Αθηνών και μεταδιδακτορική ερευνήτρια του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Είναι συγγραφέας του τόμου I.M. Παναγιωτόπουλος. Εργοβιογραφικό Χρονολόγιο, Αθήνα: Εκδόσεις της Σχολής I.M. Παναγιωτόπουλου, 2006, ενώ έχει επιμεληθεί τον τόμο Παιδική – Νεανική Λογοτεχνία. Το Μαγικό Ραβδί της Εκπαίδευ-

σης (επιμέλεια), Αθήνα: εκδ. Πατάκη, 2003. Συμμετέχει ενεργά με ανακοινώσεις σε εθνικά και διεθνή συνέδρια στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Μελέτες της έχουν δημοσιευτεί σε επιστημονικά περιοδικά και πρακτικά συνεδρίων. Διδάσκει σε Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του ΕΚΠΑ. Είναι Συνεργαζόμενο Εκπαιδευτικό Προσωπικό στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο.

Οταμπάσης Χαράλαμπος

harris.ot@hotmail.com

**Οι Παιδικοί Ύμνοι του Μίμη Λιμπεράκη
και ο αντρικός ομοερωτισμός**

Η παρούσα εισήγηση εξετάζει την περίπτωση του Μεσολογγίτη ποιητή Μίμη Λιμπεράκη (1880-1967), μέσα από την συλλογή του Παιδικοί Ύμνοι. Είναι η μοναδική που “εξέδωσε” (ακούσια απ’ ό,τι έχει γραφτεί) το 1934 στην Αθήνα, και αποτελείται μόλις από δεκαπέντε ποιήματα, δεκαπέντε αυτοτελείς ιστορίες αγάπης. Βαθιά ερωτικός και αποκαλυπτικός, ο Μίμης Λιμπεράκης φαίνεται να αποτελεί σημείο αναφοράς για την πορεία και την ιστορία της έμφυλης υποκειμενικότητας στα νεοελληνικά γράμματα των αρχών του 20ού αι. Στους στίχους του εντοπίζεται διάχυτος ο αντρικός ομοερωτισμός, η ηθική και η νομιμότητα του έρωτα μέσα από τη σχέση εραστή και ερώμενου, καθώς και η αρχαιοπρεπής διάσταση της αντρικής σεξουαλικότητας και ταυτότητας, η οποία αποτελεί και συστατικό κομμάτι στη συγκρότηση των αισθητικών του απόψεων γύρω από την τέχνη. Με άξονα τις βασικές αρχές της έμφυλης θεωρίας, καθώς και τα ιστορικά και γραμματολογικά συμφραζόμενα του Μεσοπολέμου, φιλοδοξώ να παρουσιάσω την διαδρομή της έμφυλης αναπαράστασης, της εμπειρικής προσέγγισης του σώματος και της σεξουαλικής διαφοράς, από την απόκρυψη και αποσιώπηση μέχρι την ορατότητά της, στην ποίηση του Λιμπεράκη.

Βιογραφικό: Ονομάζομαι Οταμπάσης Χαράλαμπος και γεννήθηκα στην Αθήνα το 1990. Έζησα σε Αθήνα, Κω, Κεφαλονιά και Κομοτηνή. Είμαι απόφοιτος του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης του Τμήματος της Ελληνικής Φιλολογίας σε προπτυχιακό (2013) και μεταπτυχιακό επίπεδο (2016), ενώ στο ίδιο Τμήμα εκπονώ την διδακτορική μου διατριβή με θέμα: «Σώμα, Φύλο και Σεξουαλικότητα στη νεοελληνική ποίηση του 20ού και 21ου αιώνα. Queer θεωρία και κριτική στη Νεοελληνική Φιλολογία» με επιβλέπουσα την Καθηγήτρια Ελισάβετ Αρσενίου. Τα ερευνητικά μου ενδιαφέροντα επικεντρώνονται στις Σπουδές Φύλου, στον έμφυλο ποιητικό λόγο και στην σύνδεση της Queer θεωρίας με τον Φεμινισμό και τις Gay & Lesbian Studies. Έχω συμμετάσχει σε συνέδρια με θέμα την έμφυλη κοινωνιολογική προσέγγιση της λογοτεχνίας, ενώ δημοσιεύσεις μου υπάρχουν σε ηλεκτρονικά περιοδικά αναφορικά με το έργο της ποιήτριας Ελένης Βακαλό και του ποιητή Γιώργου Μακρή.

Πουρνή Γραμμένη –Ελένη
tamopepa@gmail.com

Η ποίηση του Γεώργιου Αθάνα στα σχολικά εγχειρίδια της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης

Η συνεχής παρουσία της ποίησης του Γεώργιου Αθάνα στα σχολικά εγχειρίδια αποτελεί μία αξιοσημείωτη περίπτωση στην ιστορία της ελληνικής εκπαίδευσης. Με στοιχεία από την ελληνική δημοτική ποίηση και αναφορές στην ορθόδοξη πίστη και την καθημερινή ζωή, η ποίηση του Αθάνα φαίνεται πως πληρούσε τα κριτήρια και τους στόχους του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος σε ένα διάστημα πολλών δεκαετιών. Το απλό και λιτό ύφος της ποίησής του ανταποκρινόταν, επίσης, στις απαιτήσεις της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης και της πρώτης προσέγγισης των μαθητών στον έντεχνο έμμετρο λόγο. Παράλληλα, οι ιστορικές, κοι-

νωνικές και πολιτικές εξελίξεις, επηρεάζουν και τις εξελίξεις στο εκπαιδευτικό σύστημα εκφράζοντας τότε περισσότερο συντηρητικές και τότε περισσότερο προοδευτικές τάσεις. Η επιβίωση και η διάρκεια της ποίησης του Αθάνα στα σχολικά εγχειρίδια της βαθμίδας αυτής φανερώνει ίσως την αργή εξέλιξη και στατικότητα του ίδιου του συστήματος.

Βιογραφικό [Γραμμένη –Ελένη Πουρνή]: Είμαι απόφοιτη του τμήματος Ιστορίας-Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων και μεταπτυχιακή φοιτήτρια στο πρόγραμμα Ανάγνωση, Φιλαναγνωσία και Εκπαιδευτικό Υλικό του τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Αρθρογραφώ για το βιβλίο σε δύο ιστοσελίδες ενημερωτικού και βιβλιοφιλικού περιεχομένου. Έχω εργαστεί ως εθελόντρια για επτά χρόνια στην τοπική δανειστική βιβλιοθήκη. Επίσης, έχω συνεργαστεί με σχολεία της περιοχής (κεντρική Εύβοια) για τη διοργάνωση εκδηλώσεων σχετικά με το παιδικό βιβλίο. Έχω εργαστεί για αρκετά χρόνια ως ιδιωτική εκπαιδευτικός.

Πάσχου Αγγελική
apasxou@hotmail.com

Στασινού Ζωή
zoejuly6@gmail.com

Το μυθιστόρημα «Έρση» του Γεωργίου Δροσίνη. Μια πρόταση για πρόγραμμα φιλαναγνωσίας στη σχολική τάξη.

Το έργο κυκλοφόρησε στα 1922, διαβάστηκε και αγαπήθηκε ιδιαίτερα από τις νέες κοπέλες της εποχής. Αντανάκλαση ζεστής οικογενειακής ζωής χαρακτηρίστηκε το μυθιστόρημα «Έρση» του Δροσίνη. Η αγάπη του ζευγαριού, της Έρσης και του Παύλου, προς ένα εννιάχρονο παιδί που ξαφνικά ταράζει τη ζωή τους, ξεπερνά τα εμπόδια της αναπηρίας και πραγματοποιείται η επικοινωνία.

νωνία. Το βιβλίο στην εποχή του μεσοπολέμου είχε πανευρωπαϊκή επιτυχία. Ο καθηγητής Roland Hampré είναι πιο γνωστός μεταφραστής της «Έρσης». Πολλές οικογένειες δώσανε το όνομα «Έρση» στα κορίτσια τους, γοητευμένες από το μυθιστόρημα του Δροσίνη. Η εισήγησή μας θα εστιάσει στους λόγους που επιλέγουμε το παραπάνω μυθιστόρημα και θα περιγράψουμε τις φάσεις ανάγνωσης του λογοτεχνικού έργου αλλά και τις δραστηριότητες, που πρέπει να συνοδεύεται η ανάγνωση, όπως βιβλιοπαρουσίαση του συγκεκριμένου έργου ή μια βιβλιοκριτική για τη σχολική εφημερίδα, δραματοποίηση, δραστηριότητες δημιουργικής γραφής κ. ά. Στη συνέχεια θα κάνουμε μια σύντομη αναφορά αφενός στο Μυθιστόρημα της Κυρίας Έρσης που έγραψε ο Γαβριήλ Πεντζίκης μετά την ανάγνωση της Έρσης του Δροσίνη και αφετέρου στο έργο Γιώργου Σεφέρη Οι ώρες της Κυρίας Έρσης που έγραψε διαβάζοντας τον Πεντζίκη, ώστε να φανεί η συνομιλία των λογοτεχνών και οι διαστάσεις της βιωματικής ανάγνωσης ενός λογοτεχνικού έργου.

Βιογραφικό: Η Πάσχου Αγγελική είναι Σχολική Σύμβουλος ΠΕ στην 9η Περιφέρεια Ατολνίας, απόφοιτος του Π.Τ.Δ.Ε. του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας και του Μαράσλειου Διδασκαλείου Δημοτικής Εκπαίδευσης, Τμήμα Γενικής Αγωγής, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Αθηνών. Κάτοχος μεταπτυχιακών του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου, Σχολή Ανθρωπιστικών Σπουδών στο πρόγραμμα σπουδών <<Σπουδές στην Εκπαίδευση>> και του Πανεπιστημίου Αιγαίου, Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστημών στο πρόγραμμα σπουδών <<Μοντέλα Σχεδιασμού και Ανάπτυξης Εκπαιδευτικών Μονάδων>>. Πτυχιακό Πρόγραμμα σπουδών «Σπουδές στον Ελληνικό Πολιτισμό»της Σχολής Ανθρωπιστικών Σπουδών του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου.Κάτοχος Πιστοποιητικού Εξειδίκευσης στη Συμβουλευτική και τον Προσανατολισμό (Π.Ε.ΣΥ.Π) καθώς και στην Ειδική Αγωγή. Είναι ενταγμένη στο Μητρώο Πιστοποιημένων Εκπαιδευτών Ενηλίκων του Ε.ΚΕ.ΠΙΣ. Έχει παρακολουθήσει πλήθος επιμορφωτικών σεμιναρίων. Έχει κάνει εισηγήσεις

σε επιστημονικά συνέδρια και έχει δημοσιεύσει σε πρακτικά συνεδρίων Η Στασινού Ζωή είναι φοιτήτρια στο Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας του Α.Π.Θ.

Ραΐζης Δημήτρης
draizis@hotmail.com

**Μίνως Ζώτος: μια οπτικοακουστική προσέγγιση
του πεσιμισμού του ποιητή**

Δεν πρόκειται για γραπτή εισήγηση, αλλά για οπτικοποίηση (video) των ποιημάτων «Οι Ξένοι» και «Θα Φύγω» του Μίνω Ζώτου με πολύ μικρά συνοδευτικά κείμενα που εξηγούν το ταίριασμα λόγου-εικόνας-μουσικής. Το πρώτο συνοδεύεται από πίνακες του René Magritte με υπόκρουση το α΄ μέρος από το Κονσέρτο για Βιολί Νο1 του Max Bruch· το δεύτερο συνοδεύεται από χαρακτηριστικά του Frank Weston Benson με υπόκρουση το Adagio του Tomaso Albinoni. (Τα videos προβλήθηκαν σε εκδήλωση για τον ποιητή που έγινε στο Νεοχώρι το 2016 και μπορείτε να τα δείτε στα παρακάτω links: <https://youtu.be/gDPJxe9o4v8> https://youtu.be/Hw3mXcj7g_Y) Αν απαιτείται κάποιου είδους έντυπη δημοσίευση, έχω δημιουργήσει και δύο comic strips με stills από τα videos, δύο σελίδων το καθένα.

Βιογραφικό [Δημήτρης Ραΐζης]: Γεννήθηκα στην Αθήνα το 1968. Πήρα το πτυχίο μου από το Τμήμα Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Α.Π.Θ. το 1990. Από το 1994 έχω επιλέξει να κατοικώ στο Μεσολόγγι. Υπηρετώ στη Μέση Εκπαίδευση από το 2001.

Σπυρέλη Χρυσούλα
spyrelix@gmail.com

**Ο λυρικός ποιητής του Μεσοπολέμου Επαμεινώνδας
Μάλαινος «εξ Αγίου Βλασίου Παρακαμπυλίων»
Αιτωλοακαρνανίας.**

Ο Επαμεινώνδας Μάλαινος (1887-1972) γεννήθηκε στον Άγιο Βλάσιο Αιτωλοακαρνανίας. Ολοκλήρωσε τις εγκύκλιες σπουδές του στο Μεσολόγγι. Σπούδασε Νομική και σταδιοδρόμησε ως δικαστικός. Έγραψε έξι ποιητικές συλλογές. Στην παρούσα εισήγηση θα παρουσιάσουμε τα θεματικά μοτίβα του ποιητικού του έργου και θα σχολιάσουμε τις αισθητικές και ιδεολογικές επιλογές του.

Βιογραφικό: Η Σπυρέλη Χρυσούλα (Χρυσώ) είναι Νεοελληνίστρια φιλόλογος και ποιήτρια. Το διδακτορικό της στη νεοελληνική λογοτεχνία εκπόνησε στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων (2003) και συνέχισε μεταπτυχιακές σπουδές στη Δημιουργική γραφή στο Πανεπιστήμιο Μακεδονίας (2012). Υπηρετεί στη Μέση Εκπαίδευση ως σχολική Σύμβουλος φιλολόγων στην Περιφέρεια Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης Δυτικής Ελλάδας από το 2010.

Τέλωνας Νικόλαος Χαρ.
nikostelonas@gmail.com

Ο Καρβασαριώτης λόγιος Τάκης Μαυροκέφαλος

Ο άγνωστος στους περισσότερους ποιητής και λογοτέχνης Τάκης Μαυροκέφαλος γεννήθηκε στον Καρβασαρά - σημερινή Αμφιλοχία το 1897. Κατά την περίοδο του μεσοπολέμου τον συναντάμε ως ηθοποιό σε Αθηναϊκούς θιάσους και παράλληλα να δημοσιεύει ποιήματά του σε περιοδικά και εφημερίδες από τα

οποία ελάχιστα μέχρι σήμερα έγινε κατορθωτό να συγκεντρωθούν. Το περιοδικό "Νέα Εστία" κατά την περίοδο που το διηύθυνε ο Γρηγόριος Ξενόπουλος, φιλοξένησε τρία διηγήματά του. Το 1938, εκδόθηκε το έργο του "Θέατρο και παιδί" στο οποίο περιέχονται παιδικά σκέτς και κάποια ποιήματα. Η ζωή, στάθηκε γι' αυτόν ιδιαίτερα σκληρή και κατά τα χρόνια της Κατοχής, υποχρεώθηκε να ακολουθήσει "ένα πανάθλιο θίασο" που κατέβηκε στην επαρχία και έδινε παραστάσεις στα χωριά του Μεσολογγίου. Μέσα "στον άθλιο εκείνο της αηδίας εσμό" ο Τ.Μ. ζωγραφίζει ως "Σάντσο κ' Σαλτιμπάγκο" τον ίδιο του τον εαυτό. Δυστυχώς, από τις πέντε ανέκδοτες συλλογές του, που ο ίδιος τις καταχωρεί στο έργο του "θέατρο και παιδί" σαν έτοιμες "προς έκδοσιν" δεν έχει εντοπισθή μέχρι σήμερα καμία. Πέθανε στα 48 του χρόνια μετά την απελευθέρωση της Χώρας από τους Γερμανούς, "τσακισμένος από τις κακουχίες της κατοχής". Στην εισήγησή μας προσπαθήσαμε να φέρουμε στο φώς, όσα στοιχεία για τη ζωή και το έργο του κατορθώσαμε να συνάξουμε, προκειμένου ο ξεχασμένος Τάκης Μαυροκέφαλος να γίνει ευρύτερα γνωστός.

Βιογραφικό: Ο Νικόλαος Χαρ. Τέλωνας γεννήθηκε το 1949 στην Αμφιλοχία, όπου και δραστηριοποιήθηκε επαγγελματικά και κοινωνικά. Από το 1992 ασχολήθηκε με την έρευνα των ιστορικών πηγών και με συστηματική αναδίφηση των τοπικών και των Γενικών Αρχείων του Κράτους. Δημοσίευσε άρθρα σε περιοδικά και εφημερίδες και συμμετείχε σε ημερίδες και συνέδρια ως εισηγητής επί θεμάτων τοπικού ενδιαφέροντος. Με μοναδικό σκοπό τη διατήρηση στην ιστορική μνήμη σημαντικών γεγονότων της περιοχής του Βάλτου εξέδωσε από το 2002 και μετά οκτώ συνολικά βιβλία σχετιζόμενα με τα ιστορικά μοναστήρια της επαρχίας Βάλτου, την επί Βαυαρών διάλυσή τους, τους εντόπιους αγωνιστές του 1821, τα γεγονότα που έλαβαν χώρα από το 1821 έως 1829 στον Καρβασαρά, με τελευταίο το δίτομο πόνημα "Ταξίδι σε χρόνια λησμονημένα, Αμφιλοχία (Καρβασαράς) 1829-1944". Αρκετά ακόμη έργα του είναι υπό έκδοση.

Τουτζιαράκη Μαριάννα
mariannatout@gmail.com

**Η ποίηση και η πνευματική δράση του
Άγγελου Σικελιανού στον Μεσοπόλεμο:**

Μια εκδοχή προβληματισμού του φιλολόγου για το σχεδιασμό της διδακτικής προσέγγισης στο ποίημα «Ιερά Οδός».

Η παρούσα ανακοίνωση έχει ως σκοπό να αναδείξει τη συνεισφορά του Λευκαδίτη Άγγελου Σικελιανού στη μεσοπολεμική ποίηση και πνευματική ζωή της Ελλάδας κατά μήκος των ακόλουθων θεματικών αξόνων: α) τη Δελφική Προσπάθεια (από το 1921) και τις Δελφικές Εορτές (1927, 1930) με σκοπό την πνευματική και ψυχική συναδέλφωση των λαών, β) την έκφραση του ανθρωπιστικού ιδεώδους σε μεγάλονοα ποιήματα της ωριμότητάς του, όπως στην «Ιερά Οδό» (1935), γ) τη μεταφυσική διάσταση της ποίησής του και το συγκερασμό των συμβόλων της αρχαίας παράδοσης και της χριστιανικής πίστης («Ιερά Οδός» 1935, «Λίλιθ» 1937, «Μελέτη Θανάτου» 1939). Η ανακοίνωση προτίθεται να αναδείξει τη θεμελιώδη σημασία της ιδέας της ενότητας –ψυχών, λαών, μορφών και συμβόλων της πίστης- στο φιλοσοφικό στοχασμό και στον ποιητικό λόγο του Σικελιανού κατά την περίοδο του Μεσοπολέμου και να στηρίξει την προσπάθεια του φιλολόγου να σχεδιάσει τη διδακτική προσέγγιση του ποιήματος «Ιερά Οδός» στο Λύκειο, ώστε να μνήσει τους μαθητές στην ποίηση και στην κοσμοθεωρία του ποιητή- μύστη. Στον προβληματισμό της παρούσας εργασίας εντάσσεται και η διερεύνηση των δυνατοτήτων παραλληλίας της «Ιεράς Οδοῦ» με άλλα κείμενα του Σικελιανού -ποιήματα, ομιλίες και Δελφικά Κείμενα-, καθώς και με αποσπάσματα από το έργο άλλων λογοτεχνών και κριτικών της Λογοτεχνίας.

Βιογραφικό [Μαριάννα Τουτζιαράκη]: Είμαι φιλόλογος και υποψήφια διδάκτωρ στο Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του

Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Το αντικείμενο της διδακτορικής μου διατριβής είναι η Διδακτική της Λογοτεχνίας. Έχω ολοκληρώσει τις προπτυχιακές και μεταπτυχιακές σπουδές μου με άριστες επιδόσεις στο Τμήμα Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Συγκεκριμένα, είμαι απόφοιτος του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «Θεωρία, Πράξη και Αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου», με κατεύθυνση τον «Εκπαιδευτικό Σχεδιασμό και Διδασκαλία». Έχω εργαστεί στην ιδιωτική εκπαίδευση ως φιλόλογος και ως συντονίστρια προγραμμάτων φιλαναγνωσίας και, στο πλαίσιο της μεταπτυχιακής μου ειδίκευσης στη διδασκαλία των αρχαίων και των νέων ελληνικών (γλώσσας και λογοτεχνίας), έχω διδάξει σε δημόσια σχολεία της Αθήνας.

Τσούρα Αγγελική
agtsoura@otenet.gr

Διονύσιος Αντωνίου Κόκκινος:

“Ηχοι και αρώματα από τον ατμό της ζωής ...»

Στην παρούσα εισήγηση επιχειρείται η ανίχνευση του ρόλου των προσωπικών βιωμάτων και εμπειριών στο λογοτεχνικό έργο του Διονυσίου Κόκκινου (Πύργος 1884 – Αθήνα 1967) . Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στα παιδικά και νεανικά βιώματά του από την πόλη του Πύργου - όπου γεννήθηκε και μεγάλωσε - και πως αυτά αναπλάθονται δημιουργικά στο διηγηματικό, κυρίως, έργο του. Παράλληλα θα επιδιωχθεί η συγκριτική ανάλυση των έργων που έχουν ως σκηνογραφικό πλαίσιο την επαρχία με αυτά που τοποθετούνται στον αστικό χώρο της πρωτεύουσας, σε μια προσπάθεια να εντοπιστούν κοινά σημεία και διαφοροποιήσεις. Ιδιαίτερος αναζητούνται οι χαρακτήρες των πρωταγωνιστών και πως αυτοί επηρεάζονται από τον κοινωνικό, οικονομικό και πολιτισμικό τους περίγυρο. Αξιολογείται, τέλος, ως αναγκαία η πε-

ραιτέρω διερεύνηση και μελέτη του λογοτεχνικού έργου – διηγήματα, μυθιστορήματα, θεατρικά έργα – του γνωστού, κυρίως, για το ιστορικό του έργο Ακαδημαϊκού.

Βιογραφικό: Η Αγγελική Τσούρα, γεννήθηκε στα Μακρίσια του Δήμου Ανδρίτσαινας – Κρεστένων της Περιφερειακής Ενότητας Ηλείας. Το 1988 αποφοίτησε από τη Φιλοσοφική Σχολή του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, τμήμα Φιλολογίας με ειδίκευση στη Μεσαιωνική και Νεότερη Ελληνική Φιλολογία. Από το σχολικό έτος 1990-1991 ως το σχολικό έτος 1994-1995 εργάστηκε ως αναπληρώτρια καθηγήτρια σε σχολεία Μέσης Εκπαίδευσης της Ηλείας. Το 1995 διορίστηκε ως μόνιμη εκπαιδευτικός στο Γυμνάσιο Ανάφης των Κυκλάδων. Από το 1998 έως το 2004 υπηρέτησε σε Λύκεια του Πύργου. Από το Σεπτέμβριο του 2006 υπηρετεί με απόσπαση στο Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Κρεστένων. Ως μεταπτυχιακή φοιτήτρια του Τ.Ε.Ε. Α.Π.Η. του Πανεπιστημίου Πατρών παρακολούθησε την κατεύθυνση «Λόγος, τέχνη και πολιτισμός στην εκπαίδευση» και απέκτησε Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης στις Επιστήμες της Εκπαίδευσης και της Αγωγής το Νοέμβριο του 2012. Είναι Γενική Γραμματέας του Συνδέσμου Φιλολόγων Πύργου – Ολυμπίας. Πύργος 14-02-2018

Τσώλου Ολυμπία
olympiatsolou@gmail.com
Χρυσούλα Σπυρέλη
spyrelix@gmail.com

**Από το Μίνω Ζώτο στον Edgar Allan Poe
και από τον Μίμη Λιμπεράκη στον Walt Whitman:
Δράσεις και Διαδράσεις Εκπαιδευτικών ΠΕ02
και ΠΕ06 με όχημα τη Συνανάγνωση**

Βασικός σκοπός της παρούσας εισήγησης είναι η παρουσίαση ενός προγράμματος επιμόρφωσης εκπαιδευτικών Δευτεροβάθ-

μιας Εκπαίδευσης κλάδων ΠΕ02 και ΠΕ06 σε ένα συνεργατικό περιβάλλον μάθησης. Το πρόγραμμα αυτό υλοποιήθηκε κατά το σχολικό έτος 2017-2018 από τις Σχολικές Συμβούλους ΠΕ02 και ΠΕ06, Χρυσούλα Σπυρέλη και Ολυμπία Τσώλου αντίστοιχα, σε Γυμνάσια των περιοχών ευθύνης τους στην Αιτωλοακαρνανία. Στο πρόγραμμα συμμετείχαν μόνιμοι εκπαιδευτικοί των ως άνω κλάδων της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης. Στοχεύοντας αφενός στην προσέγγιση των λογοτεχνικών κειμένων σύμφωνα με τις θεωρίες της αναγνωστικής ανταπόκρισης και αφετέρου στην ενεργοποίηση του ενδιαφέροντος των εκπαιδευομένων μέσω της συνανάγνωσης ποιητικών κειμένων της εντόπιας αλλά και της παγκόσμιας λογοτεχνίας (στην ελληνική και αγγλική γλώσσα αντίστοιχα) θα παρουσιάσουμε προτάσεις από την παιδαγωγική και διδακτική διαδικασία που ενεργοποιούν την αισθητική απόλαυση και τη δημιουργικότητα. Η συνανάγνωση ανέδειξε τις παγκόσμιες επιρροές στην ποίηση και τους δημιουργούς της, όσο χρονικά και αν απέχουν μεταξύ τους. Αποδίδοντας φόρο τιμής στους γηγενείς ποιητές του Μεσοπολέμου Μίνω Ζώτο και Μίμη Λιμπεράκη, οι εκπαιδευτικοί είχαν την ευκαιρία να τους προσεγγίσουν αλλά και να εμβαθύνουν μέσα από τη συνανάγνυσή τους με ποιήματα του Edgar Allan Poe και του Walt Whitman, ανακαλύπτοντας έτσι πόσο κοντά-αν και φαινομενικά τόσο μακριά-είναι η ποίησή τους. Τέλος συνομίλησαν με τα κείμενα των ποιητών πειραματιζόμενοι με την δημιουργική γραφή, ένα επιπλέον εργαλείο βιωματικής μεθόδου μάθησης, αυτογνωσίας και αυτοέκφρασης. Οι δημιουργίες των εκπαιδευομένων συγκεντρώθηκαν και παρουσιάζονται με την μορφή e-book. Λέξεις-Κλειδιά: Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών, Συνανάγνωση, δημιουργική γραφή, ποιητές του Μεσοπολέμου, παγκόσμια ποίηση.

Βιογραφικό: Η Ολυμπία Τσώλου είναι καθηγήτρια Αγγλικής Γλώσσας στην Α/θμια Εκπαίδευση, όπου υπηρετεί από το 1993. Από το 2013, υπηρετεί ως Σχολική Σύμβουλος ΠΕ06 Α/θμιας & Β/θμιας Εκπ/σης Αιτ/νίας. Είναι απόφοιτη του Προγράμματος «Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης στη Διδασκαλία της Αγγλι-

κής Γλώσσας» του Ελληνικού Ανοικτού Παν/μίου καθώς επίσης και του Μεταπτυχιακού Προγράμματος «Εκπαιδευτική Τεχνολογία και Ανάπτυξη Ανθρωπίνων Πόρων» του ΠΤΔΕ του ΕΚΠΑ. Στο ίδιο τμήμα είναι Υποψήφια Διδάκτωρ από το 2016.

Βιογραφικό: Σπυρέλη Χρυσούλα (Χρυσώ). Νεοελληνίστρια φιλόλογος και ποιήτρια. Το διδακτορικό της στη νεοελληνική λογοτεχνία εκπόνησε στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων (2003) και συνέχισε μεταπτυχιακές σπουδές στη Δημιουργική γραφή στο Πανεπιστήμιο Μακεδονίας (2012). Υπηρετεί στη Μέση Εκπαίδευση ως σχολική Σύμβουλος φιλολόγων στην Περιφέρεια Δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης Δυτικής Ελλάδας από το 2010.

Υφαντής Ηλίας (Λίνος)
linosyfantis@yahoo.gr

Αναπαραστάσεις χώρων στη λογοτεχνία του Μεσοπολέμου

Στην παρούσα εισήγηση θα επιχειρηθούν να αποδοθούν αναπαραστάσεις χώρων στη λογοτεχνία του Μεσοπολέμου. Συγκεκριμένα θα μελετηθεί το παράδειγμα της πόλης του Αγρινίου στη μυθιστοριογραφία και σε διηγήματα που έχουν δημοσιευτεί σε περιοδικά περισσότερο ως αυτοβιογραφικά είδη. Συγκεκριμένα θα διερευνηθεί κατά πόσο συνδέονται οι χώροι με τις ταραγμένες ιστορικές περιόδους των καπνεργατικών κινητοποιήσεων αλλά και της καθημερινότητας και πως αυτές μετακενώνονται στον αφηγηματικό λόγο.

Βιογραφικό: Ο Ηλίας Υφαντής είναι φιλόλογος, εκπαιδευτικός Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης. Υπηρετεί για 12η χρονιά ως μόνιμος εκπαιδευτικός κλάδου ΠΕ02 στην Δημόσια Εκπαίδευση και συγκεκριμένα στο 6ο Γενικό Λύκειο Αγρινίου. Είναι απόφοιτος Φιλοσοφικής Σχολής του ΕΚΠΑ, Τμήματος Φ.Π.Ψ και ολοκλήρωσε επιτυχώς μεταπτυχιακές σπουδές στην Συστηματική Φιλοσοφία στο ίδιο Τμήμα. Έχει συνεργαστεί με το Ι.Ε.Π. ως

μετασχολιαστής ψηφιακών αντικειμένων στο Πανελλήνιο Ψηφιακό Αποθετήριο Μαθησιακών Αντικειμένων «Φωτόδεντρο». Είναι επιμορφωτής ΤΠΕ Β Έπιπέδου και υποψήφιος διδάκτορας το Τμήμα Διαχείρισης Πολιτισμικού Περιβάλλοντος και Νέων Τεχνολογιών

Χαριστός Αντώνης - Κούγκουλος Θανάσης Β.
a.kougkoulos@gmail.com

“Σέρνει η ζωή στο διάβα της γενιά μαραγκιασμένη”.
Οι πρώιμες σοσιαλιστικές ιδέες
στην ποίηση του Ρήγα Γκόλφη

Ο Ρήγας Γκόλφης (ψευδώνυμο του Δημήτρη Δημητριάδη) γεννιέται στο Μεσολόγγι το 1882, σπουδάζει Νομικά κι ακολουθεί επαγγελματικά τη σταδιοδρομία του συμβολαιογράφου. Πεθαίνει το 1958. Στα γράμματα εμφανίζεται το 1905 με το σονέτο «Θείος Παλμός». Συνεργάζεται με πληθώρα λογοτεχνικών περιοδικών, όπως ο Νουμάς και η Νέα Εστία.

Ο Γκόλφης ζει μέσα σ' έναν αντιφατικό κόσμο. Ως νομικός υπηρετεί πιστά τον νόμο και την τάξη και ως ποιητής υπερασπίζεται μαχητικά τον δημοτικισμό και διασπείρει πρώιμες σοσιαλιστικές ιδέες στο έργο του. Η λογοτεχνική του παραγωγή περιλαμβάνει λυρικά ποιήματα, δοκίμια, διηγήματα και ένα θεατρικό κείμενο. Το τελευταίο, με τίτλο «Γήταυρος», θεωρείται μία από τις πρώτες εκδηλώσεις της ελληνικής σοσιαλιστικής λογοτεχνίας, καθώς απεικονίζει την καταπίεση και την εκμετάλλευση της εργατικής τάξης και των φτωχών στρωμάτων της αγροτιάς. Παρότι η ποίησή του μένει προσκολλημένη στην ποιητική παράδοση, μέσα από την προσέγγιση του λαϊκού στοιχείου και του δημοτικού τραγουδιού ανοίγεται στους δρόμους της σοσιαλιστικής κοινωνικής κριτικής.

Η ένταξη του Γκόλφη στο κίνημα του δημοτικισμού του προσφέρει τη δυνατότητα επαφής με τους σοσιαλιστικούς κύκλους της εποχής. Στο πλαίσιο αυτών των επιρροών γράφει ποιήματα σοσιαλιστικής θεματικής (π.χ. «Πρωτομαγιά», «Ψωμί της πίκρας», «Σκλάβοι της γης», «Λευτεριά», «Η χώρα της σκλαβιάς», «Σκλάβοι», «Ζωή κι ανάσταση», «Φτωχογειτονιά», «Άλλη πίστη», «Ιμπεριαλισμός», «Απεργία», «Σ' ένα νεκρό του πολέμου», «Για τον αγώνα της ζωής», «Εργάτης», «Στοχάσου», «Ιδέα και λευτεριά», «Μες στην πολύτροπη της ζήσης στρατά», «Νικημένος»), τα οποία ασπάζονται τον ριζοσπαστισμό αλλά αναπαριστούν θεωρητικά και όχι βιωματικά την σκληρή καθημερινότητα της εργατικής τάξης. Στην ανακοίνωσή μας ταξινομούμε και σχολιάζουμε αυτήν την κατηγορία ποιημάτων του Γκόλφη υπό την οπτική της εγκόλπωσης των πρώιμων σοσιαλιστικών ιδεών στην Ελλάδα.

Βιογραφικά: Ο Αντώνης Χαριστός είναι Φιλολόγος, μεταπτυχιακός φοιτητής στο ΕΑΠ

Ο Θανάσης Β. Κούγκουλος είναι Δρ. Νέας Ελληνικής Φιλολογίας, Ε.Δι.Π. στο Τμήμα Ιστορίας και Εθνολογίας του Δ.Π.Θ. και μέλος ΣΕΠ στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα “Δημιουργική Γραφή” του ΕΑΠ.

Χασιώτη Μαρία
xasmari100@gmail.com

**“Οστρακα” της ζωής του esthète γείτονά μου,
Μίμη Λυμπεράκη**

Βγαίνοντας από το στενό του πατρικού μου σπιτιού στην πλατεία του Δικαστικού Μεγάρου Μεσολογγίου, για να παίξω, χτύπαγε το μάτι στο γωνιακό αρχοντικό με τα ημικυκλικά μαρμάρινα μπαλκόνια, ακριβώς απέναντι από την μεγάλη πόρτα του Δικαστηρίου. Λίγα χρόνια μετά μαζεύτηκε η γειτονιά και παρακολου-

θύσε τις μπουλντόζες που δεν μπορούσαν να ρίξουν το αγέρωχο νεοκλασικό, και όταν “έκαναν τη δουλειά” και προχώρησαν στο σκάψιμο είδαν τα πορσελάνινα θεμέλιά του και τις λίρες που είχε ρίξει ο πρόγονος του Λυμπεράκη, για να είναι το σπίτι καλορίζικο. Εκεί χτίστηκε η πρώτη πολυκατοικία της μικρής μου πόλης. Μεγαλώνοντας, άρχισα να μαθαίνω για τον παράξενο Μίμη Λυμπεράκη, γόνο παλαιάς Μεσολογγίτικης οικογένειας - τουλάχιστον από την εποχή της Εξόδου - και να γοητεύομαι από την ιδιορρυθμία του, τον εκλεκτικισμό του, τον νου και την καλλιτεχνία του, μέσα από τις αφηγήσεις των ανθρώπων που γνώρισαν και συναναστράφησαν τον απόμακρο και συνειδητά “ακοινώνητο”, sui generis, αισθητικό της τέχνης.

Βιογραφικό [Χασιώτη Μαρία] : Γεννήθηκα στο Μεσολόγγι το 1966. Τελείωσα την Φιλοσοφική Σχολή Ιωαννίνων (το φιλολογικό τμήμα) το 1987. Εργάζομαι ως Φιλολόγος στο 2ο ΓΕΛ Μεσολογγίου. Είμαι κάτοχος Μεταπτυχιακού διπλώματος στην «Ορθόδοξη Θεολογία» του ΕΑΠ και φοιτώ στο 2ο έτος του Μεταπτυχιακού Προγράμματος «Δημιουργική Γραφή» με κατεύθυνση «Συγγραφή» του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας (Φλώρινα). Έχω λάβει μέρος με εισηγήσεις μου σε Διεθνή Συνέδρια. Έχω λάβει διάκριση για το διήγημά μου στον 2ο Πανελλήνιο Λογοτεχνικό Διαγωνισμό «Μίμης Σουλιώτης» το 2016, καθώς και για εισήγησή μου στο Ινστιτούτο Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών (Ηράκλειο, Κρήτης) το 2017.

Χριστοδούλου Ιφιγένεια
ifichri@yahoo.gr

Ο “χώρος” και ο “χρόνος” στην ποίηση του Στάθη Ζαρκιά

Στην επιστήμη της λογοτεχνίας έχουν καθιερωθεί ο «χρόνος» και ο «χώρος» ως δύο σημαντικοί άξονες μελέτης ενός λογοτεχνικού έργου. Προσεγγίζουμε, λοιπόν, το έργο του Στάθη Ζαρκιά με

βάση τον τόπο της Αιτωλοακαρνανίας, αλλά και με βάση το χρόνο, ιστορικό και προσωπικό, θεωρώντας ότι πρόκειται για δύο διαστάσεις που καθόρισαν το «πώς» και το «γιατί» του δημιουργήματός του. Η συγγραφική του δραστηριότητα ξεκινά τη δεκαετία του '20 και τον εντάσσουμε γι' αυτό στη γενιά του Μεσοπολέμου. Θα ήταν απαραίτητο να καταγράψουμε τις «πολιτικές συνθήκες της εποχής, μιας εποχής που παράλληλα η Αιτωλοακαρνανία καταγράφεται στις σελίδες της παγκόσμιας λογοτεχνίας και ο Ζαρκιάς προσπαθεί να βρει το δικό του χώρο μέσα σε αυτές. Ο ρομαντισμός του, μελαγχολικός μεν, διάχυτος στην εποχή του δε, αντιτίθεται σε μια μοντερνιστική – ανανεωτική φυσιογνωμία του ποιητή, όπως ο «μύθος» που τον περιβάλλει και που δημιουργήθηκε από τους συγχωριανούς του. Αυτός ο χώρος επιβάλλει τα θέματά του όπως Φύση, Θεός, Έρωτας, Ζωή, Θάνατος. Χώρος ποιητικός, προσωπικός, επαγγελματικός για τον ποιητή η γη της Αιτωλοακαρνανίας. Στη θέαση αυτού του κόσμου καθώς και του παρελθόντος, κάποιες φορές και του μέλλοντος, ο Στάθης Ζαρκιάς πλάθει τους στίχους του.

Βιογραφικό: Η Χριστοδούλου Ιφιγένεια γεννήθηκε το 1967 στην Αμφιλοχία, Αποφοίτησε το 1989 από το Τμήμα: Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής, Ψυχολογίας με ειδίκευση στην Παιδαγωγική στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων και βαθμό: Λίαν Καλώς (7,44/52). Στη συνέχεια απέκτησε το Μεταπτυχιακό Δίπλωμα με τίτλο “Η έρευνα στις κοινωνικές επιστήμες» στο ίδιο Πανεπιστήμιο. Το 1990 πέτυχε στις εξετάσεις του Ι.Κ.Υ με Ειδικότητα: Συγκριτική Παιδαγωγική ενώ απέκτησε και 2^ο Μεταπτυχιακό Δίπλωμα (D.E.A.) στο Πανεπιστήμιο RENE DESCARTES – SORBONNE SCIENCES HUMAINES - U.F.R. DE L' EDUCATION με τίτλο Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης. Έχει επάρκεια στα Γαλλικά, πολύ καλή γνώση Αγγλικών και καλή γνώση Ιταλικών. Έχει πιστοποίηση στις ΤΠΕ ενώ εργάζεται ως Φιλόλογος στη Μέση Δημόσια (16 χρόνια) και στην Ιδιωτική Εκπαίδευση (9 χρόνια). Τώρα υπηρετεί στο ΓΕΛ Αμφιλοχίας. Σε συνέδρια έχει συμμετάσχει με εισήγηση με θέμα το ποίημα του Γ. Ρίτσου «Ο τόπος μας»

,Ως μέλος στο Δ.Σ. της Δημοτικής Βιβλιοθήκης Αμφιλοχίας διοργάνωσε εκδηλώσεις λόγου και τέχνης. Έχει δημοσιεύσει αρκετά άρθρα σε εκπαιδευτικά περιοδικά και σε τοπική εφημερίδα ενώ έχει μεταφράσει και βιβλία.

Χριστοπούλου Σοφία Π.
schristo@otenet.gr

**Η “χαμένη γενιά” των ποιητών:
παραίτηση, αδιέξοδο ή αλλαγή;**

Στην παρούσα εργασία θα γίνει μια προσπάθεια να ανθολογηθούν και να προβληθούν οι λογοτέχνες που έζησαν και έδρασαν στο χρονικό διάστημα του μεσοπολέμου, από το τέλος, δηλαδή, των Βαλκανικών Πολέμων μέχρι την αρχή του Β΄ Παγκόσμιου Πολέμου, υπό την απαραίτητη προϋπόθεση, οι λογοτέχνες αυτοί θα πρέπει να κατάγονται ή να έζησαν στην περιοχή της Δυτικής Ελλάδας που βρέχεται από το Ιόνιο Πέλαγος. Το ελληνικό κράτος, από τη δημιουργία του μετά την Επανάσταση του '21 και κατά τη διάρκεια της πορείας του, γνώρισε λίγες νίκες και πολλές ήττες. Συγκεκριμένα, μετά την ήττα του 1897 ακολούθησαν γρήγορες αλλαγές και μεταμορφώσεις στο κοινωνικό πεδίο, οι οποίες κατέληξαν στην «Επανάσταση του 1909». Ακολούθησαν οι Βαλκανικοί Πόλεμοι του 1912-13 που ικανοποίησαν το πνεύμα των αλλαγών, που καθρεπτίζουν την τάση για κάποια αυτογνωσία και την αναζήτηση ενός ελληνικού προσώπου, μέσα από την παράδοση, τα αυθεντικά τεκμήρια της λαϊκής τέχνης και τις λαϊκές καταβολές. Ο δημοτικισμός δεν είναι απλά μια γλωσσική αλλαγή, αλλά μια νέα νοοτροπία και ένα υλικό, αρκετά περιφρονημένο, έτοιμο να βγει στην επιφάνεια, να κοινοποιηθεί και να καταξιωθεί. Σ' αυτό βοήθησε η αναγνώριση των «Απομνημονευμάτων» του Μακρυγιάννη από τον Γ. Βλαχογιάννη το 1907 και η αποθησαύριση της λαϊκής εμπειρίας από το Νικόλαο Πολίτη. Το γενικό κλίμα στην πνευματική ζωή του τόπου δεν ευνοεί πλέον τις ξένες

επιδράσεις που περνάνε σε δεύτερο επίπεδο. Τα νέα ρεύματα που εμφανίζονται, ο παρνασσισμός και ο συμβολισμός, περνάνε μέσα από το διυλιστήριο των ελληνικών πνευματικών εργαστηρίων. Το φαινόμενο της αμφισβήτησης θα κάνει την εμφάνισή του λίγο αργότερα, όταν οι όροι ανατρέπονται και η φλόγα που είχε ανάψει δεν μπόρεσε συντηρηθεί.

Βιογραφικό: Η Σοφία Π. Χριστοπούλου γεννήθηκε στην Πάτρα. Απόφοιτος Ιστορικού & Αρχαιολογικού Τμήματος ΕΚΠΑ. Φιλόλογος, MSc στις Επιστήμες της Αγωγής, Παν/μιο Πατρών. Επιμόρφωση σε θέματα Ιστορίας, Πολιτισμού, Αισθητικής Αγωγής, Ιστορίας Τέχνης, Εκπαίδευσης Ενηλίκων. Μόνιμος εκπαιδευτικός Υπουργείο Παιδείας (1980-2018) • απόσπαση Rotterdam Ολλανδίας (1988-1994), • διευθύντρια ΣΔΕ Αχαΐας (2001- 2003), • υπεύθυνη Πολιτιστικών Θεμάτων Δ.Δ.Ε. Αχαΐας (2005-07), • Σχολική Σύμβουλος Φιλολόγων Κεφαλληνίας (2007-2011), • Σχολική Σύμβουλος Φιλολόγων Πάτρας (2012-2018), • Προϊσταμένη Επισημονικής - Παιδαγωγικής Καθοδήγησης Δ. Ε. Περιφέρειας Δ. Ελλάδας (2012 έως σήμερα).

Συμμετείχε στην • εκπόνηση πολυετών, ευρωπαϊκών, ερευνητικών προγραμμάτων, • συγγραφή των νέων Π. Σ. Ιστορίας (ΙΕΠ) - Εκπόνηση Οδηγού για τον Εκπαιδευτικό της Ιστορίας Β΄ Λυκείου, • αξιολόγηση εγχειριδίου «Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας Α΄, Β΄, Γ΄ Γυμνασίου» (ΙΕΠ), • μέλος της Επιτροπής Εκπόνησης Ερωτήσεων της Τράπεζας Θεμάτων στο ΥΠ.Π.Ε.Θ – ΙΕΠ για τα Αρχαία Ελληνικά, Επιμορφώτρια ΕΚΔΔΑ. Ανακοινώσεις-εισηγήσεις σε συνέδρια Ελλάδας και εξωτερικού, δημοσιεύσεις άρθρων σε έγκριτα επιστημονικά περιοδικά, πρακτικά επιστημονικών συνεδρίων και ειδικές εκδόσεις.

Συγγραφή: 1. Διατροφικές συνήθειες και τοπικά προϊόντα στην περιοχή της Αχαΐας (2015), εκπ-κό πρόγραμμα Τοπικής Ιστορίας, έγκριση Ι.Ε.Π. & Υ.ΠΟ.ΠΑΙ.Θ. 2. Τα ταξίδια της ...σοφίας (2014), Διαπολιτισμός, 3. Αχαιών Γεύσεις (2006). Παλαιών Πατρών & Πάτρα Πολιτιστική Πρωτεύουσα, 4. Διατροφικές Συνή-

θειες στον Όμηρο (2006), Μια φιλολογική διερεύνηση, Παλαιών Πατρών, Πάτρα 5. Τοπική Ιστορία στην ευρύτερη περιοχή Αχαΐας: Διαβάζοντας τη μνήμη, ακούγοντας το χώρο (2006), Δ.Δ.Ε Αχαΐας- Τμ. Π. Ε. & Πολιτιστικών Θεμάτων (CD-ROM), 6. Επανάσταση ή Εξέλιξη; Η περιβαλλοντική οπτική στη γλώσσα της σχολικής φυσικής επιστήμης (2004), περί τεχνών, Πάτρα. 7. «Όταν πηγαίναμε μαζί σχολείο...»: Η εικόνα του σχολικού περιβάλλοντος και της σχολικής ζωής κατά τη διάρκεια του 20ου αιώνα (2004), ΣΠΠΕ, Πανεπιστήμιο Αιγαίου-Papier Hier, Πάτρα.

Χρυσικοπούλου Μαίρη

Σάννου Χαίγκμαν - Χατζοπούλου, ΤΑ ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ ΜΟΥ. «Η ζωή μου με τον Κώστα Χατζόπουλο»

Στο Συνέδριο Λογοτεχνίας, που οργανώνεται από τον Σύνδεσμο Φιλολόγων Αιτωλοακαρνανίας, θα εισηγηθώ το θέμα «Σάννου Χαίγκμαν Χατζοπούλου. ΤΑ ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ ΜΟΥ. Η ζωή μου με τον Κώστα Χατζόπουλο». Γράφτηκαν το 1933-35 κατά παρότρυνση του Φιλολόγου-συγγραφέα Γιώργου Βαλέτα ο οποίος σε πολυσέλιδο αφιέρωμα της ΝΕΑΣ ΕΣΤΙΑΣ, τεύχος 332 (1940), για τον Κωσταντίνο Χατζόπουλο, κάνει αναφορά στα Απομνημονεύματα της Σάννου, γραμμένα στα Γερμανικά, παραθέτοντας αποσπάσματα μεταφρασμένα. Πολύ αργότερα και άλλοι, κατά καιρούς, έχουν γράψει για τα «Απομνημονεύματα» της Σάννου, όπως η Κρίστα Ανεμούδη-Αρζόγλου το 1996, στο βιβλίο Κων/νου Χατζόπουλου, Κριτικά Κείμενα [...]. Το 1980, η Σέντα, ολόκληρο το κείμενο μεταφρασμένο από την ίδια στα ελληνικά το παραχώρησε στο Ε.Λ.Ι.Α., καθώς και έδωσε ένα αντίτυπο στη βαφτιστήρα της Μαργαρίτα Μπέλια, κόρη της ανιψιάς της Μάνθας Γ. Χατζοπούλου-Λαχανά, και ένα στον Αργινιώτη Συγγραφέα Θ.Μ. Πολίτη, ο οποίος το 1980, στην εφημερίδα του Αργινίου «Ελευθέρος», αναφέρεται στα απομνημονεύματα και

παραθέτει αποσπάσματα με σχόλια. Το 1995, η Γαλλίδα Καθηγήτρια Πανεπιστημίου, Ελληνίστρια, Nicole Le Bris, μεγάλη θαυμάστρια του Κ. Χατζόπουλου, βλέποντας στο Παρίσι, στα Πρακτικά του Συμποσίου, που έγινε στο Αγρίνιο το 1993 για τον Κ. Χατζόπουλο, και που είχε οργανωθεί από το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, τον Φιλολογικό Όμιλο Αγρινίου «Κ. Χατζόπουλος» και τον Δήμο Αγρινίου, την Ανακοίνωσή μου (Παρέμβαση) «Γενικές Παρατηρήσεις, πάνω στο Έργο του Κ. Χατζόπουλου», - καθώς τα Πρακτικά είχαν σταλεί στις Έδρες Νεοελληνικών Σπουδών των Πανεπιστημίων όλου του Κόσμου - βρίσκει την Ανακοίνωσή μου πολύ ενδιαφέρουσα και σαν Αγρινιώτισσα που είμαι έρχεται στην Ελλάδα και στο Αγρίνιο να με συναντήσει. Γνωρίζομαστε, συνδεόμαστε με φιλία και γινόμαστε συνεργάτιδες. Στη συνέχεια η Νικολε μεταφράζει και εκδίδει στο Παρίσι το «Φθινόπωρο» του Κώστα Χατζόπουλου (2001) και το 2005 δύο Νουβέλες με τίτλο: «ΔΥΟ ΓΥΝΑΙΚΕΣ» Τάσω και Ανιώ, με πολλά και εξαιρετα σχόλια. Στο ίδιο βιβλίο, ως Επίμετρο, μεταφράζει και προσθέτει τα Απομνημονεύματα της Σάννου. Τέλος, εμείς, ως Λαογραφικό – Ιστορικό – Φιλολογικό Μουσείο Αιτωλ/νίας, έδρα: Αγρίνιο, εκδίδουμε τα «Απομνημονεύματα» και στην Ελλάδα, το 2011, με ένα Επίμετρο επί πλέον έρευνας από μένα για τον Κ.Χ. και Χρονολόγοι για τον Κ.Χ. μετά το θάνατό του το 1920 από την Δρα Χρυσούλα Σπυρέλη.

Βιογραφικό: Η Μαίρη Χρυσικοπούλου γεννήθηκε, ζει και εργάζεται στο Αγρίνιο. Για πολλά χρόνια είχε φροντιστήρια Ξένων Γλωσσών στο Αγρίνιο και στην Αθήνα. Το 1975 εκλέχθηκε Δημοτική Σύμβουλος Αγρινίου και παράλληλα ανέπτυξε πολύπλευρη Πολιτιστική-Κοινωνική δράση. Υπήρξε Πρόεδρος της Νομαρχιακής Επιτροπής Ισότητας των δύο φύλων. Έχει δημοσιεύσει πλήθος άρθρων σε εφημερίδες και περιοδικό. Από την εφηβική της ηλικία ασχολήθηκε με τη Λογοτεχνία (ποίηση, διήγημα, κριτική, μελέτες, ταξιδιωτικά, θέατρο). Έχει εκδώσει τα βιβλία: “Γυναικειές μορφές της Αιτωλοακαρνανίας”, 2000, “Το κτήμα”, θεατρικό έργο, 2003, και “Ποιήματα της παιδικής, εφηβικής και

νεανικής ηλικίας”, 2007. Το 2011 ‘έγραψε και επιμελήθηκε το βιβλίο Haggmann - Χατζοπούλου, Sanny, *Τα απομνημονεύματά μου*, Ιδιωτική Έκδοση: Λαογραφικό - Ιστορικό - Φιλολογικό Μουσείο Αιτωλοακαρνανίας, Αγρίνιο. Για την πολυσχιδή δράση της βραβεύτηκε από πολλούς φορείς.

Ψάχου Μαρία Ν.
mpsachou@gmail.com

Είμαστε μεσοπόλεμος, σου λέω, . . .
Προδρομικές απεικονίσεις της ποιητικής
του μεσοπολέμου στο ποιητικό έργο του Κ. Χατζόπουλου.

Αν η ποιητική αποτύπωση της βίωσης του πνευματικού και ψυχικού κλίματος του μεσοπολέμου στο στίχο του μεταπολεμικού Βύρωνα Λεοντάρη *Είμαστε μεσοπόλεμος σου λέω*, (*Ψυχοστασία*, 1972), αποκαλύπτει τη δύναμη της τέχνης να συλλαμβάνει τις αντιστοιχίες κοινωνικοπολιτικών, ιστορικών συγκυριών και συνακόλουθων πνευματικών συγκλίσεων, το ποιητικό έργο του Κ. Χατζόπουλου κυφορεί ενδιαφέρουσες αποχρώσεις του επερχόμενου μεσοπολεμικού ποιητικού μύθου. Με δεδομένη την άποψη του Μπαχτίν ότι η *πολυφωνία του λογοτεχνικού κειμένου βρίσκεται μέσα στο λόγο κι όχι μέσα στη γλώσσα, κι είναι εκεί που θα πρέπει να αναζητηθούν οι κάθε είδους σχέσεις του με τη λογοτεχνική ιστορία*¹, η μελέτη του ποιητικού έργου του Κ. Χατζόπουλου κυρίως μέσω της ρεαλιστικής σκόπευσης και *πραγμάτωσης*², που το χαρακτηρίζει στην ώριμη ποιητική περίοδο των σοσιαλιστικών αναζητήσεων, παραπέμπει στο ψυχικό κλίμα του μεσο-

¹ Ζ. Ι. Σιαφλέκης, Η « Δεσποινίς Μποβαρύ», μια διακειμενική ανάγνωση, Συμπόσιο για τον Κ.Γ. Καρυωτάκη, Πρέβεζα 1990, σ.239-240.

² Κ. Χατζόπουλος, *Ο πύργος του Ακροποτάμου*, εισαγωγή- φιλολογική επιμέλεια Γ. Βελουδής, Αθήνα 1986, Εκδ. «Οδυσσέας», σ.43

πολέμου με όρους λυρικούς, μέσα από την αυτοαναφορική υπαρξιακή αγωνία, την επώδυνη μοναξιά του διαφορετικού, αλλά και το συλλογικό αίσθημα της απώλειας, την κοινωνική καταγγελία, τη διάχυτη θλίψη ως συνολικό αποκύημα.

Βιογραφικό: Η **Μαρία Ψάχου** είναι Φιλολόγος - Διδάκτωρ Νεοελληνικής Φιλολογίας του τμήματος Φιλολογίας (Μεσαιωνικής και Νέας Ελληνικής) της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων. Εργάζεται στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση και έχει διδάξει στο Τμήμα Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Πατρών. Έχει συγγραφική δραστηριότητα σε ζητήματα της νεοελληνικής λογοτεχνίας, κυρίως της μεταπολεμικής, που αποτελεί τον κατεξοχήν ερευνητικό χώρο ενδιαφέροντός της, δημοσιεύσεις σε πρακτικά συνεδρίων, συλλογικές εκδόσεις, λογοτεχνικά περιοδικά και λογοτεχνικές στήλες εφημερίδων, ενώ αναμένεται με ανανεωμένη, εμπλουτισμένη μορφή η έκδοση της διδακτορικής της διατριβής που αφορά στην *ποίηση της γενιάς του '70* από τις εκδόσεις Κέδρος.

Πανελλήνιο Επιστημονικό Συνέδριο Λογοτεχνίας

ΧΟΡΗΓΟΙ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

Αφοι Χούση ο.ε.
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΡΟΫΝΕΣΗ ΚΑΙ ΕΙΣΑΓΟΓΕΣ - ΕΣΑΓΟΓΕΣ

Από το 1951
με συνέπεια, συνέχεια και κοινωνικά προσφορά

Κόμβος Δημοτικού Σταδίου - Αγρίνιο
τηλ.: 26410 44888 - 26410 39300 fax: 26410 39301
e-mail: housisbros@otenet.gr

Mrimpa Chara

Διπλ. Αρχιτέκτων Μηχανικός Α.Π.Θ.
Msc Advanced Sustainable Design

Γεωργίου & Γουρίτσας, Αγρίνιο
T-Fax: 26410 46181 M. 6977772686

ΜΠΙΜΠΑΣ

Μπίμπας Παναγιώτης

Η λύση στα κεραμικά

τηλ.: 26410 25716 - κιν.: 6935602276
e-mail: Qbbibaseb@otenet.gr - http://www.mpipas.gr

ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ